

མི་དབང་སྐོར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་

ནས་

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་

བར།

བཅིངས་ཁོལ་གྱི་ཆེད་རྟོག་འཆར་གྱི་སློབ་གཞི་ཞིག །

ཨིལ་རྒྱུ། ཨིན་སྲེན། རྟེན་གནས་ཁང་གི་མཁས་དབང་རྗེ་ན། བརྒྱ་ཡིས་བརྩམས།

པུ་ཚེ་དབང་བླ་མེས་གངས་རྒྱལ་ལོ་དུ་གྱི་སྐད་དུ་བརྒྱུར།

དེབ་ཀྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། རྗེ་མཁའ་ལྷན་པོ།

བསྐྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། བསྐྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷན་པོ་ཚེས་༡༥

དཀར་ཆག་ །

ཤོག་གུངས།

སྡོན་སྒྲིང་།

དང་ཕོ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་དངོས་སུ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

རྒྱན་མཐུད་པའི་དཀར་ལྗོན་གཅིག

འཆེ་བའི་ལམ་ནས་རང་དབང་ངམ།

གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དང་། འོས་བསྐྱུ། སྲི་རྒྱལ་གྱི་མགོན་སྐྱབས།

མི་སྣམ་པའི་བདེན་པ་དེར་གདོང་ལེན།

གཉིས་པ།

གྲོས་ཕོལ་གྱི་ཉེན་ཁ་ཁག

གྲོས་ཕོལ་གྱི་ཚད་འཛིན་དང་དགོ་མཚན།

གྲོས་ཕོལ་བྱས་པའི་མགོ་སྐྱར་རམ།

གྲོས་ཕོལ་ནང་གི་དབང་ཆ་དང་དྲང་བདེན།

ཁས་ལེན་རུང་གི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དག

ཞི་བདེ་ཅི་འདྲ་ཞིག

མེ་བ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་པ།

དབང་ཆ་གང་ནས་བྱུང་ངམ།

སྤྱི་ལོ་རྗེ་པོའི་སྐྱུང་གཏམ།

དགོས་ངེས་པའི་སྤྱི་དོན་དབང་ཆའི་ལྗུང་ཁྱུང་ས།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་ལྟེ་གནས།

བཞི་པ།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་ཞན་ཆ་ཡོད།

ཨིག་ལིས་ཡི་རྒྱུ་མཐུན་འོས་འཛིན་པ།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆ་རྣམས།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆར་སྐོལ་བ།

ལྔ་པ།

དབང་ཆ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

འཚོ་བ་སྐྱུང་ས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་བྱེད་སྐོ།

འཚོ་བ་སྐྱུང་ས་པའི་གོ་མཚོན་དང་སྤྱི་གཞི་མས།

སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། གསང་བ། ཚད་མཐོ་བའི་གནས་ཚད།

དབང་ཚའི་འབྲེལ་བར་འཕོ་འགྱུར།

འགྱུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཉུང་པ།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སློབ་འདོད་ས།

བྱུག་པ།

འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་དགོས་པ།

དོན་དངོས་ཀྱི་འཆར་འགོད།

འཆར་འགོད་བྱེད་པར་འགོག་སྐྱེ།

འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་ནང་གི་ཐ་སྙད་གལ་ཆེ་བཞི།

བདུན་པ།

འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད།

ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ།

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་དུ་འཆར་འགོད།

སྤྱིའི་དོགས་སྐྱོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བཟོ་བ།

ལས་འགུལ་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་འགོད།

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱོའི་བྱུང་སྐྱེལ་བྱེད་པ།

དག་གཞོན་དང་དེ་སྡོག་པའི་ཐབས་ལམ།

འཐབ་བྱུས་སྐྱུན་པའི་འཆར་གཞི་ལ་བཙུག་སྟེང་།

བརྒྱད་པ།

སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུག་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་བཀོལ་སྤྱོད།

དམིགས་བཀའ་གྱི་འགོག་ཚོད།

མཚོན་ཉུགས་ཅན་གྱི་འགྲན་ཚོད།

འགན་ཁུར་གྱི་བྱུང་སྐྱེལ།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཆར་དམིགས་པ།

འཐབ་བྱུས་ནང་གི་འཕོ་སྐྱུར།

དགུ་པ།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་འཛོར་ཞིག་གཏོང་བ།

འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རང་དབང་།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་འཛོར་ཞིག་གཏོང་བ།

འགན་ཁུར་དང་བཅས་པའི་ལམ་སྐྱོར་སྐྱོར་བ།

བཅུ་པ།

ལུགས་ལྷོ་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་མང་གཞི་འདིར་བ།

སྲིད་དབང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གི་འདུགས་སྤྱད་།

གཞུང་སྲིད་བཙན་འཁྲོག་འགོག་པ།

ཚ་ཁྲིམས་རྒྱན་གྱིས་ཀྱེད་པ།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྤྱད་སྤྱོད་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཞིག

དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་འགན་ཁུར།

ལྷན་སྐྱེས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག

དེ་བུ་འདིའི་དབང་བསྐྱུན་དང་ཡིག་བསྐྱར་གྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག

སྐྱོན་སྒྲིབ་

ལོ་མང་རིང་འདི་མི་མས་བྱམ་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་དེ། རི་རྒྱར་བྱས་ཏེ་མང་ཚོ་གས་ཀྱིས་སྤྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་སྐྱོན་འགོག་དང་། མེད་པར་བཟོ་བྱུང་མིན་དེ་ཡིན། འདི་ནི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ནས་དེ་
འདྲའི་དབང་འདྲིན་པས་འགོ་བ་མི་ལ་དབང་སྐྱེར་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཅུ་མེད་གཏོང་རྒྱ་དག་ཡོང་མི་དགོས་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིད་སྤྲིངས་བྱུང་བ་རེད། ཡིད་ཆེས་དེ་འགོ་བ་མིའི་རང་དབང་གི་གལ་གནད་
དང་། ཨེ་རི་ས་འོ་འལ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཅིག་སྟེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབྱུང་ཞིབ་རྒྱ་བྱ་སྤྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལྷ་རྩི་དང་སེའེ་མིན་གྱི་རིང་ལུགས་རྩ་བུ་སྤྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་བསྐྱབས་པས་བྱམ་ཆེ་ཏུ་ཕྱིན་མོང་།

དུས་ལུན་འདི་དག་གི་རིང་ལ། ཁོ་བོར་ངལ་རྩོལ་ར་བ་ནས་ཐར་བའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ཟེ་བའི་
ལྷ་རྩིའི་དབང་སྐྱེར་འོག་ཏུ་སྐྱོད་སྐྱོང་བ་དང་། དཀའ་སྐྱུག་གསུངས་སྐྱོང་བའི་མི་རྣམས་དང་འོ་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་ལི་
གོ་སྐྱབས་ཐོབ་བྱུང་། ང་ལ་ཚོར་སྟེ་ལུང་པའི་ནང་དུ་སྐྱེའི་སེའེའི་དབང་སྐྱེར་ལ་འགོག་གོ་ལ་བྱས་ཏེ་འཚོ་
གནས་བྱུང་བའི་མི་རྣམས་འོ་འལ་དུ་ལ། འདས་ཐོང་སྤྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལའང་གོ་བོས་བྱུང་། ངས་
ལྷ་རྩིའི་ལག་འོག་ནས་བྱོས་ཐར་བའི་རིུ་མི་རིགས་དང་། ཁོང་ཚོ་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཆེད་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་
རྣམས་དང་སྐྱེད་ཆ་བཟང་པ་ཡིན།

ལུང་པ་དུ་མའི་ནང་གི་དམར་པོའི་དབང་སྐྱུར་གྱི་འཛིགས་སྐྱུར་གི་གོ་ཉོགས་དེ་སྐྱེར་གྱི་འབྲེལ་བ་
ལས་དེབ་གྱི་ནང་ནས་མང་བ་ཤེས་བྱུང་། ལམ་ལུགས་འདི་དག་གི་འཛིགས་སྐྱུར་དེ་དེའི་སེམས་ལ་
དམིགས་བསལ་བཟོད་དཀའ་བར་མངོན་བྱུང་། གང་གིས་ཞེ་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་འདི་
དག་བཙན་གཙོན་དང་། ཆེ་གཡོག་ནས་བཅིངས་གོལ་གཏོང་བའི་མིང་ཚོག་ནས་བཙན་འགོལ་བྱས་པ་རེད།

ཉེ་བའི་བརྒྱ་ཕྱག་འགའི་ནང་དུ་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱིས་དབང་སྐྱུར་བྱས་པའི་ལུང་པ་འབར་མ་དང་།
བོད། ཅི་ལི། ལྷོ་ལེ་ཆའི། པ་ན་མ་བཙས་ནས་ཡོང་བའི་མི་རྣམས་དང་བྱུག་འབྲུད་བརྒྱུད་ཤེས་འཚོར་བྱུང་བ་
ལ། དེར་དུས་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་རྣམས་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐྱུར་ས་དེ་གསལ་དུ་
སྤྱིན་སོང་། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་བཙན་འཇུག་གྱི་ཐད་དུ་འཛིངས་མཁན་གྱི་བོད་མི་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་
བ་བརྒྱད་པའི་ནང་གི་དྲག་པོའི་གཞུང་སྲིད་བཙན་འཕྲོག་ལ་ཕམ་ཉེས་གཏོང་མཁན་གྱི་ཨུ་རུ་སུའི་མི། དྲག་
དམག་དབང་སྐྱུར་དུ་སྤྱིར་ལོག་དེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལམ་ནས་བཀག་པའི་སྐྱའི་ལེ་ཆའི་མི་རྣམས་ནས་ངར་
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་གསང་ཐབས་གྱི་གཞོན་འཚོ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ལ་བཟོད་པར་
དཀའ་བའི་གོ་ཉོགས་ཞིག་སྤེད་བྱུང་།

གདུག་རྩུབ་གྱི་ཐད་དུ་ཡང་བའི་ངང་རྩུལ་དང་། ཁོང་ཁོ་དྲག་པོའི་འཚོར་བ་དང་ལྷན་དུ་ཡིད་ཆེས་
པར་དཀའ་བའི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ས་པའི་སྦྱིང་སྦྱོར་བས་ལ་ཡི་རངས་པ་དེ་དག་སྐབས་རེ།
ད་ལྟའང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྦྱིང་སྦྱོར་བས་ལ་ཡི་རངས་པའི་མང་ཚོགས་གྱིས་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་
བའི་ལས་འགུལ་སྤུ་མཐུད་བཞིན་པའི་ས་གནས་དག་དུ་བསྐྱོར་སྐྱོད་བྱས་པ་དེས་བྱུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བྱུང་།

དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུ་ཡི་སྐྱེ་ལེ་དབང་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་པ་ན་མ་དང་། མོ་སྡིག་གི་སྐྱེ་མཚན་དབང་གཞོན་ལོག་
ཏུ་ཡོད་པའི་ལི་སྐྱེ་ཡ་དང་། སྡི་ལི་ལྟོ་ཡས། དུས་སྡོན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་སྐྱེ་པའི་རང་དབང་གི་རྣམ་སྡོན་སྐྱོན་སྐྱོན་
སྡོར་དང་། ལས་ངན་པའི་མཚན་དེར་དབང་དམག་སྐྱེ་གས་ཁྲབ་འཁོར་ལོ་ཐངས་དང་པོར་འཇུག་པ་བསྐྱོད་བྱས་
པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་གྱི་པེ་ཅིང་གི་གནས་སྡེ་སྡོལ་ལོའི་ཐང་ཆེན། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྐྱོགས་
འགས་པའི་ཤིང་ནགས་ནང་གི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་ཡོད་ས་བཅིངས་སྐོལ་ཐོབ་པའི་འབར་མའི་ཁོངས་གྱི་མ་
རྒྱུ་པོ་ལོ་བཅས་བསྐྱེས་ཡོད།

སྐྱབས་འགར་ངས་སྡི་ལི་ལྟོ་ཡས་ནང་གི་དུར་ཁྱོད་དང་། གཟུགས་མཚོང་རྒྱུར་འཕྲིན་གྱི་དོ་རིང་དང་།
གང་དུ་མི་མང་པོར་མེ་མདའ་རྒྱབ་སྟེ་གསོད་ས་རི་སྐྱེ་ལྱི་སྐྱོད་ཐང་ཆེན། གང་དུ་སྐྱོགས་འཛིན་ཚོས་འགོག་
སྐོལ་བར་དུ་སྐྱིག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་མེ་མདའ་རྒྱབ་ས་བྱང་ཨི་ལེ་ལི་ལི་ནང་གི་མེ་རྒྱ་རི་མེན་ལམ། དེ་བཞིན་གང་དུ་
གཞོན་སྐྱོན་མང་པོ་ཆེས་པོ་རྒྱུར་སྐྱབས་གྱི་པའི་སྐྱེ་པོས་ཁོངས་སྡོད་སའི་མ་རྒྱུ་པོ་ལོའི་དུར་ཁྱོད་དུ་གྱུས་
མ་ཞིག་བཅས་ཆོ་འདས་པའི་ས་གནས་ཁག་ལ་བསྐྱོར་སྐྱོད་བྱས། སྡིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་སྐྱེགས་པ་
ཚང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཏོར་བཞིགས་དང་མི་གསོད་ཁག་སྐྱོར་འདི་འདྲ་འཛོག་པ་དེ་ནི་སྐྱོན་མམ་པའི་
གནས་སྐྱེངས་ཞིག་རེད།

སེམས་ཁྲུལ་དང་ཉམས་སྐྱོང་འདི་དག་གི་སྡིང་ནས་བཅོན་ཤིང་ལམ་སྐྱེགས་སྡོན་འགོག་ཐུབ་པ་
དང་། མང་ཚོགས་འཁོར་ཆེན་ལ་སྐོལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྡིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་སྐྱེགས་པའི་
ཐང་དུ་ལམ་སྐྱོངས་སྐྱེན་པའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ་པ། སྡིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་སྐྱེགས་ཅུ་མེད་བཟོ་ཐུབ་

པ་དང་། དེ་དག་གི་ཐལ་པའི་ནང་ནས་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་སློན་འགོག་བྱུང་པ་པཅས་ཐག་གཅོད་ལྟར་
པའི་རེ་བ་ཞིག་སྐྱེས་ལྟར་།

ངས་མང་ཚོ་གསལ་ལ་སློན་སྐྱོན་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར་པའི་ཚོག་ནས་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལྷགས་དེ་ལམ་སློང་ས་ལྟན་པའི་སློན་ནས་འཚོར་ཞིག་གཏོར་བར་ཆེས་ལྷན་པ་ལྟན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སློར་
ལ་བསམ་སློ་ཞིབ་ཚགས་གཏོར་རྒྱུ་ལི་འབད་ཚོ་ལ་བྱས་པ་ཡིན། འདིར་ངས་ལོ་མང་རིང་ལ་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་ལམ་ལྷགས་དང་། འགོག་ཚོ་ལ་ལས་འགྲུལ། གསར་བརྗེ་ལས་འགྲུལ། སྤྱིད་དོན་གྱི་ལྟ་བ།
སྤྱིད་གཞུང་གི་ལམ་ལྷགས། དམིགས་སུ་བཀའ་ཉེ་དངོས་དོན་གྱི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་པཅས་གྱི་
ཚོག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ནམས་སྦྱོང་ལ་གཞི་བཞག་ཡོད།

དེ་བའདྲི་དེ་ལི་འབྲས་བུ་རེད། ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱུང་མེད་པ་ངས་ཤེས་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཅིག་
བྱས་ན། འདིས་མེད་པ་ལས་དྲག་པའི་སློབས་བྱུགས་ཆེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ལྟན་པའི་བཅིངས་སློལ་གྱི་ལས་
འགྲུལ་སྐྱུན་པར་བསམ་སློ་དང་འཆར་འགོད་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་ལམ་སློན་འགའ་ཞིག་བྱེད་སྤྱིད།

བསམ་བཞེན་དུ་གདམ་ཁ་བྱས་པ་དང་། དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་ཚུལ་འདིའི་དམིགས་
ཉེན་གཅོག་མི། རི་ལྷར་བྱས་ཉེ་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལྷགས་དེ་ཚུ་མེད་བཟོ་རྒྱུ་དང་། གསར་པ་
ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་སློན་འགོག་རི་ལྷར་བྱེད་རྒྱུ་ལི་སྤྱིར་བཏང་དགའ་ངལ་དེ་ཡིན། ལྷང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་
ཆེད་དུ་ཞིབ་པའི་དཔུད་ཞིབ་དང་ལམ་སློན་བསྐྱུན་རྒྱུ་ལི་ལྷན་པ་འདད་དེས་ང་ལ་མེད། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་
བཏང་གི་དཔུད་ཞིབ་འདིས། ལྷབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ལྷང་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱེར་

།ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཡོད།
 རང་རང་གི་གནས་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ཉེ་དཔུང་ཞིབ་འདི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དཔུང་པ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་
 བཞིན་རང་རང་གི་བཅིངས་ཐོལ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདིར་འཁོད་བསམ་ཚུལ་རྣམས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང་མིན་
 དང་འོས་མིན་ཡང་གནས་སྐབས་དང་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དམ་དེབ་འདི་འགྲི་སྐབས་བཀྱིན་རྗེས་དཔུང་དགོས་པའི་བུ་ལོན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད། དའི་དམིགས་
 བསལ་ཕྱག་རོགས་བྱུང་ས། རྒྱན་གཞིས། ཀྱིས་དེབ་ཀྱི་ནང་དོན་དང་རྒྱ་ཆ་སྐྱིག་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དོས་
 བཟུང་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འཐབ་བུས་ཐད་ཀྱི་རྟོག་འཆར་ཁག་པོའི་རིགས་ལ་གསལ་ཁ་གཏོད་རྒྱ་དང་
 འབད་བཙོན་དགོས་པའི་དགོངས་འཆར། ཚོམ་སྐྱིག་བཀོད་བུས་ཡར་རྒྱས་དང་། རྒྱར་སྐྱིག་བྱེད་པ་བཅས་
 ལ་ཚོད་དཔག་དཀའ་བའི་མཐུན་འགྲུབ་གནང་ཡོད། མི་རིམ་གྱི་ལའང་ཚོམ་སྐྱིག་ཐོག་རམ་
 འདེགས་གནང་བར་བཀྱིན་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། མཁས་དབང་གིས་འོས་ཀྱི་གཞུང་། གྲུག་ལམ་། དང་མོ་ལྷ་ཏེ། ཉེ་ལྷི།
 གཉིས་ནས་བཀའ་སློབ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་ཞེ་དཔགས་གལ་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། མཁས་དབང་ཉེ་ལོ་
 མཁས་པོ་མོ་དང་། མཁས་དབང་པེ་རི་ལོ་ལ། པཎ་ལས་། གཉིས་ནས་བང་རིམ་བཞིན་ཨ་ཕ་རི་ཀ་དང་།
 ལེ་རི་། ཨ་ཕ་རི་ཀ་གཉིས་ནང་གི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་གནང་ཡོད། དེས་ན། དེ་འདྲ་བའི་
 གཏོང་ཐོད་དང་བྱམས་སྦྱིང་ལྷན་པའི་རྒྱབ་གཉེར་གྱིས་དེབ་འདིར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་འཁོད་པའི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་དང་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་དེ་རང་གི་ཡིན།

དབྱུང་ཞིབ་འདིའི་ནང་གང་དུ་ཡང་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པར་བརྩི་མེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱོ་པོ་དང་
རིན་པ་མེད་པའི་འབད་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་མེད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
རུང་མགོ་རྩོག་པོ་དང་། རིན་འབབ་ཅན་རེད། དེས་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པར་འཐབ་འཛིན་སྲིད་
རྒྱུ་དེར་མས་སྐྱོན་ཡོང་བ་ཨ་ཅང་ཅང་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དབྱུང་ཞིབ་འདིས་འགོག་རྒྱུ་འགོ་བྱེད་ཚོར་
རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་བུ་གཏོང་བའི་འཐབ་བྱས་དང་མཉམ་དུ་སྟོས་བཅས་མས་སྐྱོན་གྱི་ཚད་གཞི་ཉུང་
དུ་གཏོང་བའི་ཐོག་ལ་མཚོ་བསམ་གཏོང་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད།

དབྱུང་ཞིབ་འདི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་རྩིས་དུ་སོང་རྗེས་དཀའ་ངལ་
གཞན་ཚང་མ་དེའི་མཉམ་དུ་ཡལ་འགོ་བའི་གོ་བའང་རྒྱག་རྒྱུ་མེད། དབང་འཛིན་པ་གཅིག་མར་ཟགས་པ་
དང་རྩོགས་ལྡན་གྱི་ཞིག་བྱུང་བྱི་མེད། དེ་ལས་གཞན་དུ་དེས་སྲི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན་
བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་བདེན་བཟོ་རྒྱར་རྒྱན་རིང་བའི་འབད་ཚོལ་དང་། ལས་ཀ་ཉུར་ཐག་བྱེད་པ་དང་།
དང་བདེན་མ་ཡིན་པ་དང་། བཙན་གཞོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་ལས་ཞིག་བྱས་ཀྱི་ཡོད།
དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལུགས་འཚོར་ཞིག་རི་རྩུར་གཏོང་བྱུང་བའི་རྩོག་དབྱེད་མདོར་བསྐྱས་
འདི་དུས་ནས་ཞིག་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལུགས་པ་དང་། རང་དབང་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་
ཡོང་བར་ངས་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཨ་རིའི་མེས་ཅུ་མེའ། མངའ་སྡེའི་རྩོམ་འོན་ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨེལ་ལྷུའ། ཨིན་མེའི་ན།
སྐྱོ་གནས་ཁང་ནས་རྒྱུ་ན། རྒྱ་གྱིས་༡༩༩༩ ཟླ་༡༠ ཚེས་༦ ཉིན་གྱིས་པའོ།

དང་པོ།

མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་དངོས་སུ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

ཉེ་བའི་ལོ་དུས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་བྱུང་བའི་མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་སྐྱེ་
ཚོགས་ཞིག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེལ་འདེད་དང་། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དང་གདོང་བྱུག་བྱུང་སྐབས་
འབྲེལ་བའམ། ཡང་ན། འཛོམ་ཞིག་དུ་སྤྱིན་པ་བྱུང་ཡོད། ཡང་ཡང་སྐྱབས་མི་རྙེད་པ་དང་། ལྷ་བཙན་
ཀྱི་བཙན་ས་བརྒྱུད་བ་ལྷ་བྱུར་མངོན་པའི་མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འདི་དག་འགའ་ཞིག་གིས་མང་
ཚོགས་ཀྱི་མིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ཚིག་བརྒྱུན་ལ་གྱི་
རྣམ་བུགས་དེ་འགོག་མ་བྱུབ་པའི་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ནས་བརྒྱུད་ཨེས་འོ་ནི་ལ་དང་། ལྷ་ཉ་མི་ལ། ལི་བྱ་ནི་ལ། ལྷོ་ལེ་ཁྲི། འུར་
འངར་མན། ཅེ་ལོ་མོ་ལོ་སྐྱི་ལ། མོ་ལོ་སྐྱེན་ནི་ལ། མེ་རྒྱ་གསྐྱར། ལྷ་ལི། ལྷོ་ལི་མི་ལ། ལི་ལི་ལི་ནས་
བཅས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་ཚེར་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་ས་པའི་མདུན་དུ་མིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དག་འཛོམ་ཞིག་དུ་སྤྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་༡༩༧༡ ལོའི་རྒྱ་བ་བརྒྱུད་པའི་ནང་དུ་
མཁའ་གསལ་བརྒྱུད་བ་ཁག་ཅིག་གིས་གཞུང་མིད་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་ལ་ཕམ་ཉེས་གདོང་བར་
ལག་རྩེས་གལ་ཆེ་ཡོད་པའི་དེ་སྐྱོ་སྐྱེན་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་། ཉིག་རི་ལ། ར་ལར།

ཀྱང་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་པ་འདི་དག་གི་ལས་ཟགས་པ་དེས་བཅོན་གཞོན་སྤོང་མི་དག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་
 ཆ་གས་གང་འཚམས་ཞིག་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྲིད་དོན་གྱི་མང་གཙོ་དང་། སྒྲིབ་གྱི་རང་
 དབང་། སྐྱི་ཚོ་གས་གྱི་དྲང་བདེན་བཅས་སྐར་སྐྱུག་དང་སྐྱུག་དུ་སྐྱི་ཚོ་གས་འདི་དག་རྒྱུར་བཟོ་བྱེད་པའི་ལས་
 གྱི་སྒྲོ་མོ་བྱེ་ཡོད།

རྒྱན་མཐུད་པའི་དཀའ་སྒོ་ག་ཅིག

འདས་པའི་བཅུ་སྐྱུག་དག་གི་རིང་ལ་འཛམ་གླིང་ནང་དུ་རང་དབང་དང་མང་གཙོ་བྱུགས་ཆེར་གཏོང་
 པའི་སྤོ་གས་སུ་བསྐྱོད་པའི་འགོ་ས་ཞིག་དེས་པར་དུ་བྱུང་ཡོད། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་དང་སྐྱིད་མངས་རང་
 དབང་གི་གནས་བབ། ཡོ་རིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབྱུང་ཞིབ་སྤོ་གས་བསྒྲིགས་བྱེད་མཁན་གྱི་རང་དབང་ཁང་པ་སྐྱར་
 བ། འདས་པའི་མི་ལོ་བཅུ་འཛམ་གླིང་སྤོན་ཡོངས་སུ་ **རང་དབང་** ཞེས་ལྷུང་པ་སྤེ་ཚོན་རྒྱར་
 འབྱེད་བྱས་པའི་གྲངས་འཕོར་གང་འཚམས་མང་དུ་སྤྱིན་ཡོད།¹

ཡོ་དུས།	རང་དབང་།	ཆ་གས་ཚམ་རང་དབང་།	རང་དབང་མེད་པ།
༡༩༩༣	༥༥	༢༦	༡༩
༡༩༩༩	༢༥	༢༣	༥༢

² Freedom House, *Freedom in the World: The Annual Survey of Political Rights and Civil Liberties*, 1992 - 1993 (New York: Freedom House, 1993), p. 66 (1993 figures are as of January 1993). See pp. 79 -80 for a description of Freedom House's categories of "free," "partly free," and "not free."

འོན་ཀྱང་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོམ་འདི་བཙན་ཤེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་འོག་ད་ལྟོ་འདྲ་གནས་བཞེན་པའི་མི་མང་གི་གྲངས་འཕོར་སློན་ཆེ་དེས་སྤྱིད་མཉམ་དུ་བཏང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷི་ཟླ་བ་དང་པོ་བར་དུ་འདྲམ་སྤྱིང་གི་མི་འཕོར་ཐེངས་འབྲུམ་ལ་༤༥ ཡི་བརྒྱ་ཆ་༩༡ **རང་དབང་མེད་པ**³ ཞེས་བཏགས་པའི་ལྷུང་པ་དང་ས་ཁུལ་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཡོད། དེ་དག་ནི་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་སྤྱིད་མངས་རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཡིན། རང་དབང་མེད་པའི་སྤྱི་ཚན་ནང་གི་ལྷུང་པ་༩༤ དང་། ས་ཁུལ་༡༦ བཙས་ནི་འབར་མ་དང་སྤྱད་སྟུན་ལྟ་བུ་དྲག་དམག་གི་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་དང་། མོ་རྟི་ཨ་ར་གི་ལ་དང་འབྲུག་ལུལ་ལྟ་བུ་བཙན་གཏོན་ཅན་གྱི་སྤོལ་རྒྱུན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིད་དབང་། རྒྱ་ནག་དང་། ཨི་རྒྱ་གྲུང་གོ་རི་ལ་སྟེ་དབང་ཤེད་མངོན་གསལ་ཆེ་བའི་སྤྱིད་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་ བོད་དང་ཤར་ཉི་མོར་སྟེ་སྤྱིད་ལྷུང་ལ་ཁབ་ཀྱི་བཙན་འདྲུལ་བ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་པའི་དབང་བསྐྱར་འོག་དུ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན། འབྲུར་འགྲོམ་གྱི་གནས་བབ་ནང་དུ་ཡོད།

དང་གི་ཆར་ལྷུང་པ་མང་པོ་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱིད་དོན། སྤྱི་ཚོགས་བཙས་གྱི་འབྲུར་བསྐྱར་བའི་གནས་བབ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱད་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་བཅུའི་ནང་ **རང་དབང** ལྷུང་པའི་གྲངས་འཕོར་མང་དུ་སློན་ཡོད་ཀྱང་། ལྷུར་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་རྩའི་འབྲུར་བ་འདི་འདྲའི་དོས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ཁ་ཕྱོགས་སྤོག་སྟེ་བསྐྱོད་པ་དང་། སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་གྱི་ནམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ལྷུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དྲག་དམག་ཤོག་ཁག་དང་། མངོན་འདོད་ཅན་གྱི་སྤྱི་པོ་སྤྱིར། འོས་འདེམས་བྱུང་བའི་དཔོན་རིགས། ལྷུང་མཐའ་ཅན་གྱི་སྤྱིད་དོན་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འདུན་པ་བཙན་འགྲོལ་བྱེད་

³ Freedom House, *Freedom in the World*, p.4.

པར་ཡང་ཡང་འབད་ཚོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་རེད། གཞུང་སྲིད་བཙན་འཛོལ་བྱེད་པ་དག་ནི་ད་ལྟོ་བར་དུ་འདྲུང་ཕྱིང་
ཡོད་ལ་མ་འོངས་པར་ཡང་འབྱུང་རེས་རེད། བྱངས་འཁོར་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལ་འགོ་བཙའི་གཞི་རྒྱུ་
ཐོབ་ཐང་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནམས་སྲུ་མཐུན་དེ་མི་སྲོད་པ་རེས།

སྐབས་ཉེས་པ་ཞེས་ལ་འདས་པ་ནི་ད་ལྟོ་འདྲུང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད། སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་ཚོད་གཉིད་ཟབ་མོ་རེད། འབྱུང་ཁུངས་རྒྱལ་ནང་དམ། སྲི་རྒྱལ་གང་ཡང་འབྱུང་།
ལུང་པ་མང་པོའི་ནང་གི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཅུ་སྟག་འགའ་ཤས་མ་ཟད། བརྒྱ་སྟག་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་
ལའང་མནར་གཅོད་སྲུངས་ཡོད་པ་རེད། དབང་སྐྱེན་མི་སྲུ་དང་དབང་བསྐྱར་པ་ཚོར་མང་ཚོགས་ནས་ཁ་ཞེ་
གཉིས་མེད་ཀྱིས་དབང་སྐྱར་དང་མེན་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དུས་ལུན་རིང་པོ་ནས་ཡང་ཡང་བརྒྱབ་ཡོད།
སྐབས་པ་ཞེས་ལ་སྲིད་གཞུང་དམ་དབང་བསྐྱར་ཚོགས་པ་དག་གིས་སྲི་ཚོགས་ལ་སྐྱངས་འཛིན་བྱ་བྱིར་།
སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱངས་འཛིན་གྱི་སྲི་ཚོགས་ལ་དུ་གནས་པའི་སྲི་ཚོགས་དང་། སྲིད་དོན། དཔལ་འབྱོར་མ་ཟད་
ཚོས་སྲོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིལ་འདུགས་ནམས་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱོ་ཞན་དང་ཉམས་དམའ་རུ་
གཏོང་བ་མ་ཟད། སྐབས་འགར་དེ་དག་གཞུང་འབྲེལ་སྐྱིལ་འདུགས་གསར་པར་བརྗེ་བསྐྱར་བྱས་པ་བྱུང་
ཡོད། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ནི་གང་ཟབ་སྐྱེར་གཅིག་པུ་བའི་རྒྱང་པོ་ཞེས་ཏུ་བསྐྱར་དེ་རུ་ལ་སྐྱེན་དུ་སྲེས་པ་སྐྱར་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་དབང་བསྐྱབ་སྲིར་མཉམ་ལས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། རང་
ངོས་ནས་འཁུར་སྐྱངས་དེ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད།

ལྷ་བ་འབྲས་མི་སྒོན་དཔག་ས་ཤེད་ལྷ་བ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་མི་སྒོ་ཞེན་དང་། རང་གིས་
རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་འཕེར་བ། འགོག་ཚོལ་ཤེད་མི་སྤྲུལ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་གྱི་རེད། མང་ཚོགས་མི་
ཆེས་འདིགས་ཤིང་རྒྱག་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་ཐ་ན་རང་གི་ནང་མི་དང་མཛེས་ཕྱོགས་རྒྱན་ལའང་སྤིད་དབང་
རྒྱར་འདྲིན་པར་ཞེ་འཁོན་དང་རང་དབང་ལ་སྒོལ་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུར་སྒོར་ཤེད་ལྷ་བ་གྱི་མེད།
མི་མང་རྣམས་མང་ཚོགས་འགོག་ཚོལ་གྱི་ཐད་ལ་ཞིབ་དུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱུར་འདིགས་སྤང་ཆེན་པོ་ཤེད་
གྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་། བན་ཐོགས་ག་རེ་ཡོད། དེའི་ཚབ་དུ་ཁོང་ཚོ་མི་རེ་བ་བྲལ་བའི་མ་འོངས་པ་
ཞིག་དང་། དགེ་མཚན་མེད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཚུ་དེ་རེད།

དེར་དུས་གྱི་སྤིད་དབང་རྒྱར་འདྲིན་ལས་ལྷགས་ནང་ཡོད་བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་མི་སྤྲོ་མོ་ལས་
ཆེས་སྤྲུག་པ་ཡོད་གྱི་རེད། སྤྲོ་མོ་ཡིན་ན་མི་འགའ་གས་གྱིས་འགོག་ཚོལ་ཤེད་པའི་འབད་ཚོལ་བྱས་ཡོད་
སྤིད། དུས་ལྷན་ལྷང་དུ་ལས་མི་གནས་པའི་མང་ཚོགས་གྱི་ངོ་ཚོལ་དང་། རམ་རྒྱོན་ཁོལ་བསྐྱོར་བྱུང་ཡོད་
གྱི་རེད། གཅིག་བྱས་ན་འབྲལ་སེལ་རིང་སེམས་བྱགས་ནམ་མཁར་འབྱུར་ཡོད་འགོ། རྣམས་གཞན་དུ་སྒྲི་
པོ་རྒྱར་དང་སྤེལ་བ་རྒྱང་རྒྱང་ཚོས་སོ་སོའི་རྩ་འདྲིན་ནམ། ཡང་ན། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་རྣམ་
པ་རྒྱོན་སྤྱིར་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། ཚོ་ཁོག་རྒྱན་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད་གྱི་རེད། ཀུན་སྒྲོང་བཟང་པོ་རྗེ་
འབྲ་ཞིག་འབྱེད་ཡོད་ཀྱང་། སྤིད་དབང་རྒྱར་འདྲིན་ལས་ལྷགས་རྩ་གཏོར་གཏོར་བར་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་
མི་མང་གི་ཞེད་སྤང་དང་ཅི་གསུངས་བཀའ་བསྐྱེད་ལྷ་བའི་གོམས་གཤིས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུར་དེ་འབྲ་བའི་
འདས་པའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་འདང་ངེས་བཞིན་པ་བྱུང་མེད། ཚོ་མམ་པ་ཞིག་ལ། ལས་

འགྲུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་ཁ་ལྟ་ཞོག་རེ་བའང་མེད་པའི་ཚབ་དུ་འཆི་སྐྱོན་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྐྱོན་མ་ཁོ་ན་
འབྱེད་ཉེ་སྐྱེ་བས་ཡོད།

འཆེ་བའི་ལམ་ནས་རང་དབང་ངམ།

གནས་སྐབས་དེ་འདྲར་ག་རེ་བྱེད་དགོས་སམ། མངོན་གསལ་གྱི་བྱ་ཐབས་ནམས་ནི་ཕན་མེད་དུ་མཐོང་།
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནམས་གྱིས་རྒྱན་ལྷན་དུ་ཅ་བྱིས་ས་དང་བྱིས་ས་གྱི་འགོག་རྒྱུན་དང་། བྱིས་ས་གྱི་
ཐག་ཚོད། མང་ཚོགས་གྱི་བསམ་ཚུལ་བཅས་ནི་སྤང་མེད་དུ་འདོག་གི་ཡོད། གདུག་རྒྱབ་དང་། མནར་
གཅོད། གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡལ་འགོ་བ། མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་བཅས་ལ་གདོང་གཏད་བྱེད་སྐབས་མང་
ཚོགས་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལྟམ་མེད་དུ་གཏོང་བྱུང་མཁན་དེ་འཆེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
མཇུག་བསྐྱོམས་རྒྱབ་པ་དེར་བྱུགས་ཁག་མེད། གཞོད་འཆེ་ཕོག་པའི་མང་ཚོགས་ཁོང་ཁོ་ཅན་ཚོས་སྐབས་
རེ་སྐྱེ་འབྱེད་ཉེ་ཞགས་པ་ཉེ་གི་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་འཆེ་བ་དང་། དམག་ལྷགས་གྱི་རྩལ་
པ་གང་ཡོད་བཏོན་ཉེ་གདུག་རྒྱབ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ལ་འཐབ་རྒྱུའི་གོ་སྐྱིད་གྲུས་ཡོད་ལ།
མི་འདི་དག་གིས་རང་སྐྱོག་དོར་བ་དང་། དཀའ་སྐྱུག་སྤངས་མིན་ལ་མ་སྐྱོས་པར་སྐྱོ་ཁོག་ཆེན་པོའི་སྐྱོ་ནས་
འཐབ་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་སྐྱུག་འབྲས་ནམས་སྐབས་རེ་མངོན་ཉགས་དོད་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ནི་
དགོན་པོ་རེད། འཆེ་བ་ལྷན་པའི་བྱིན་པོ་ག་གིས་མང་ཚོགས་ནམས་སྐྱོན་མ་ལས་ལུ་བྱུག་ཐབས་ཟད་དུ་
བསྐྱུར་བའི་གདུག་རྒྱབ་ལྷན་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་བྱུང།

འཚོ་བའི་ལས་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ཅུང་དོན་གནད་གཅིག་གསལ་པོ་རེད།
 འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་བཅོལ་བ་དེ་ནི། བཅོན་གཞོན་གཏོང་བ་པོར་རྒྱན་དུ་གང་ཅིའི་མཐུན་རྐྱེན་
 གཞན་ལས་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གྲས་དེ་ག་རང་བདམས་པ་རེད། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོར་
 འཚོ་བ་ཁྲབ་བྱུགས་ཆེན་པོར་བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་ལག་ཆ་སྐྱོན་ཡོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་འདི་ནམས་
 ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་བྱུང་བའི་ཅོམ་ཞིག་སྲུ་མཐུད་ཐུབ་ཀྱང་། ཐ་མ་དེར་ཆེས་རྒྱུ་བ་བའི་དྲག་དམག་གི་དངོས་
 ཡོད་གནས་སྤངས་དེ་གཡོ་ཚོལ་མི་བྱུབ་པ་ཞིག་རེད། སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་པ་ཚོར་དྲག་དམག་གི་ཡོ་
 ཆས་དང་། རྣམ་མཛད་ལ། སྐྱེལ་འདྲིན་འཕུལ་འཁོར། དམག་བྱུགས་ཀྱི་འཕོར་ཚད་བཅས་ཉ་ལམ་ཉག་དུ་
 གཞན་ལས་སྐྱབ་པ་ཡོད། མོ་ཁོག་སྐྱན་ཡང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ནམས་ཁོང་ཚོའི་དོ་ཡར་མི་ཡོང་།
 སྤྱི་སློལ་གྱི་དྲག་པོའོ་གྱེན་ལོག་དེ་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དོས་འདྲིན་བྱེད་དུས་འགལ་
 རྐྱའི་བསམ་རྒྱུ་ལ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་འཇམ་དམག་དམག་འཐབ་ལ་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཇམ་
 དམག་གི་དམག་འཐབ་དེས་བཅོན་གཞོན་འོག་གི་མང་ཚོགས་སམ། མང་གཙོའི་ལམ་སྐྱོན་པ་ཚོར་མན་
 ཐོགས་དགོན། འཇམ་དམག་གི་དམག་འཐབ་དེ་དམིགས་སུ་བཀར་ཉེ་རང་སྤྱོད་མི་མང་གི་ནང་དུ་སློབ་
 སྐྱོན་བྱུགས་ཆེ་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཞེ་དྲགས་ཆེ་བས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཞིག་མིན། ཐབས་ལམ་འདི་ནི།
 རྒྱབ་གཉེར་སྐྱོན་པའི་ནམ་གཞག་དང་འཐབ་བྱུས་སྐྱོན་པའི་དབྱུང་ཞིག། གཞན་ཡང་སྐབས་རེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། ལམ་སྐྱོར་ས་མི་ཡོང་བའི་ཐད་ལ་འགན་ལེན་ཁག་ཐེག་བྱུབ་པ་ཞིག་མིན།
 འཇམ་དམག་གི་འཐབ་ཚོད་ནམས་གས་ཆེ་བ་དུས་ཡུན་ཆེས་རིང་མོ་འགོར་བ་ཡིན། དབང་སྐྱུར་བཞིན་པའི་

གཞུང་འདིན་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལག་གཏོར་བ་དང་། འགོ་བཅིར་སྤྱད་པ་ལྟར་ཡུལ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་དང་
མཉམ་དུ་ཞི་བའི་མི་མང་རྣམས་གནས་བཞོན་མི་བདེ་བ་བཟོ་གི་ཡོད།

འཇབ་དམག་གི་འབབ་ཚོད་རྣམས་གལ་ཏེ་ལམ་སྤོངས་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་སྤྲུགས་རྒྱུ་རིང་
པོར་གནད་ཆེ་བའི་སྤོངས་གཞིའི་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ཡོད་གི་ཡོད། སར་ཚོལ་བྱེད་སའི་དབང་འདིན་པ་དེ་
དེ་མ་ཐག་དུ་སློབ་སྦྱོང་གས་ཐབས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོན་གཞོན་ཆེ་ཏུ་འགོ་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་
འཇབ་དམག་པ་ཚོ་མཐའ་མཇུག་དུ་ལམ་སྤོངས་བྱུང་ཡང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་འདིན་པ་གསར་པ་དེ་དེ་
སྤྱི་ལས་རྒྱུང་ཆེས་བཅོན་གཞོན་ཆེ་བ་ཡོད་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་ནི། འབབ་ཚོད་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱ་སྤྱིད་པའི་དམག་
དམག་སྟོབས་བྱུགས་ཀྱི་བྱུས་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱིལ་བྱུང་བ་དང་། མང་གཚོ་སྤོངས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འཇུགས་
པ་དང་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་པར་གལ་གནད་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་འཇུགས་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་
ཚོན་ལ་གཏོར་བཞིགས་ཐེབས་པའམ། ཡང་ན། སྤྱོད་ཞན་དུ་བཏང་བའི་དབང་གིས་ཡིན། སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་
འདིན་ལམ་སྤྲུགས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་བ་ཚོས་གདམ་ཁ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་དགོས།

གཞུང་སྤྱིད་བཅོན་འཕྲོག་དང་། འོས་བསྐྱེད། སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས།

དམིགས་བསལ་ཞེ་སྤྱད་པའི་དབང་འདིན་པ་ཞིག་གནས་དུ་བྱུང་གཏོང་བར་ལམ་སྤྱོད་ཤོས་དང་།
ལས་སྤྱོད་ཤོས་གཅིག་ནི་གཞན་ལ་སྤོངས་ཏེ་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདིན་ལམ་སྤྲུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་དམག་
གིས་གཞུང་སྤྱིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཐོང་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ཐབས་ལམ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཆེས་ཚབས་ཆེ་

པའི་དཀའ་འཛོལ་དུ་མ་ཡོད། གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ལ། ཐབས་ལམ་དེས་མང་ཚོགས་དང་མཐོ་རིམ་ཚན་པའི་
དབར་ལ་གཞུང་དང་དེའི་དམག་དཔུང་གི་སྐྱེས་འདྲིན་བྱེད་པའི་དབང་ཆའི་བཤོ་འབྲེམས་ངན་པ་དེ་རང་
འཇགས་འདོག་པ་ཡིན། གཞུང་འདྲིན་གོ་གནས་ནས་གང་ཟག་དང་། ཤོག་ཁག་གྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གནས་
དཔུང་བྱུང་བ་དེས་སྡེ་ཁག་གཞན་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་གོ་ས་དེར་སྡེ་བས་འདུག་རྒྱུ་ཙམ་པལ་ཆེར་དེས་པ་རེད།
རྣམ་གཞག་འདོད་རྒྱུ་ལ་གྱི་ཆ་ནས་སྡེ་ཁག་འདི་སྡོད་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འཇམ་པ་དང་། མང་གཙོའི་བཙོས་
བསྐྱར་ལ་སྐྱོན་བྱ་བུ་ཡངས་པ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚོགས་སྤོགས་སུ་འགོ་རྒྱུ་དེས་པ་རེད།

ཤོག་ཁག་གསར་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་སྐྱོན་བསྐྱོན་རྗེས་སྤྱིར་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མངོན་
འདོད་ཆེ་བ་དང་། སྤྱིར་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་སྲིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམངས་ཀྱིས་རེ་བཙོལ་བྱས་ཡོད་སྲིད་
པའི་སྡེ་ཁག་གསར་པ་དེས་མང་གཙོ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བསམ་ཤེས་མེད་པར་རང་འདོད་གང་ཡོད་
བྱེད་བྱུང་གྱི་རེད། དེ་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་འཛོལ་ལ་འོས་པའི་ལན་འདེབས་ཤིག་
ཡིན།

གནད་ཆེའི་སྲིད་འོན་གྱི་འགྱུར་པའི་ལག་ཆ་རྣམས་ཡིན་པའི་འོས་བསྐྱོན་ཉི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་ཐོབ་ཐངས་མེད། དཔེར་ན། དེ་སྤྱི་མོ་སྤྱི་ཉེ་མངའ་འོག་ཡིན་པའི་ཤར་སྤོགས་
རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་འགས་མང་གཙོའི་རྣམ་པ་ཙམ་མངོན་པའི་ཆེད་དུ་
ཤོས་གཞི་དེ་དག་བརྒྱད་དེ་སྤྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་འོས་བསྐྱོན་དེ་དག་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྐྱོན་ལམ་ལུགས་ལུགས་པའི་འོས་དམིགས་དག་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མཚན་ཐོབ་རྒྱུར་སྐྱེས་འདྲིན་དམ་

བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་མང་མོས་བསམ་ཤོག་བསྐྱུ་ལེན་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་པ་ཚོས་གཙོ་བོ་
ལྷགས་གྱི་འོག་སྐབས་མེ་འོས་བསྐྱུ་གསར་པ་བྱེད་རྒྱུ་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནས་གཞུང་གི་ལས་
ཁུངས་ཁག་དུ་སྤྱི་དམངས་ཨ་ལད་པད་ཀོ་འཛོག་རྒྱུ་འོས་བསྐྱུ་ལ་གཡོ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་རེད། དབུ་ན་ཀ་ཀ་ཀ་
ལོར་འབར་མའི་ནང་དང་། ༡༩༩༩ ལོར་ནི་གེ་རི་ཡའི་ནང་བྱུང་བ་བཞིན། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ལས་འགལ་གྱི་
འོས་དམིགས་རྣམས་འོས་བསྐྱུ་འཕངས་ཚོགས་པ་དང་། དངོས་སུ་འོས་འདེམས་བྱུང་ན་ཡང་འོས་ཤོག་གྲུབ་
འབྲས་སྤང་མེད་དུ་འཛོག་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་མཐུན་ཚོར་འཛིགས་སྤྱོད་དང་། འཛིན་བཟུང་། ཐ་ན་དམར་
གཞོན་ཀྱང་གཏོར་སྲིད་པ་ཡིན། སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་པ་ཚོ་ནི་རང་ཉིད་ཁྱིམ་ལས་འབབས་སྲིད་པའི་འོས་
བསྐྱུ་བྱེད་ཚོགས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་གི་མེད།

ད་ལྟ་གཏུག་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལས་ལུགས་པ་ཞིག་གི་འོག་སྐབས་བསྐྱུ་ལ་སྤྱོད་
བཞིན་པའམ། ཡང་ན། དེའི་ལག་འོག་ནས་ཐར་ཐབས་སུ་བློས་བྱོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་མི་མང་མང་པོས་རང་
ཉིད་མནར་གཅོད་ལས་ཐར་བྱུང་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་ནི་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་ཁོ་ནས་མང་
ཚོགས་དེ་སྤྱོད་བྱུང་པའི་རེ་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད། མི་མང་འདི་དག་གིས་ཕྱི་ལོ་ལྷན་སྟོབས་ལ་ཡིད་ཆེས་བཅོལ་
གྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་པ་རྣམས་འཆམ་ལ་འབབ་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རམ་འདེགས་ཁོ་ན་
ལྷན་ལུགས་འདང་ངེས་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

མནར་གཅོད་སྤོང་མཁན་ཚོས་ལྷན་པ་ལྷན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱུང་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་དུས་སྐབས་མེ་
ཞིག་ལ་སྐབས་མེ་བདེན་པ་ཡིན། མཁུན་ཚུབ་ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་དུ་མནར་གཅོད་སྤོང་བའི་མི་མང་རྣམས་གྱིས་

གནས་སྐབས་འཐབ་ཚད་བྱེད་མི་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་མི་འདོད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་གིས་ཅེས་ན། ཁོང་
ཚོས་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པའི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེར་ཁ་གཏད་གཅོག་པར་རང་ཉིད་ལ་ལྷན་པ་
མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་སྐྱོབ་བྱུང་པའི་ཐབས་ལམ་གསལ་པོ་ཡང་མེད། དེས་ན་མི་མང་
པོས་བཅེངས་ལོ་ལ་ཐོབ་སྤྱིར་གཞན་ལ་རེ་བ་བཅོལ་བ་དེར་ཁག་མེད། སྤྱིའི་ལྷན་ལུགས་དེ་ནི་**མང་ཚོགས་ཀྱི་**
བསམ་ཚུལ་ལམ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས། རྒྱལ་ཁབ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གས། ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་
བཞིན་ལྷན་པའི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་དོན་གྱི་ཉེས་ཚད་བཅས་ཡིན་ཚོག

དེ་འདྲའི་མདོན་གྱུར་རམ། གནས་བབ་དེ་སློབ་དེ་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིའི་མགོན་སྐབས་ཤིག་ལ་
སློབ་སྟེན་རྒྱ་འདིར་ཚབས་ཆེའི་དགའ་སྟོན་གྲུ་མ་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཆེས་དེ་ཆ་ཚང་ནོར་བ་ཡོང་སྤྱིད།
དུས་རྒྱུན་སྤྱིའི་མགོན་སྐབས་སུ་ཡང་མི་ཡོང་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་ཐེ་གཏོགས་བྱས་
པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་དེར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་རུང་། སྤྱིའི་ཐེ་གཏོགས་ལ་སློབ་གཏད་བཅོལ་རྒྱུའི་ཐད་ལ་
དངོས་དོན་རྒྱབ་པོ་འགའ་ཞིག་འདིར་ནན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་པ་གསལ་གསལ།

། བས་ཆེ་བར་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་རང་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་དོན་ཁེ་ཕན་སྤེལ་ཐབས་སུ་
སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་ཤིག་བཟོད་བའམ། ཡང་ན། དངོས་སུ་རོགས་སྐྱོར་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན།

། སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་དམིགས་ལུལ་གཞན་ཞིག་བསྐྱུབ་ཐབས་སུ་མནར་གཅོད་ཕྱོད་བཞིན་པའི་
མང་ཚོགས་ལ་བཅེངས་ལོ་ལ་ཐོབ་སྤྱིར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་ལ་གནས་རྒྱུའི་ཚབ་དུ་དགའ་པོའི་
རང་ནས་ཁོང་ཚོ་འཚོང་སྤྱི་དཔ་ཡིན།

། སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་འགས་རང་ཉིད་ལ་ལྷུང་པ་དེའི་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་དོན་ལ་དག་
དམག་གི་སྐྱེས་འདྲིན་བཅས་ཁོ་ན་སློབ་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་ལ་ཁ་གཏད་
གཙོག་གི་རེད།

། གལ་ཏེ་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་རྒྱལ་ནང་འགོག་རྒྱུ་ལ་ལས་འགུལ་གྱིས་དབང་འདྲིན་པ་དེའི་དུས་
ཚོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་ཚབས་ཅིག་སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་དེར་འགུལ་སྤྱོད་བྱེད་འགོ་རྩུགས་ཟེན་ཚེ། སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེའི་
ཚེད་དུ་དངོས་སུ་ཐེ་བྱས་བྱེད་སྤྱོད་པ་རེད།

དུས་རྒྱུན་སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གནས་པ་དེ་གཙོ་ཚེར་རྒྱལ་ནང་གི་ནང་ཁུལ་དབང་
ཚའི་བཤོ་འབྲེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཡིན། སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་ཚབས་ཚའི་དཀའ་ལྷོག་
བཟོ་བ་ལ་རྒྱ་ཚེ་མང་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཚེས་རྒྱས་ཞན་ཡིན་ཁར་རྒྱ་ཚོར་དང་དབང་ཚའི་མི་སྡེ་ཚེས་
ཉུང་གས་ཀྱི་ལག་དུ་བསྐྱེལ་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་
ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའོ། ཡང་ན། ཁོ་ཚོར་ཕན་བྱ་རྒྱས་པ་ཞན་དུ་གཏོང་ཡང་། ཁོང་ཚོ་སྤྱི་ཕན་
གནས་མིན་དེ་གཙོ་ཚེར་ནང་གི་ཚེ་རྒྱུན་དག་ལ་རག་ལས་ཡོད།

གལ་ཏེ་རྒྱལ་ནང་གི་འགོག་རྒྱུ་ལ་ལས་འགུལ་ལུགས་ཚེ་ཞིག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚེ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གཞོན་ལུགས་དེ་ཞེ་དགས་ཕན་ཐོགས་ལྡན་པ་ཡོང་བུ། དེའི་སྐབས་སུ་དཔེར་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་སྤྱིར་སྤྱོད་དང་། ཚོང་ལས་བཀག་སྡོམ། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་གཙོད་པ།

ཀྱལ་སྤྱིའི་སློབ་འདུགས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་། བཅའ་འབྲེལ་ཀྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་འདུགས་ཁག་གིས་
འོས་མིན་ཡིན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་པ། གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་
ལུག་ འོན་ཀྱང་ཀྱལ་ནང་གི་འགོག་ཚོལ་ལས་འགུལ་བྱགས་ཆེ་ཞིག་མེད་ན་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་འདི་འདྲ་
ཡོང་རྒྱ་མེད།

མི་སྣམ་པའི་བདེན་པ་དེར་གདོང་ལེན།

མཇུག་བསྐོས་སེམས་དེ་ཁག་པོ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་ཕན་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་དང་འགོ་བོན་རྒྱང་ཤོས་ཀྱི་སྤྱིར་
ནས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ལས་འབབས་འདོད་ཡོད་ཆེ་གཤམ་གསལ་ཁ་ཚད་གོས་
གཏུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཞི་ཡོད།

། བཅོན་གཞོན་ཕྱོད་བཞིན་པའི་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་སེམས་དང་། རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་
ཆེས། འགོག་ཚོལ་གྱི་རིག་རྩལ་བཅས་རྒྱས་བྱགས་ཆེ་རུ་གདོང་དགོས།

། བཅོན་གཞོན་ཕྱོད་བཞིན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སླེ་ཁག་དང་། སློབ་
འདུགས་ཁག་རྣམས་བྱགས་ཆེ་རུ་གདོང་དགོས།

། ཀྱལ་ནང་གི་འགོག་ཚོལ་རྣམས་པ་སྟོབས་བྱགས་ལྡན་པ་ཞིག་བརྒྱན་དགོས་པ་དང་།

། བཅོངས་ཕྱོལ་གྱི་ཆེད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་སློབ་ཕྱོལ་ལྡན་པ་ཞིག་བཟོ་
དགོས་ལ། འཆར་གཞི་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་ནས་ལག་བརྒྱར་བྱེད་དགོས།

རང་དབང་གི་འཐབ་ཚོད་དེ་རང་སློབ་རང་ལ་འགོལ་བ་དང་། འཐབ་ཚོད་སྡེ་ཁག་གི་ནང་གི་རྣམ་
ལྷན་མེ་རུ་གཏོང་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། དེ་ཡང་རྣམ་ལམས། སི་ཁྲི་མར་ཁྲི། པར་ནེ་ལ་གྱིས་༡༨༥༧
དང་། ༡༨༩༠ སོ་སོའི་ནང་ཨ་ཡི་རི་ལ་ཡི་ཁང་སྐྱེའི་ཐད་ལས་མཚམས་འདྲི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྐབས་
སྲུ་བཤད་པ་ལྟར་རེད།

གཞུང་ལ་སློབ་འགོལ་བྱེད་པ་དེར་ཕན་ཐོགས་མེད། བྱིད་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་སེམས་ཁོ་ནར་
སློབ་འགོལ་དགོས། མཉམ་པུ་བ་གྱི་སློབ་ནས་རང་གིས་རང་ལ་རོགས་པ་བྱོས། བྱིད་ཚོའི་དཀྱིལ་ནས་སློབ་
པའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷན་མེ་རུ་ཐོངས། ཚང་མ་དོག་ཙ་གཅིག་དུ་བསྐྱིལ་ཏེ་སློབ་འཇུགས་ལྷན་པ་གྱིས་
དང་། བྱིད་ཚོར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དགོས་པ་རེད།

བྱིད་ཚོས་བྱི་བ་འདི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་པ་བྱས་ཚར་བ་ཡིན་དུས་ད་ཆ་ཐག་མ་ཚོད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་
འཁྲུངས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།

རང་གིས་རང་ལ་སློབ་འགོལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལྷན་མེ་ཞིག་དང་། སློབ་ལྷན་པའི་འཐབ་
བྱུས། སློབ་ཁྲིམས་དང་སློབ་སློབ་ལྷན་པའི་བྱེད་ལས་ལྟར་མེད་པའི་རྣམ་སློབ་སློབ་པཅས་ཀྱི་ཐད་དུ་སློབ་
དབང་སློབ་འདོན་ལས་ལྷན་པའི་མཐའ་མ་འཐོར་ཞིག་འགྲོ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་མ་མཐར་ཡང་གོང་གསལ་
དགོས་མཁོ་བཞི་དེ་དེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་པ་ཡིན།

⁴ Patrick Sarsfield O' Hegarty, *A History of Ireland Under the Union, 1880 -1992* (London: Methuen, 1952), pp. 490 -491.

གོང་གི་བཟོ་སྐྱོད་ནས་གསལ་བ་ལྟར། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ནས་ཐར་ཐབས་དེ་
མཐའ་མའི་དོད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལ་བར་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེར་རག་ལུས་པ་ཡིན། གོང་དུ་
ལུང་འདྲན་བྱས་པའི་ལམ་སྐོར་ས་ལྟན་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའམ། ཡང་ན། སྲིད་
དོན་ལ་དམིགས་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཕོ་རྒྱལ་དེ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་རང་ཉིད་
བཅིངས་ཐག་ལས་གོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། གདམ་ཁ་དེ་འཕེལ་སྐྱེད་མ་
བྱུང་བར་ལུས་ཡོད། གཤམ་གསལ་ལེ་ཚན་ཁག་གི་ནང་དུ་ང་ཚོས་གདམ་ཁ་འདི་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བར་བཟག་
དབྱེད་བྱེད་གྱི་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ཐོག་མར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལྷུ་གཏོར་པའི་ཐབས་
ལམ་གོས་མོལ་གྱི་གནད་དོན་ལ་གཟིགས་དགོས།

གཉིས་པ།

ཕྱོད་མོལ་གྱི་ཉིན་ཁ་ཁག་།

ལེ་ལུ་དང་པོའི་ནང་དུ་དབྱུང་ཞིབ་བྱས་པ་བཞིན་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་ལ་ཁ་
 གནད་གཅོག་པར་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་རྒྱུ་ག་འཕྲད་སྐབས་མི་མང་འགའ་ཞིག་བྱ་བ་བྲལ་བའི་བཀའ་གསུང་ཅི་
 ལྟར་བྱ་བར་སྲིད་ཤིག་རྒྱབ་སྲིད། གཞན་ཚོས་མང་གཙོ་ཐོབ་པའི་རེ་བ་མ་མཐོང་བ་དང་། གདུག་རྩུབ་དེ་
 དག་རྒྱན་གཅོད་པར་ཞི་འདུམ་དང་། ནང་འགྲིགས། ཕྱོད་མོལ་བཅས་བརྒྱན་ན་དགེ་མཚན་འགའ་ཞིག་
 ཐོབ་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་ཉལ་བརྟན་དུ་མངོན་པའི་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་
 འགྲིགས་བྱེད་དགོས་པའི་མཐའ་བསྐྱོམས་རྒྱལ་པོའང་སྲིད། ཁ་ཡམ་དུ་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་གདམ་ཁ་མེད་
 པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གྲོའི་གཏོང་སྣངས་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པོ་ཡོད།

གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་གནད་རྒྱིན་གྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཡིད་
 ལྷོ་བའི་གནས་སྣངས་ཤིག་མིན། ལམ་དེར་དེས་ཅན་གྱིས་བསྐྱོད་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ། ཚང་མས་རྒྱ་
 མཚན་ལྟར་པ་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ག་ལེར་མཇུག་བསྐྱིལ་རྒྱུར་ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་
 ཤོད་པ་དང་། ཕྱོད་མོལ་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ག་ཞིག་མི་འཚོལ་ལམ། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་སྲིད་དབང་
 གླེང་འདྲིན་པ་དེའི་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་ཤེས་ལ་ལུ་བ་བྱས་ཏེ་དབང་ཤེད་སྣ་རེ་སྣ་གཉིས་རིམ་པས་

ལྷན་དྲུག་གཏོང་བའམ། གཅིག་བྱས་ན། མཐའ་མཐུག་ཏུ་མང་གཙོ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་ཆ་ཚང་
ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་འགྲུགས་མི་ཐུབ་པམ།

མཚམས་འདི་བདེན་པ་ཆ་ཚང་སྤྱོད་གས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ཚོད་པ་བྱེད་གྱི་ཡོད། གཅིག་
བྱས་ན་གནས་སྤངས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཀུན་སྒོར་ཡག་པོ་འབྱེད་ཏེ་བྱ་བ་བྱས་ཡོད་སྲིད་པའི་
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་རྣམས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རྒྱལ་མཐོན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འགའ་
གས་གྱིས་གལ་ཏེ་སྐྱུལ་མ་དང་། བསྐྱུ་བྱིད་འགའ་བྱས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འཕྲད་
བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་དཀའ་ངལ་ཅན་དེ་ནས་དགའ་པོའི་ངང་རང་ཉིད་སྲིད་འཐེན་བྱེད་གྱི་རེད་བསམ་
སྲིད། ཚང་མར་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་གས་གཉིས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་
ཕུལ་ན་འཐུས་པའི་ཚོད་པ་བྱེད་པའང་ཡོང་སྲིད། གལ་ཏེ་མང་གཙོའི་སྤྱོད་གས་འགའ་བདེས་སྲིད་གཞུང་
གཞན་ཞིག་གམ། ཡང་ན། རིག་རྩལ་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་བྱས་ན་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་
སྲིད་པའི་གནས་བབ་ལྡན་པའི་འགའ་ལྷན་དེ་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཞི་བའི་ཐོག་སེལ་རྒྱུར་འདོད་པ་བྱུང་ན་
ཕུ་མཐུད་འཐབ་ཚོད་གྱི་ཉེན་ཁ་དང་། གཏུང་བ་དེ་དོན་མེད་རེད་ཅེས་ཚོད་པའང་བྱེད་སྲིད། དུག་པོའི་
དམག་འཐབ་ལས་གཞན་པ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་ལམ་ནས་སྐྱེལ་བ་དེ་འཐབ་ཚོད་དཀའ་ངལ་ཅན་
ཞིག་ལས་གདམ་ག་བཟང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

གྲོས་མོལ་གྱི་ཚད་འདྲིན་དང་དགེ་མཚན།

འགལ་ཟླའི་ནང་གི་གནད་དོན་གྱི་སྐྱོ་ག་འགའ་ཞིག་སེལ་བ་ལ་གྲོས་མོལ་ནི་ཞེ་དྲགས་པན་ཐོགས་
ཅན་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་མི་ཡིན་པ་དང་སྤང་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་
མེད།

གང་དུ་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་ལ་དོ་ཐོག་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་འགྲིགས་ཤིག་ཁས་
ཡིན་འོས་པའི་གནས་སྤངས་འགའ་གྲོས་མོལ་དེ་འགལ་ཟླ་ཞིག་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་གསལ་ཆེ་ཞིག་ཡོང་
ཐུབ། ལས་སྐྱེ་མཐོ་བོ་ཡོང་ཆེད་དུ་ལས་མིའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ་དེ་འགལ་ཟླའི་ནང་དུ་གྲོས་མོལ་གྱི་
ཐབས་ལམ་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་དཔེ་མཚོན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། གྲོས་མོལ་གྱི་ཐག་ཚོད་དེས་དེ་སྐྱོ་རྩེད་
ཟླ་སྤྱོད་པའི་སྐོར་དུ་ལ་འབོར་གྱི་འཆར་གཞི་བཏོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་འཕར་ཆ་ཞིག་སྤྲོད་སྲིད།
ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་མ་མཐུན་ལས་མིའི་མཐུན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་མིའི་འགལ་ཟླ་ནི་ཡང་སྤྱིར་རྒྱུ་
མེད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་སྐྱེ་མཐུན་གནས་ཡོད་པའམ། སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་གི་
འཕྲོགས་སྐྱེན་ལ་དོ་ཐོག་ཡོད་པའི་འགལ་ཟླ་དང་ཐ་དད་རེད།

ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རང་དབང་གི་གནད་དོན་ནམ། ཡང་ན། རྒྱུ་ཚོགས་
གྱི་མ་འོངས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ནམས་གཞི་རྩའི་རྒྱན་བུར་
མཚིས་སྐབས་གྲོས་མོལ་གྱིས་འདོད་སློབ་ཁེངས་པའི་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཐག་ཚོད་ཅིག་ལ་སྐྱེ་བས་རྒྱུའི་ལམ་ཞིག་
སྤྲོད་གྱི་མེད། གཞི་རྩའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ནང་འགྲིགས་བྱེད་རྒྱ་མེད། མང་གཙོ་དོན་
གཉིས་བཙོར་ཕན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་ཞིག་ལྟར་བཞུགས་པའི་
བཞུགས་པའི་འགྲུབ་པ་ལོ་ནས་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་པའི་

གཞི་རྩའི་གནད་དོན་དེ་འདོད་སློབ་ཁྲིམས་པའི་སྐྱུང་སྐྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། དེ་སྐྱུང་སྐྱོད་འགྲུལ་བ་དེ་འབྲེལ་ཚོད་བརྒྱུད་
ཡོང་དགོས་པ་ལས་གྲོས་མོལ་ནས་མི་འབྱུང་། འདིས་གྲོས་མོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་སྐྱོད་
གཏོང་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན། འདིར་ཕོད་པའི་དོན་གནད་དེ་རྣམས་སློབ་སྐྱོད་ལྷན་པའི་མང་གཙོ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་ལམ་འགལ་ཞིག་མེད་པར་སློབ་སྐྱོད་ལྷན་པའི་སྐྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་
གནས་ནས་དབྱུང་རྒྱུར་གྲོས་མོལ་ནི་དངོས་དོན་དང་མཚུངས་པའི་ལམ་ག་ཞིག་མ་རེད་བརྗོད་གྱི་ཡོད།

དེས་ན་གྲོས་མོལ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གང་མ་ཁ་ཞིག་མིན་པ་སྤིད། རང་གི་གོ་གནས་ཐོག་ཉེན་ཁ་
སྤུ་ཅོམ་མེད་པ་འཚོར་བའི་བརྟན་པོར་བཅོན་སྐྱོད་ལྷན་པའི་སྐྱོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་ཏུ་
གཉེར་བའི་སྐྱོབ་ལམ་འགལ་བ་དང་མཉམ་གྲོས་མོལ་གྱི་རྒྱ་ཁས་ལེན་མི་གྱེད་པའང་སྤིད། ཡང་ན་གྲོས་
མོལ་འགོ་རྒྱུགས་པ་དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་ལམ་པ་ཚོ་གར་སོང་ཆ་མེད་ཏུ་གྱུར་བས་སྐྱུར་གོ་
ཐོས་མེད་པར་ཡོང་སྤིད།

གྲོས་མོལ་བྱས་པའི་མགོ་སྐྱུར་རམ།

སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པར་འགལ་བྱུང་། གྲོས་མོལ་ལ་མོས་པ་གྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་
སྐྱེར་དང་། སྤེལ་ཁག་ཤས་ཆེ་བའི་ཀུན་སྐོང་ཡག་པོ་ཡོད། དམིགས་བསལ་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་སྤིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་ཏུ་མཐའ་མའི་རྒྱལ་ཁ་མེད་པའི་དཀའ་དམག་གི་འབྲེལ་ཚོད་ཅིག་ལོ་
མང་རིང་ལུ་མཐུན་པས་སྤིད་དོན་གྱི་འདོད་རྒྱུ་ལ་གང་ཡང་འདྲིན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཞི་བདེར་འདོད་མོས་

བྱེད་པ་དེར་ཁག་མེད། གང་དུ་སླིད་དབང་རྗེར་འཛིན་པ་ཚོར་དུག་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་གཞན་ལས་སྐྱུག་པ་
ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་དང་། རང་སྟོབས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སློབ་སྦྱོར་དང་གཏོར་བཞིགས་སུ་
མཐུད་བཟོད་དཀའ་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་མོལ་དག་དམིགས་བསལ་གྱིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དབུས་སུ་
གནད་དོན་ཞིག་དུ་གྱུར་དེས། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་འགའ་ཞིག་
སྐབས་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་དང་དེའི་ཁ་གཏད་འཚོ་བ་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་རྒྱན་གཙོད་སླིད་པའི་བསྐོད་
ལས་གཞན་ཞིག་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པར་ཞེ་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་གི་རེད།

སླིད་དབང་རྗེར་འཛིན་ལས་ལྷགས་པ་ཞིག་གིས་མང་གཙོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོབས་འགལ་བ་དང་
སྐྱུན་དུ་སློབ་མོལ་བརྒྱད་དེ་ཞི་བདེའི་ཆ་རྒྱན་སྟོད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཐབས་མི་མཁས་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན།
སླིད་དབང་རྗེར་འཛིན་པ་ཚོས་གལ་ཏེ་རང་གི་མི་མང་ལ་དམག་རྒྱག་རྒྱ་དེ་མཚམས་བཞག་པ་ཁོ་ནས་འཚོ་
བའི་ལས་དེ་ཁོང་ཚོ་ཉིད་ནས་དེ་མ་ཐག་དུ་མཚམས་གཙོད་བྱུང། ཁོང་ཚོས་རིན་གོང་སྟོར་གཙོག་གང་ཡང་
མེད་པར་མ་སྐྱུལ་དང་གྲངས་གྱིས་འགོ་བ་མིའི་ཆེ་མཐོང་དང་ཐོབ་ཐང་གི་བརྩི་བཀུར་སྐྱུར་གསོ་དང་། སླིད་
དོན་གྱི་བཙོན་པ་སྟོད་གོལ། མནར་གཙོད་མཚམས་འཛོག་ དུག་དམག་གི་བཞོལ་སྟོད་མཚམས་འཛོག་
སླིད་གཞུང་ནས་སྤྱིར་འཐེན། མི་མང་ལ་དགོངས་དག་སྐྱུགས་བདེན་ལྷུ་བ་བཅས་བྱེད་བྱུང།

སླིད་དབང་རྗེར་འཛིན་ལས་ལྷགས་པ་དེ་སྟོབས་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེ་སྐྱུན་བཟོ་བའི་
འགོག་ཚོལ་ཞིག་མཚིས་ཆེ། སླིད་དབང་རྗེར་འཛིན་པ་དེས་ཞི་བདེ་ཡོད་ཐབས་སུ་ཚོགས་སྐྱུག་ཀྱི་སྟོབས་

འགལ་བ་ཚོ་མགོ་སྐྱུར་བའི་དོན་དུ་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུར་འདོད་པ་ཡོང་མིད། གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་
བད་དེ་སྐོར་བབས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གྲོས་མོལ་གྱི་ཁང་བའི་ནང་དུ་ཚབས་ཆེའི་ཉེན་ཁ་སྐྱབ་ཡོད་པ་ཡོང་མིད།
ཡང་དེ་ལས་སྒོག་སྟེ་སྲོགས་འགལ་བ་དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒོ་བས་བྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་།
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་དངོས་སུ་འདྲིགས་སྤང་ཡོད་སྐབས། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་
ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་འདྲིན་དང་རྒྱ་ལོར་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཉེན་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་
འཚོལ་མིད། གནད་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉིས་བ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་
ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་རྒྱ་མེད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་ཤེས་བཞིན་དུ་གྲོས་མོལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་དུ་བཙུགས་པའི་རྩི་ལ་
མང་གཙོ་དོན་གཉིས་བ་ཚོས་དྲོགས་ཚོན་བྱེད་དགོས། སྲིད་དོན་རང་དབང་གི་གཞི་ཅའི་གནད་དོན་ལ་ཐུག་
སྐབས་གྲོས་མོལ་གྱི་མཚན་བད་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཚེ་བའི་བྱ་བ་སྐྱུ་མཐུད་
བཞིན་དུ་མང་གཙོ་དོན་གཉིས་བ་ཚོ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་མགོ་སྐྱུར་ཐབས་གྱི་འབད་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་མིད།
འགལ་བའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་བའི་ནང་དུ་གྲོས་མོལ་གྱི་འོས་སུ་བབས་པའི་བྱེད་ལས་གཅིག་པུ་དེ་གང་དུ་མིད་
དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོའི་དབང་ཆ་དེ་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་གཏོར་བཞིགས་བཏང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་
གནས་ཐང་ཞིག་དུ་རང་སྲོག་ཐར་བའི་གྲོས་ལམ་འཚོལ་དགོས་པ་བཟོ་བའི་ཐག་ཚད་ལྡན་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་
མཐུག་དུ་ཡོང་གི་ཡོད།

གྲོས་མོལ་ནང་གི་དབང་ཆ་དང་བྱང་བའོན།

གལ་ཏེ་ལྷ་ཚུལ་འདི་གྲོས་མོལ་ཐོག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཆེས་རྒྱ་བ་མོ་ཞིག་ཏུ་འཚོར་ན་དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་རོལ་ཉམས་མཚར་སྲུག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཤས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་སྦྱངས་པ་བཟོ་དགོས། གྲོས་མོལ་
བཀོལ་སྒྲིད་རི་ལྟར་ཡོང་མི་ན་གྱི་ཐད་ལ་རྟོག་དཔྱད་གསལ་ཞིང་དག་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གྲོས་མོལ་ནི་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་དབང་ལ་འགལ་ཟླ་བཟོས་པའི་མི་མཐུན་པའི་གནད་
དོན་དེ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཉམ་དུ་འཛོལ་ས་ཏེ་བཀའ་མོལ་གནང་པ་བརྒྱུད་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ཞིག་གི་
གོ་དོན་མིན། དེས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྣངས་གཉིས་དེས་པར་དུ་བྲན་དགོས། དང་པོ་ནི། གྲོས་མོལ་གྱི་
ནང་དུ་གྲོས་མོལ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཁས་ཚད་ཀྱི་ནང་དོན་དེ་འགལ་ཟླ་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་དང་དམིགས་ལུལ་གྱི་
སྣོས་བཅས་བྱང་བའོན་དེས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། གཉིས་པ་ནི། གྲོས་མོལ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཁས་ཚད་
ཀྱི་ནང་དོན་དེ་སྤྱོད་གས་དོ་རེའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་དེས་ཤས་ཆེར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དཀའ་ཚེགས་ཅན་གྱི་དྲི་བ་མང་པོར་མཐོ་བསམ་གཏོང་དགོས། ཅི་སྟེ་སྤྱོད་གས་གཞན་པ་དེས་གྲོས་
མོལ་ཅོག་ཅིའི་སྒྲིང་དུ་ཁས་ཚད་ཅིག་ཡོང་བར་ལམ་སྟོངས་མ་བྱུང་ཆེ། ཟླ་ཚེས་རྗེས་མ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་གས་དོ་
རེ་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་རྒྱུར་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ཅི་སྟེ་ཁས་ཚད་ཅིག་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་
སྤྱོད་གས་གཞན་པ་དེས་ཁས་ཚད་ལ་མ་སྦྱངས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་འདྲིན་རྒྱུར་རང་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་
པ་སྒྲིད་པ་དང་། ཁ་དན་ཚིག་ལ་མི་གནས་པ་བྱུང་ཆེ། སྤྱོད་གས་དོ་རེ་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ལག་ཏུ་
ཡོད་པའི་གནད་དོན་གྱི་ལེགས་ཆ་དང་ཉེས་ཆར་དབྱེད་ཞིབ་ཞིག་བརྒྱུད་པའི་གྲོས་མོལ་ལ་ཐག་གཅོད་ཅིག་

ཡོང་གི་མེད། དེ་དག་གསུམ་ཆེར་བསྐོ་སྒྲིང་བྱས་ན་འབྲས་ཀྱང་། ལྷོ་མ་མོ་ལ་ནང་གི་བྱུང་འབྲས་རོ་མ་དེ་
འབྲན་ཚོད་བྱེད་པའི་སྡེ་ཁག་ཁག་གི་སྣོ་ས་བཅས་དང་སྣོ་ས་མེད་དབང་ཆའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་དཔྱད་ཞིབ་ཅིག་
ལས་ཡོང་བ་ཡིན། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་གི་མ་མཐའི་ཐོབ་ཐང་དེ་མི་སྲོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་
སྲུ་ག་རེ་བྱེད་བྱུང་བཤ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་སྤངས་འདྲིན་གྱི་གོ་སར་གནས་པ་དང་།
མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་རྣམས་མེད་བཟོ་བར་ག་རེ་བྱེད་བྱུང་བཤ། ཆིག་གི་སྲིང་བ་གཞན་ཞིག་གི་ལམ་
ནས་བཤད་ན། གལ་ཏེ་ཁས་ཚོད་ཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྤྱོད་པ་རོ་མེད་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་དབང་
ཆའི་རྣམས་པ་བསྐྱར་བའི་རོ་བ་ཅིས་དང་། འབྲས་ཚོད་དངོས་སྲུ་བྱུང་ན་རྗེས་འབྲས་འི་ཡོང་ཅིས་བརྒྱབ་པའི་
བྱུང་འབྲས་ཤིག་ཡིན་པེས།

སྤྱོད་པ་རོ་མེད་ཁས་ཁས་ཚོད་ཅིག་ཡོང་བའི་དོན་ཏུ་ག་རེ་སྣོ་ས་གཏོང་མོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལའང་
དོ་སྣང་ངེས་པར་སྲོད་དགོས། ལམ་སྣོངས་སྣུན་པའི་སྣོ་ས་མོ་ལ་གྱི་ནང་དེར་མི་མཐུན་པ་ཆ་བགོ་བྱེད་པའི་
ནང་འགྲིགས་ཤིག་ཡོད། སྤྱོད་པ་རོ་མེད་ལ་རང་རང་གང་འདོད་པའི་ཆ་གསུམ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་དམིགས་
ཡུལ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཐོབ་པ་གཏོང་བྱེད་པ་ཡིན།

མཐའ་ལ་སྤྱངས་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་སྲུ་གསུམ་གྱི་གནས་སྤངས་སྐྱུ་ལ་བྱུང་སྐྱབས་མང་གཙོའི་
སྤྱོད་པ་གཏོགས་ཀྱི་དཔྱད་སྡེ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེར་ག་རེ་སྣོ་ས་གཏོང་དགོས་སཤ། སྲིད་
དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ག་རེ་སྣུ་བུ་མང་གཙོའི་སྤྱོད་པ་གཏོགས་ཀྱི་དཔྱད་སྡེ་ས་རོ་མེད་བྱེད་
དཤ། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་ཚོགས་པའཤ། ཡང་ན་དུག་དམག་གི་སྡེ་བྱིད་གང་རུང་

ཡིན་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེར་མ་འོངས་པའི་སྲིད་གཞུང་དེའི་ནང་དུ་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་
འབེབས་བྱས་པའི་རྒྱན་གནས་ཀྱི་གོ་གནས་ཞིག་སྒྲོད་དམ། དེ་འདྲ་དེར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གང་དུ་
ཡོད་དམ། གྲོས་ཚོལ་གྱི་སྐབས་སུ་གང་བསམ་པ་དོན་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་གཤམ་གསལ་འདི་
དེས་པར་དུ་འདྲི་དགོས། གྲུབ་འབྲས་ལ་ཞི་བདེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་ངམ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་མང་གཙོ་
དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་པའམ། ལུ་མཐུད་པའི་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་མི་ཚོའི་གནས་
སྤངས་ལས་བཟང་དུ་འགྲོའམ། ཡང་ན། རན་དུ་འགྲོའམ།

ཁས་ལེན་རུང་གི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་དབང་ཆ་དང་། གོ་གནས། རྒྱ་ཚོར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཟོ་ལྷ་སྐྱུར་
བཟོ། དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་ཚོའི་དབང་སྐྱུར་འོག་དུ་དམིགས་ལུལ་དང་ཀུན་སྒྲོང་སྐྱ་ཚོགས་པ་
ཞིག་ཡོད་སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་འདྲིན་གྱི་གོ་གནས་དེ་དོར་ན་འདི་དག་གཅིག་གྲང་
འབྲུབ་བྱུང་གྱི་མེད་པའི་གནས་སྤངས་དེ་ར་ཚོས་ཤེས་དགོས། གྲོས་ཚོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གཅེས་འདྲིན་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཀྱི་རེད།

གྲོས་ཚོལ་ཐག་ཚོད་གང་རུང་གི་ཐོག་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ཇི་འདྲ་
བྱས་གྲང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགལ་ལྷའི་ས་ནས་ཅི་གསུང་བཀའ་

ལྷན་པོ་མེད་ཀྱི་ཁམས་ལེན་གང་ཡང་བྱེད་མིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དེ་ཚེ་བྱིས་པ་གཞུང་པུལ་པའི་ཐོག་ནས་གོས་
ཚོད་དེ་རང་ནས་འགལ་སྲིད་པ་དེ་དུས་ནས་ཡང་བརྗེད་དུ་མི་རུང་།

གལ་ཏེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་དྲག་གཞོན་ནས་བཟོལ་ཡང་ཐོབ་ཕྱིར་འགོག་ཚོལ་མཚམས་
འཛོག་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མ་ཁོང་ཚོ་ཆེས་ཡིད་ཐང་ཆད་སྲིད་པ་རེད། འགོག་ཚོལ་མཚམས་འཛོག་གིས་
དག་གཞོན་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དགོན་པོ་རེད། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་འགལ་གྱི་བཀག་རྒྱའི་རྣམས་
ལྷན་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་ལྷན་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་ཚོས་བཙན་གཞོན་དང་འཚོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་སྲ་
མ་ལས་གདུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་རུ་གཏོང་ཡང་སྲིད། མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོག་ཚོལ་འཛོལ་ཞིག་སྲིན་པ་དེས་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་གདུག་རྒྱུ་བ་དང་སྐྱངས་འཛིན་ལ་མཚམས་ཅན་གྱི་འགོག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་དེ་མེད་པར་བཟོ་གི་ཡོད། དེ་ནས་བཙན་གཞོན་ཅན་གྱི་ས་སྐྱོང་ཚོས་རང་འདོད་བཞིན་སྲུ་ལའང་ཁ་
གཏད་གཙོག་ཐུབ། གྲིབ་ལལ། མི་རྒྱུ་རྒྱུ།⁵ ཡིས་ **གང་དུ་ར་ཚོར་འགོག་རྒྱུན་གྱི་རྣོ་བས་ལྷན་པོ་མེད་**
ས་དེ་ཁོ་ནར་བཙན་གཞོན་ཅན་གྱི་ས་སྐྱོང་ཚོས་སྲུ་ལའི་རྣམས་པ་ཡོད། ཅེས་གསུངས།

གང་དུ་གཞི་རྒྱུ་གཞན་དོན་ནམས་རྒྱན་དུ་བཅུགས་པའི་འགལ་རྒྱ་དེར་འགྲུར་བ་ཡོང་བྱིར་འགོག་
ཚོལ་དེས་ཅན་དུ་དགོས་པ་ལས་གོས་མོལ་མིན། ཏེ་ལམ་དོན་རྒྱུན་ཚང་མའི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་
པ་ནམས་དབང་ཆ་ནས་ཕྱིར་འབྱེད་བྱེད་པར་འགོག་ཚོལ་དེས་པར་དུ་སྲུ་མཐུད་དགོས། ལམ་སྐྱོང་ས་ནི་ཆེས་
འོས་ཤིང་འཚམས་པ་དང་རྣམས་ལྷན་པོ་མེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལྷན་པའི་འགོག་ཚོལ་གང་ཡོད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་

⁵ Krishnalal Shridharani, *War Without Violence: A Study of Gandhi's Method and Its Accomplishments* (New York: Harcourt, Brace, 1939, and reprint New York and London: Garland Publishing, 1972), p.260.

མཁས་པོ་ཞིག་བརྒྱད་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལས་གྲོས་མོལ་ཐག་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ནས་མིན། རང་དབང་གི་ཚེད་
དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའལ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ནི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ལྷགས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་རྗེས་སུ་ཞིབ་ཅིང་སྤྲོད་པར་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་
ང་ཚོའི་འདོད་པ་ཡིན།

ཞི་བདེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གསལ།

གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དང་མང་གཅོད་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་ཞི་བདེའི་སྐོར་ལ་སྤྲོད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་
ཡིན་ན། ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མནོ་བསམ་ཆེས་གསལ་པོ་གཏོང་དགོས། **ཞི་**
བདེ་ཞེས་པའི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ཚང་མས་རང་དབང་དང་དྲང་བདེན་ཡོད་པའི་ཞི་བདེ་དེ་འདོད་ཀྱི་
མེད། མི་མང་འབྲུམ་སྤྲུལ་དུ་མར་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་གྱི་སྤྱིར་རྗེ་བྲལ་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་
ཚོའི་གདུག་རྒྱབ་ཅན་གྱི་བཙན་གཞོན་ལ་ཅི་གསུང་བཀའ་སྤྲུབ་ལྷུ་བ་དང་། རྒྱུད་ལུག་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་
ནི་ཞི་བདེ་དོ་མ་མ་ཡིན། ཉེན་ལར་གྱིས་རྒྱན་དུ་ཞི་བདེ་དགོས་པ་བཅད་དུ་སེལ་ཁོ་རང་གི་འདོད་པར་ཚང་མས་
ཅི་གསུང་བཀའ་སྤྲུབ་ལྷུ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་ཞི་བདེ་ཟེར་བ་དེ་ཤས་ཆེ་བར་
བཙོན་ཁང་དང་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཞི་བདེ་ལས་གཞན་པ་མིན།

ཉེན་ཁ་གཞན་ཡང་ཡོད། ཀུན་སྐོར་བཟང་པོ་ལྷན་པའི་གྲོས་མོལ་པ་ཚོས་སྤྲོད་པའི་གྲོས་མོལ་གྱི་
དམིགས་ལུལ་དང་། གྲོས་མོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་གཉིས་ནོར་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་མང་གཅོད་དོན་གཉེར་

པའི་གྲོས་མོལ་པ་རྣམས་སམ། ཡང་ན། གྲོས་མོལ་པ་རམ་འདེགས་ཆེད་དེས་ཡིན་པུས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
གྲོས་མོལ་བྱེད་མཁས་པ་ཚོས་སྡུ་བུ་གཡུགས་སྒྲངས་གཅིག་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོར་ཁོང་ཚོས་
རྒྱལ་སྲིད་བཅོམ་བཟུང་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོག་རོལ། གདུག་རྩལ་བཅོམ་གཞོན་བཅས་བྱས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྔ་ཁོང་ཚོར་མེད་པའི་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིམས་མཐུན་དོན་ཡིན་དེ་སྲོད་སྲིད་པ་ཡིན།
ཤིན་ཏུ་མཁོ་གནད་ཆེ་བའི་སྲིམས་མཐུན་དོན་ཡིན་དེ་མེད་པར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་དུས་ཚོད་དེས་
མེད་ཏུ་དབང་སྐྱེར་སྡུ་བུ་མཐུན་བྱེད་མི་བྱུབ། ཞི་བདེའི་འགྲེལ་བརྗོད་པ་ཚོས་ཀྱང་ཁོང་ཚོར་སྲིམས་མཐུན་དོན་
ཡིན་དེ་སྲོད་ཏུ་མི་རུང་།

རེ་བ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། འཇིགས་འགལ་གྱི་འགོ་སྲིད་ཚོ་མང་གཙོའི་འཐབ་རྩོད་གྱི་རེ་བ་བལ་བའི་
འཚོར་སྤང་དེའི་རྒྱན་པས་གྲོས་མོལ་པ་བྱེད་རང་བྱེད་བྱུག་པ་ལྟ་བུ་འཚོར་སྲིད། འོན་ཀྱང་རྣམས་པ་བལ་བའི་
རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཚོར་བ་དེར་འགྲུར་བ་གཏོང་བྱུབ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོ་རྟག་པ་
མིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྲོད་པའི་མང་ཚོགས་དེ་སྐྱོ་ཞན་གྱི་རང་དུ་སྲོད་
དགོས་པ་མེད་ལ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོ་ཡང་དུས་ཚོད་དེས་མེད་ཏུ་དབང་ཆ་ཚེན་པོ་བྱེད་ཏུ་འདུག་
དགོས་པ་མེད། ཆེས་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་ཨེ་རི་ས་འོ་འལ་གྱིས་ "རྒྱང་སྤེའི་སྲིད་གཞུང་དང་། བཅོམ་ཤིང་
ཅན་གྱི་ས་སྐྱོང་རྣམས་ཅ་སྲིམས་གང་ལས་ཀྱང་ཆེ་བྱུང་བ་ཡོད། འཇིགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བཅོམ་ཤིང་ཅན་

གྱི་ས་སྐྱོང་ནམས་ཡུན་རིང་པོ་གནས་མེད།⁶ ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེར་རབས་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 ལམ་ལུགས་པ་ཚོ་ཡང་སྐྱབས་སྐྱོད་སྐྱབས་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་སྐྱོ་ཞན་གྱི་ཆ་ནམས་མང་དུ་གཏོང་བྱུང་བ་དང་།
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་དེ་འཛོམ་ཞིག་དུ་གཏོང་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱ་ལུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་
 ཚོས་སྐྱོ་ཞན་གྱི་ཆ་འདི་དག་ཞིབ་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཡིན། །

ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་སྐྱབས་སྐྱོད་སྐྱབས་པའི་གནས་བབ་དང་།
 གཞན་ལ་སྐྱོ་ཞན་དུ་ས་ཡུན་གྱི་དུའི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོ་འཛོམ་ཞིག་དུ་འགོ་སྲིད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། བོ་ལེ་ཁ་ཏའི་
 རང་གི་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་༡༩༤༠ ནས་༡༩༩༠
 བར་ལོ་བཅུ་གྲག་འགོར་མེད། དེ་བཞིན་༡༩༤༩ ལོར་ཤར་འཇར་མན་དང་། ཅེ་ཀ་ཀོ་སོ་ལོ་ཕྱི་ཡའི་ནང་
 དུ་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་ལས་འགོར་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ རང་ཨི་ལཱ། སལ་ཕྱོད་དང་། གོ་ར་མ་ལའི་
 རང་དུ་བཅའ་ས་བརྒྱུད་པའི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་དུག་དམག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེ་དག་གི་ཐད་གྱི་འཐབ་
 ཚོད་དེར་རོལ་ཅིས་བྱས་ན་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཤིང་ལས་དགོས་མཁོ་མ་བྱུང་། ཨི་རྒྱན་ནང་གི་རྒྱལ་པོ་བློ་ཡི་
 དག་དམག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་སྟོང་ས་ཆེ་བའི་དབང་འདྲིན་དེ་རྒྱ་བ་འགའ་ཤས་གྱི་ནང་དུ་མགོ་གཏོང་སྐྱོད་ག་པ་
 རེད། ༡༩༤༦ ལོར་ཕི་ཡི་ཡིན་ནང་གི་སྐྱེར་ཀོས་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མང་ཚོགས་གྱི་
 རྣམ་པའི་མདུན་དུ་བདུན་ཕྲག་འགའི་ནང་དུ་བྱགས་པ་རེད། ཨ་རི་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྐྱོགས་འགལ་བ་ཚོའི་
 སྐྱོ་བས་བྱགས་གསལ་པོ་བྱུང་དུས་སྲིད་འདྲིན་སྐྱེར་ཀོས་ལམ་མེད་སྐྱོས་བཏང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལྷ་

⁶ Aristotle, *The Politics*, transl. by T. A. Sinclair (Harmondsworth, Middlesex, England and Baltimore, Maryland: Penguin Books 1976 [1962], book V, Chapter 12, pp. 231 and 232.

བ་བརྒྱད་པའི་ནང་སློེ་སླིད་སླི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མཁེགས་པ་བརྒྱད་པའི་གཞུང་སླིད་བཅོན་འཕྲོག་གྱེད་
ཚིས་གྱི་འབད་ཚོལ་དེ་ཉིན་འགའ་ཤས་གྱི་ནང་དུ་སླིད་དོན་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བས་བཀག་པ་རེད།
དེའི་རྗེས་སུ་དེ་སླ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་དབང་སྐྱུར་བྱས་པའི་ཡུ་རུ་སུའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་ཉིན་
ཤས་དང་། བདུན་སྟག་འགའ་ཤས། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་གྱི་ནང་དུ་རང་བཅོན་ཐོབ་པ་རེད།

འཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་འབྲས་སྐྱུར་བ་དང་། འཆེ་བ་སྐྱངས་པའི་ཐབས་ལམ་དེར་
དུས་ཡུན་རིང་པོ་དགོས་གྱི་ཡོད་པའི་སྐར་ཡོད་བསམ་ཚུལ་སྟོང་པ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པ་གསལ་
པོ་རེད། སླི་ཚོགས་དང་སྐབས་བབ་གནས་སྐྱངས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་སྲིད་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་དགོས་
སླིད་གྱུར་། སླིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་འཆེ་བ་སྐྱངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་དངོས་
འབྲེལ་འཐབ་འདྲིངས་དེ་སྐབས་རེ་སྐྱུར་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།

ཚོགས་གཅིག་ནས་རྩ་མེད་དུ་འགོ་རྒྱ་དང་། ཚོགས་གཞན་ནས་མགོ་སྐྱུར་གྱེད་པའི་སྐྱ་མཐུད་པའི་
དམག་འཐབ་དེར་གྲོས་མོལ་ལས་གཞན་པའི་གདམ་ཁ་མེད་པ་མ་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་དབེ་མཚོན་
དང་། དེ་བཞིན་ལེའུ་དང་པོར་བཟང་པ་ནམས་གྱིས་རང་དབང་དང་ཞི་བདེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་ཚོར་གདམ་
ཁ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་སླིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ།

དབང་ཆ་གང་ནས་བྱུང་ངམ།

སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་རང་དབང་དང་ཞི་བདེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་སྤྱི་ལོ་ཞིག་མ་རེད། དེ་
ལྟར་བསྐྱུབ་པ་ལ་འཆར་འགོད་དང་། སྤྱི་ག་འདྲུགས། འཐབ་བྱུས་ལྟན་པའི་རིག་ཅུལ་ཆེན་པོ་བཅས་གྱི་
དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་དག་ཚང་མ་ལས་ལྷག་པའི་དབང་ཆའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་
ཚོས་རང་ཉིད་གྱི་དབང་ཆ་རྣམས་པ་ལྟན་པའི་ཐོག་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་ཚེ། སྤྱི་དབང་
སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱུ་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་རང་དབང་བསྐྱུན་སྦྱོར་པའི་རི་བ་བྱེད་
རྒྱ་མེད།

འོ་ན་འདི་རི་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན་ནམ། སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་དང་དེའི་དྲག་དམག་
དང་ཉེན་རྟོག་པའི་དྲ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གཉོར་བཞིགས་གཉོང་བར་འདང་ངེས་བཞིན་པའི་དབང་ཆ་རི་འདྲ་
ཞིག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སྤྱོད་ལུགས་འགལ་བ་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྦྱོར་བམ། དེའི་ལན་ནི་རྒྱན་ལྟན་
སྤྱི་དོན་དབང་ཆའི་གོ་རྟོགས་རྣམས་མེད་དུ་བཞག་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད། གནད་འགག་དེ་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་
དགའ་ལས་ཁག་པོའི་ལས་ཀ་ཞིག་མིན། གཞི་རྩའི་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་ཞེ་དྲགས་ལས་སྤྱི་ལོ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་སྐབས་གཏམ།

དཔེར་ན། སྤྱི་དོན་དབང་ཚའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱད་མེད་བྱས་པའི་སྐོར་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་བཞི་
པའི་ནང་དུ་ལེ་ལུ་རི་ཡིས་རྒྱ་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཅན་གྱི་སྐབས་གཏམ་འདིས་ཆེས་ལེགས་པོ་གསལ་
སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།⁷

ཞིང་བཟན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་ཟེར་པའི་ནང་དུ་ཀྱང་པོ་གཅིག་གིས་སྤྱི་ལོ་ནམས་གཡོག་དུ་
ཉར་ཉེ་འཕྲོ་ཞིང་གནས། རྒྱུ་ལོ་ནང་གི་མི་སེ་ཚོས་ཁོ་ལ་**རྩ་གོང་**ངམ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད།

ཞོགས་པ་རེ་རེ་བཞེན་ཀྱང་པོས་སྤྱི་ལོ་ནམས་ཁབ་པའི་བར་འབྲམས་སུ་བསྐོངས་ཉེ་ཀན་ཤོས་དེར་
གཞན་ནམས་ཤིང་སྤོང་དང་ཤིང་སྤན་ནས་ཤིང་ཉོག་འབྲུ་བར་ནགས་རིར་འབྲིད་དགོས་པའི་བཀའ་གཏོང་གི་
ཡོད། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ནས་རང་གིས་འབྲམས་པའི་ཤིང་ཉོག་གི་བཅུ་ཆ་གཅིག་ཀྱང་པོར་སྤོང་དགོས་པ་དེ་གྲིམས་
ཡིན། དེ་ལྟར་སྤོང་མ་ཐུབ་མཁན་ཚོ་ལ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་སྐོར་ནས་ཉེས་དུང་རག་གི་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ཚང་
མས་སུ་ག་བསྐྱེད་ཚོད་མེད་ལྗོང་གི་ཡོད་ཀྱང་བདེ་སྐྱབ་ལུ་མ་རུས།

ཉིན་གཅིག་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་གིས་སྤྱི་ལོ་གཞན་ཚོར་ "ཤིང་འབྲམས་ཅན་གྱི་ཤིང་སྤོང་དང་ཤིང་
སྤན་ཚང་མ་ཀྱང་པོས་བཏབ་པ་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས། གཞན་དག་ཚོས་ "མ་རེད། འདི་ཚོ་རང་བཞེན་
གིས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་དུ།" ཅེས་བཞད། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེས་སྐྱུར་དུ་ "ང་ཚོས་ཀྱང་པོའི་ཚོག་མཚན་མེད་པར་
ཤིང་ཉོག་འབྲུར་ཚོག་གི་མ་རེད་དམ།" ཞེས་དྲིས། གཞན་དག་ཚོས་ "རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་འབྲེར་

⁷ This story, originally titled "Rule by Tricks" is from *Yu-li-zi* by Liu Ji (1311-1375) and has been translated by Sidney Tai, all rights reserved. Yu-li-zi is also the pseudonym of Liu Ji. The translation was originally published in *Nonviolent Sanctions: News from the Albert Einstein Institution* (Cambridge, Mass.), Vol. IV, No. 3 (Winter 1992-1993), p.3.

ཚོག་གི་རེད།" ཅེས་ལན་བཏབ། སྤྱི་ལུ་ལྷན་པ་ལྟར་དེ་ "དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་ཀྱང་པོར་
ཉེན་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཁོ་ལ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས།

སྤྱི་ལུ་ལྷན་པ་ལྟར་དེས་རང་གི་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་ལྡན་སྤྱི་ལུ་གཞན་ཚང་མ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཉིད་ལས་
སད་དེ་གཞན་དོན་ཤེས་པ་བྱུང་།

དེའི་མཚན་མོ་དེར་ཀྱང་པོ་གཉིད་ཏུ་སོང་བ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ལུ་ཚོས་རང་ཉིད་བཙོན་ཏུ་འཇུག་
སའི་དང་རའི་ར་སྤྱོད་ཚང་མ་བཅགས་ཏེ་དང་ར་ཆ་ཚང་གཏོར་བཞིགས་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་པོས་གསོག་
འཛོག་བྱས་པའི་ཤིང་འབྲས་ཚང་མ་ཡང་ཤིང་ནགས་སུ་འབྱེད་ཏེ་སྤྱིར་ལོག་ནམ་ཡང་མ་བྱས། ཀྱང་པོ་དེ་
མཐའ་མཇུག་ཏུ་སློགས་ཤི་ཐེབས་པ་རེད།

ཡུ་ལི་རི་ཡིས་ "འདྲ་མ་གྲིང་ནང་ཏུ་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མགོ་སྐོར་བརྒྱ་བྱིད་ལ་བརྟེན་ནས་མང་
ཚོགས་ལ་དབང་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལས་དྲང་བའི་ལྷན་པ་ལྟར་འདྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོ་སྤྱི་ལུ་འི་རྗེ་པོ་
དང་འདྲ་མཚུངས་མ་རེད་དམ། ཁོང་ཚོ་རང་ཉིད་མགོ་སྐོར་པའི་རང་བཞིན་དེར་དོ་སྣང་མ་བྱུང་བ་རེད།
ཁོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་དེ་གཉིད་སངས་མ་ཐག་ཏུ་ཁོང་ཚོའི་མགོ་སྐོར་བརྒྱ་བྱིད་དེ་ལས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟར་
ཚད་ཀྱི་རེད།" ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

དགོས་དེས་པའི་སྤྱི་དོན་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས།

ཚུ་འཛིན་དེ་ལས་སྐྱེ་པོ་ཡིན། མི་དབང་སྐྱེ་པ་འཛིན་པ་ཚོ་ལ་ཁོང་ཚོས་དབང་སྐྱེ་བའི་ཕང་ཚོགས་ཀྱི་
རལ་འདེགས་དེའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་མེད་ན་མི་དོན་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་ཁོང་ཚོས་གཅེས་སྤྱད་
དང་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་བྱུང་གི་མེད། མི་དོན་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ནང་དུ་གཤམ་གསལ་བསྐྱེས་
ཡོད།

། **དབང་ཚུ་**མི་དབང་འཛིན་པ་དེ་སྲིམས་མཐུན་ཡིན་པ་དང་ཕང་ཚོགས་ཀྱིས་དེའི་བཀའ་ལ་བརྩི་
དགོས་པ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་འགན་ཡིན་སྐྱེས་པའི་ཕང་ཚོགས་དབུས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དེ་རེད།

། **མིའི་རྣམ་ཤུགས་**མི་དབང་སྐྱེ་བ་དེར་རལ་འདེགས་དང་། མཐུན་ལམ། བཀའ་ལ་བརྩི་བ་
བཅས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་ར་རལ། མེ་ཁག་གི་གལ་གནད་དང་གྲངས་འཁོར་ལ་ཟེར།

། **རིག་ཚུལ་དང་གོ་རྟོགས་**མི་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ལག་བརྟུང་བྱ་བྱིར་དབང་འཛིན་པ་
དེར་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་མཐུན་འབྲུང་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་ར་རལ། མེ་ཁག་ཚོས་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་
ཟེར།

། **མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱན་**མི་ཕང་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་སྐྱེ་བ་དེའི་བཀའ་ལ་བརྩི་བ་དང་།
རལ་འདེགས་བྱེད་པར་བསྐྱེད་སྤོང་བའི་སེམས་ཁམས་དང་རྣམ་བའི་ཆ་རྒྱན་ལ་ཟེར།

། **དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱན་**མི་མཁར་དབང་དང་། རང་བྱུང་འཕྲོན་ཁུངས། འཕྲོན་དུལ་གྱི་མཐུན་
རྒྱན། དཔལ་འཕྲོར་ལམ་ལུགས། འགྲིམ་འབྲུལ་དང་བརྟེན་འཕྲོན་གྱི་མཐུན་རྒྱན་བཅས་ལ་དབང་སྐྱེ་བས་
འཕྲོ་རྒྱགས་དང་རྣངས་འཛིན་འོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་ཟེར།

། ཉེས་ཚད་ནི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་གནས་པ་དང་། དེའི་སྲིད་བྱུང་སྐྱམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་མཁོ་
བའི་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ཡོང་བར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་མཁན་དང་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་མཁན་
གྱི་ཐད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའམ། འདི་གས་སྐྱུང་སྐྱུལ་བའི་ཉེས་ཚད་ལ་ཟེར།

འོན་ཀྱང་འབྲུང་ཁུངས་འདི་དག་དབང་འདྲིན་པའི་ཁས་ལེན་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོ་གས་གྱི་ཅི་གསུང་
བཀའ་སླུབ་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན། སྤྱི་ཚོ་གས་གྱི་སྤྲིག་འཛུགས་དུ་མ་དང་། བྱངས་ལས་འདས་པའི་
མང་ཚོ་གས་གྱི་མཐུན་ལམ་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། འདི་དག་ཁག་ཐེག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མིན།

ཆ་ཚང་བའི་མཐུན་ལམ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན། རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་གྱིས་དགོས་དེས་གྱི་དབང་
ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གྱི་ཐོན་ཁུངས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་པས་སྲིད་གཞུང་སྲུ་རུང་གི་དབང་
ཆའི་རྣམ་པ་རྒྱ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད།

སྤྱི་གས་གཞན་ནས་བཤད་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དང་བཅོན་འཛུལ་བ་ཚོའི་ས་ནས་མང་
ཚོ་གས་དང་སྤྲིག་འཛུགས་གྱི་མཐུན་ལམ་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེས་གང་ལ་དབང་སྐྱུར་པ་ཚང་མ་བརྟེན་དགོས་
པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གྱི་ཐོན་ཁུངས་རྒྱ་དུ་གཏོང་བ་དང་གཅོད་པའང་སྲིད། འབྲུང་ཁུངས་འདི་
དག་གི་ཐོན་ཁུངས་དང་བྲམ་ན་དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་སྐྱོ་ཞན་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐའ་མར་ལྷ་ཞིག་པ་
ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་གི་གང་འདོད་ལྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཁོང་ཚོའི་རྣམ་པ་དེར་འདི་གས་
སྐྱུང་བཅོ་བའི་བསམ་ཚུལ་དང་ལས་འགུལ་ལ་ཚོར་བ་རྣེ་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཉིད་རེད། དེས་ན་སྲིད་དབང་

སྐྱེད་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་མི་བརྟེན་མཁན་དང་། ལས་མཚམས་འདོག་མཁན། མཐུན་ལམ་
མི་བྱེད་མཁན་བཅས་ལ་འདྲིམས་སྐྱེད་པ་དང་ཉེས་པ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་དེས་རེད། འོན་ཀྱང་གནད་
དོན་དེ་དེར་རྒྱུགས་མེད། དྲག་གཞོན་མ་ཟེད་གདུག་རྩལ་གྱིས་ཀྱང་དབང་འདྲིན་པ་དེས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོད་བར་
མཁོ་བའི་མཐུན་ལམ་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོས་དེས་ཚད་གཞིའི་འགོ་འདྲུགས་ཞིག་ཉག་པར་
སྐྱེད་ཀྱི་མེད།

གལ་ཏེ་དྲག་གཞོན་ལ་མ་སྟོས་པར་དབང་ཆའི་འདུང་ཁྲུངས་དེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་རིང་དམ་
བསྐྱུགས་སམ། ཡང་ན། ཡོངས་སུ་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་ཡུགས་ཀྱི་ནང་དུ་
འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེས་མེད་དང་། མགོ་ཚོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་སྲིད། དེའི་རྗེས་སུ་སྲིད་
དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་ཡུགས་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་སྐྱོ་རུ་ཕྱིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཡོང་དེས། དུས་
ཡུན་འདྲིའི་རིང་ལ་དབང་ཆའི་འདུང་ཁྲུངས་བཀག་སྐྱིལ་བྱས་པ་དེས་དབང་འདྲིན་པ་དེ་རྣམས་མེད་དང་རྩ་
འཚོར་བ་ཞིག་བཟོ་བྱུང་ལ། གནས་རྩལ་ཚབས་ཆེའི་སྐབས་སུ་འཚོར་ཞིག་ཏུ་འང་འགོ་བ་ཡིན། མཐོག་གས་
པོ་དང་གུལ་པོ་ཇི་སྟེར་ཡང་། སྲིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་དེར་སྲིད་དོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཐེབས་ཏེ་ཤི་གི་
རེད།

གཞུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་དབང་ངམ་བཅོན་ཤེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེ་རང་དབང་འདོད་པའི་མི་
སེར་གྱི་རྩོམ་བཅས་ཚོད་སེམས་དང་། རང་ཉིད་བུན་གཡོག་ཏུ་བཞོལ་བའི་འབད་ཚོལ་དེ་འགོག་པའི་རྣམས་
པ་དང་འདུན་པའི་སྤང་བརྟན་ཞིག་ཡིན།

མང་ཚོ་གསལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལས་ཕྱོགས་སྟེ། གཅིག་བསྐྱེས་མྱོད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་
ཚོ་ཡང་རང་གི་དབང་སྐྱེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ཡོད། དཔེར་ན།

1949 ནང་མྱོད་དོན་ཚན་རིག་པ་ཀླུ། རབ་ལྷ། རྒྱུ། ཡིས་གསུངས་དོན་དུ།

གཅིག་བསྐྱེས་དབང་ཆ་དེ་གལ་ཏེ་ཡང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་མ་གྱུར་ཆེ་ཁོ་ནར་བྱུགས་
ཆེན་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་གཅིག་བསྐྱེས་དབང་ཆ་དེ་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དུས་རྒྱུན་དུ་བེད་སྤྱོད་
གཏོང་དགོས་ཆེ་དུས་ལུན་རིང་པོའི་བར་བྱུགས་ཆེན་པོ་གནས་སྟོན་མི་བྱུག། གཅིག་བསྐྱེས་དབང་འདྲིན་
པ་ཚོར་རང་གི་མི་མེད་ལ་སྐྱབས་འདྲིན་བྱེད་སྤྱིར་མྱོད་གཞུང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ལས་མང་བའི་དབང་ཆའི་
དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་འདྲའི་དབང་འདྲིན་པ་ཚོར་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བྱུག་ཆེ་བ་དང་། ལྷོ་གཏོང་པའི་
བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་གྱི་གོ་མས་གཤིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་དགོས་མཁོ་བྱུང་
ན་མ་མཐར་ཡང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་འཚམས་ཤིག་གི་བྱ་འགུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་སྐྱོར་ལ་རྫོས་འགོ་ལ་རྒྱ་
དེ་དེ་ལས་སྐྱབས་པ་ཡིན།⁸

དཔྱིན་ལུལ་གྱི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་དགུ་པའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པ་ཚོ་ན། ཚོས་དེ་ན། ལྱིས་མྱོད་དབང་
གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གིས་འདོད་སྤོང་མ་ཁེངས་པའི་མང་ཚོགས་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་པའི་གནས་
སྐྱབས་འགོ་ལ་བརྟེན་བྱས་ཡོད། ཚོས་དོན་གྱིས་ "གལ་ཏེ་མི་མང་མང་ཆེ་བས་མྱོད་གཞུང་གཏོར་
བཞིགས་གཏོང་རྒྱ་དང་། དེའི་དོན་དུ་བྱ་གཞོན་ཕྱོད་འདོད་ཡོད་པའི་མིམས་ཐག་ཚོད་ན། དེ་དུས་མྱོད་

⁸ Karl W. Deutsch, "Cracks in the Monolith," in Carl J. Friedrich, ed., *Totalitarianism* (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1954), pp. 313-314.

གཞུང་དེའི་སློབ་པ་ལུགས་རྒྱུ་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་དང་བཅས་པས་སྐྱེད་ལུག་ཡོད་པའི་སྲིད་གཞུང་དེར་ཕྱི་ལོ་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རམ་འདེགས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེར་གཅེས་སྤྱད་མི་བྱུང། བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་མང་
 ཚོགས་དེ་གཏན་དུ་གནས་པའི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་དང་འཁོར་གཡོག་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུན་ཤིང་
 ཀྱིས་སྐྱེད་ལུག་བྱེད་མི་བྱུང།"⁹ ཅེས་མཇུག་བསྟོམས་བྱས་ཡོད།

ནི་ཀོ་ལོ། མེ་མེ་ལི་ས་ཆེས་སྤོ་ཞིག་ནས་ "གང་གི་ཐད་དུ་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་དགའ་
 ལངས་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་དེས་རང་ཉིད་སྤྱད་སྤོབ་ནས་ཡང་བྱེད་མི་བྱུང་བ་དང་། ཁོས་གདུག་རྩུབ་ཅི་ཙམ་ཆེ་བ་
 བྱས་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ཁོའི་དབང་འདྲིན་སྤོ་དུ་འགོ་བ་ཡིན།"¹⁰ ཞེས་གསུངས་ཡོད།

རྒྱ་ཅི་འི་བཅུན་འཇུག་གི་ཐད་དུ་དཔལ་ཉམས་ལུན་པའི་ནོར་མེ་ཡི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོ་དང་། དེ་བཞིན་
 ལུ་དང་པོར་ལུང་འདྲིན་བྱས་པ་ལྟར། པོ་ལེན་ཀྱི་དང་། འཇར་མན། ཅེག་ སོ་ལོ་ལྷག་ གཞན་ཡང་
 སྤྱིང་སློབས་ཅན་མང་པོས་དམར་པོའི་བཅུན་འཇུག་དང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་
 འགོག་ཚོལ་བྱས་ཏེ་མཐའ་མཇུག་དུ་ཡོ་རོབ་ནང་གི་དམར་པོའི་དབང་སྐྱེར་འཁོར་ཞིག་གཏོང་བར་རམ་
 འདེགས་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་འདི་དག་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ལེན་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པ་
 སློན་གྱི་ཡོད། འདི་ནི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་གང་ཡང་མིན། པོ་ལེ་བེན་ཚོས་རོ་མན་རྗེ་བོ་ཚོ་ནས་མཐུན་
 ལམ་ཕྱིར་འབྲེན་བྱས་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནམས་མ་མཐར་ཕྱི་ལོའི་སློན་གྱི་ལོ་

⁹ John Austin, *Lectures on Jurisprudence or the Philosophy of Positive Law* (Fifth edition, revised and edited by Robert Campbell, 2 vol., London: John Murray, 1911 [1861], Vol. I, p. 296.
¹⁰ Niccolo Machiavelli, "The Discourses on the First Ten Books of Livy," in *The Discourses of Niccolo Machiavelli* (London: Routledge and Kegan Paul, 1950), Vol. I, p. 254.

༤༧༩ བར་དུ་ཕྱིར་ཤིག་བྱེད་ཐུབ།” འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་ཨི་ཤི་ཡ་ཡོངས་དང་། ཨམ་རི་ཀ་
ཨམ་མི་ཀ་ ཨོས་ཏེ་ལི་ཡ། ཞི་བདེའི་སྤྱི་དུང་ཐུན་ཁག དེ་བཞིན་ཡོ་རོབ་དང་བཅས་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།

སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆར་སྤངས་འཛིན་ཡོད་དང་མེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་
གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ནང་ནས་གསུམ་ནི།

༡། གཞུང་གི་དབང་ཆར་བཅད་མཚམས་བཟོ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་བཅས་འདུན་པ་དང་།

༢། དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ནམས་སྡེ་བ་ལ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའི་མི་མེར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་དང་ཚོགས་པ་ཁག་གི་སློབ་བཅས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་།

༣། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་མོས་མཐུན་དང་རམ་འདེགས་བཀག་སྦྱིལ་བྱེད་པའི་སློབ་བཅས་ཀྱི་
ལྷན་པ་བཅས་ཡིན།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་ལྷེ་གནས།

མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲད་ཚོས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། སྲིད་གཞུང་ལས་ལོགས་སུ་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་ཁག་དང་། སྤྱི་ག་འཛུགས་རང་དབང་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་དག་གི་
ནང་དུ་དཔེར་ན། ནང་མི་དང་། ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ག་འཛུགས། རིག་གཞུང་ཚོགས་པ། ཚེད་མོའི་སྤྱི་ག་

¹¹ See Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action* (Boston: Porter Sargent, 1973), p.75 and passim for other historical examples.

སྤྱི་བུ་དཔལ་འཕྲོད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་བུ་འདྲུགས། ཚོར་འབྲེལ་སྤྱི་བུ་ལྟན། རྒྱུ་བུ་ལྟན་ཚོགས་པ། ཡིད་
དོན་ཚོགས་པ། སྤོང་གསེབ། ཁྱིམ་མཚེས་མཐུན་ཚོགས། རྒྱུ་ཚལ་འདེབས་ལས་རྒྱུ་སྤྱི་བུ་འཕྲོད་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱི་བུ་འདྲུགས། རོལ་དབྱངས་སྤེལ་བ། རྒྱ་ཙམ་ཚོམ་སྤྱི་བུ་ཚོགས་པ། དེ་མིན་གཞན་
ཁག་བཅས་བསྟན་ཡོད། རང་རང་གི་དམིགས་ལུལ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཐོ་
སྤྱི་བུ་འདྲུགས་རྒྱུ་འབྲེལ་ལའང་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་འདི་དག་གསལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེའི་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་འདི་དག་ལ་སྤྱི་དོན་གྱི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡིད་གཞུང་ངམ་
སྤེལ་བ་གཞན་གྱིས་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་འདི་དག་གི་ཁེ་སན་དང་། ལས་འགུལ། དམིགས་ལུལ་བཅས་ལ་དྲང་
བདེན་མིན་པའི་བྲུས་བྱེད་པ་མངོན་དུས་འགོག་ཚེལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་སྤོངས་
བསྟར་བ་ལ་བྱུགས་སྤོངས་ལྟར་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ལ་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་འདི་དག་གིས་སྤེལ་བ་དང་། སྤྱི་བུ་
འདྲུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་སྤོངས་ཀྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྤེལ་བ་གི་ཚོགས་མི་མིན་པའི་གང་ཟག་ཁེར་རྒྱུ་གིས་སྤྱི་
ཚོགས་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་བའི་རྣམས་པ་དེ་ཅུ་སྤོངས་ལྟར་བྱེད་མི་ཤིན་ཀྱང་། ཡིད་གཞུང་དང་སྤྱི་དབང་སྤྱི་བུ་
འདིན་ལས་ལྟགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་དེ་བས་རྣམས་པ་ཐོན་དགའ་བ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེར་བརྟེན་གལ་ཏེ་སྤྱི་དབང་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་ཀྱི་འདིན་པ་ཚོས་དེ་འདྲའི་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་ཀྱི་རང་དབང་
དང་རང་སྤོངས་འཕྲོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དེ་གང་འཚོམས་འཁྲུགས་ཐབས་ཟད་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་
བཞིན་གལ་ཏེ་སྤྱི་བུ་འདྲུགས་འདི་དག་རང་རོལ་ནས་དབྱུས་ཀྱི་དབང་འདིན་པའམ། ཡང་ན། ལྷངས་
འདིན་གྱི་འོག་དུ་བརྒྱ་བསྟར་བྱས་པའི་གསར་བའི་ཞིག་གང་རུང་གིས་བཅོན་ཤིང་དང་བཅས་སྤངས་འདིན་བྱས་

ཡོད་ན། དེ་དག་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་མི་སྒྲིལ་དང་ས་ཆའི་རྒྱ་སྐོན་གཉིས་ཀར་དབང་སྒྲུབ་བྱེད་པར་ལོད་
སྤྱོད་གཏོང་བྱེད།

ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་དགའ་གི་སྒྲུབ་ས་འདྲིན་གྱི་སྤྱི་ལ་གནས་པའི་རང་དབང་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་དམངས་
སྤྱི་ག་འདྲུགས་འདི་དག་གི་རང་དབང་དང་རང་སྤྱོད་དེ་རྒྱན་འབྲེངས་སམ། སྒྲུབ་གསོ་བྱེད་ཆེ་འདི་དག་ནི་
སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་ལག་ལེན་བསྒྲུབ་སྤྱི་ལ་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན། གང་དུ་སྤྱི་
དབང་སྒྲིལ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ནམས་འཛོལ་ཞིག་ཏུ་སོང་བའོ། སྤྱོད་ཞན་དུ་སྤྱི་ལ་འདི་གོང་གསལ་ལུང་
འདྲིན་བྱས་པའི་དཔེ་མཚོན་ནམས་གྱི་བྱུང་མོང་གི་ཁྱད་ཚོས་དེ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དང་དེའི་སྤྱི་ག་འདྲུགས་
ཁག་གིས་སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་གནད་འགག་དེ་སྤྱི་དོན་སྤྱོད་པས་གྱི་སྤྱོད་ནས་མང་ཚོགས་
དང་སྒྲུགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། དབང་ཆའི་སྤྱི་གནས་འདི་དག་གིས་གང་དུ་མང་ཚོགས་གྱིས་སྤྱི་དབང་
སྒྲིལ་འདྲིན་པའི་སྒྲུབ་ས་འདྲིན་ལ་འགོག་སྐྱོད་ལམ་གཞན་ལུགས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྤྱི་ག་འདྲུགས་གྱི་གཞི་རྒྱུ་
བྱེད་གྱི་ཡོད། མ་འོངས་པར་འདི་དག་ནི་རང་དབང་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ལ་མེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་བཀོད་
པའི་གཞི་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ཤས་ཆགས་གྱི་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་དག་གི་རང་དབང་དང་སྤྱོད་འཕེལ་ནི་རང་དབང་
འཐབ་ཚོད་ལམ་སྤོངས་སྒྲུབ་པ་ཡོང་བ་ལ་དགོས་ཤིང་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གལ་ཏེ་སྤྱི་དབང་སྒྲིལ་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་རང་དབང་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་ག་འདྲུགས་
ཁག་གཏོར་བཞིགས་དང་། སྒྲུབ་ས་འདྲིན་བྱེད་རྒྱུར་ལམ་སྤོངས་ཆེ་ཅོམ་བྱུང་སོང་ན། འགོག་སྐྱོད་བཀོས་

རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁག་གསལ། སྤྱི་ག་འདུགས་གསར་པ་བཟོ་བའམ། ཡང་ན། འཚོ་
བཞིན་པའམ། ཚགས་སྤུ་འཚོ་བཞིན་པའི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཁག་གི་སྐོར་དུ་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྤྱངས་འདྲིན་
སྐྱར་ནན་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཚེན་པོ་ཡིན། ཟ෍་ལོ་༡༩༥༦ ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་དང་ལྷན་གྱི་ལོ་གསར་བརྗེའི་
སྐབས་སུ་ཐད་ཀར་གྱི་མང་གཙོའི་ལྷན་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདུན་པུག་འགའ་གསལ་གྱི་
ནང་དུ་འདྲིན་སྐོར་དང་སྤྱི་ག་འདུགས་ཁག་ལས་སྐབ་པའི་སྤྱི་མཐུན་ཚ་ཚང་ཞིག་འདུགས་པར་མཉམ་རུབ་
བྱས་ཡོད། ཟ෍་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལོ་གསར་ལོ་ཚོས་ཁྱིམ་མཐུན་མིན་པའི་
ཚིག་བསྐྱེད་སྤྱི་མཐུན་རྒྱན་སྐོར་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེ་དམར་ཤོག་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་
ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱངས་འདྲིན་གྲང་འཕྲོག་ཡོད། དེ་འདྲའི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དེར་
གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་ཡོང་བྱུང་བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཚང་མས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལས་ལུགས་སྐྱོར་བྱ་གཏོང་རྒྱ་དང་གཏོར་
བཞིགས་བྱ་རྒྱ་དེ་ལས་སྤོ་པོ་དེ་ཅེས་པའི་གོ་དོན་མིན་ལ། དེ་བཞིན་འབད་ཚོལ་བྱས་ཚད་ཚང་མ་ལས་
སྐོར་ལོང་གི་རེད། ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་མིན། ལྷག་པར་དུ་འཐབ་ཚོད་དེ་སྤོག་སྐྱོན་དང་བལ་བཞིག་
རེད། ཅེས་པའི་གོ་དོན་དེ་བས་གྲང་མིན། གང་ལ་ཟེར་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པར་ཞབས་ཞུ་བྱེད་
བཞིན་པ་ཚོས་མཐུན་ལས་དང་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་སྐྱར་དུ་མང་ཚོགས་ཐོག་བཙན་འགོ་ལ་བྱེད་པའི་འབད་
ཚོལ་དང་བཙན་རྒྱུར་འཐབ་འདྲིངས་བྱེད་དེས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དབང་ཚིག་དེས་ཤེས་དེས་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་དབང་གླེད་
འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཛོམ་ཞིག་དེ་ཡོང་དེས་པ་རེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན། རྩེ་བྲག་དུ་སྲིད་དབང་གླེད་
འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་རིག་ཅེས་དང་སྐྱུ་པའི་སྐོ་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་ལག་
བསྟར་བྱས་ཆེ་ཆེས་སྐྱབས་སྤྲོད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་དམིགས་བསམ་ལྟར་ཚོས་ནམས་ཡོད། ང་ཚོས་ལྟར་
ཚོས་འདི་དག་ཞིབ་ཅིང་སྲ་བར་དཔྱད་པ་བྱེད་ཚོགས།

བཞེ་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ལ་ཞུ་ཆ་ཡོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་གྲགས་མི་རྙེད་པ་ལྷ་བུ་མངོན་གྱི་རེད།
 གསང་བའི་ལས་ཁུངས་དང་། ཉེན་ཉོག་པ། དྲག་པོའི་དཔུང་དམག་བཙོན་ཁང་། ངལ་ཚོལ་ར་བ།
 སྲོག་ཐོག་གཏོང་མཁན་སྡེ་ཚོན་དང་བཅས་པ་དབང་ལུགས་ཅན་འགའ་ཤས་གྱིས་རྣང་ས་འདྲིན་བྱེད་གྱི་ཡོད།
 ལུང་བ་ཞིག་གི་མ་དདུལ་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་ཐོན་ཁུངས། འཐོན་སྐྱེད་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་སྲིད་དབང་
 སྐྱེར་འདྲིན་པ་དག་གིས་གང་འདོད་དུ་བཙོན་འཕྲོག་གིས་རང་ཉིད་གྱི་འདོད་པ་བསྐྱབ་ཆེད་བེད་སྲོལ་བྱེད་པ་
 རེད།

དེ་དང་བསྡུར་ན་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སྲོགས་འགལ་དཔུང་སྡེ་དག་ཐལ་ཆེ་བའི་སྐྱོ་ཞུ་དང་།
 ཕན་རྣམས་བུལ་བ། དབང་ལུགས་མེད་པ་བཅས་མངོན་གྱི་ཡོད། རྣམས་ལུགས་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་
 གྲགས་མི་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་མཐོང་རྩལ་དེས་ཕན་རྣམས་ལུན་པའི་འགལ་ལྷ་ཡོང་རྒྱ་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་
 ལྷུང་གཏམ་ཆ་ཚང་བ་དེ་མ་རེད།

ཨིག་ལིས་ཡི་རྟེན་མཐིལ་དོས་འདྲིན་བྱེད་པ།

སྐྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ལྷ་སྐྱེད་ཞེས་གྲིབ་ཞེས་སྐྱེད་པ་ལྷ་སྐྱེད་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེད་ལས་སྐྱེད་
སྐྱེ་བའི་དཔེ་མཚོན་ཡང་དག་པར་བྱས་ཡོད། ཨེག་ལིས་ཞེས་པའི་དྲག་རྩལ་ཅན་དེའི་ཐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་
མས་སྐྱོན་གཏོང་བྱུང་གི་མེད་ལ། གྱི་ཡིས་ཁོའི་པགས་པ་བརྙོག་བྱུང་གི་མེད། ཁོ་པ་སྐྱེ་བུ་མ་འབྱུང་ཡིན་
སྐབས་ཨེག་ལིས་ཀྱི་ཨ་མས་ཁོ་སྐྱེ་བའི་གཙང་པོའི་རྒྱ་ནང་དུ་སྐྱེང་འདྲུག་བྱས་པས་
ཁོའི་གཟུགས་པོ་ཉེན་ཁ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་བྱུང་བ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེར་དགའ་སྟོན་གཅིག་འབྲས་པ་རེད།
མ་འབྱུང་དེ་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་ཨ་མས་ཁོའི་རྐང་མཐིལ་ནས་འདྲུག་ཏེ་སྐྱེང་ས་པ་ཡིན་དུས་ཁོའི་
གཟུགས་པོའི་ཆ་ཤས་རྒྱང་དུ་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མ་འགོས་པ་རེད། ཨེག་ལིས་ཆེན་པོ་འཆར་སྐབས་མི་ཚང་
མས་ཁོ་ཉིད་ལྷ་ཡི་མཚོན་ཆས་སྐྱེད་ལྟེན་གྱི་མེད་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོའི་ཞན་ཆ་ཤེས་
མཁན་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བའི་ལྷ་ཡི་དང་དམག་འཐབ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་སྟོན་གས་གྱི་དམག་མི་ཞིག་གིས་
གང་དུ་མས་སྐྱོན་གཏོང་བྱུང་བའི་གནས་གཅིག་སྟེ། ཨེག་ལིས་ཀྱི་སྐྱེད་སྐྱོབ་བྲལ་བའི་རྐང་མཐིལ་དེར་
མདའ་བརྒྱབ་པས་ཁོ་ཉིད་བེད་ད། དེར་སང་ཡང་ཨེག་ལིས་ཀྱི་རྐང་མཐིལ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱོར་དེ་གང་ཟག་
ཅིག་གམ། འཆར་གཞི་ཞིག་གམ། ཡང་ན། སྐྱིག་འདྲུགས་ཤིག་ལ་གཡ་ཏེ་ཚོལ་བ་བྱས་ཆེ་སྐྱེད་སྐྱོབ་མི་
བྱུང་བར་སྐྱེད་ལྟེན་སྐྱེད་ལྟེན་པའི་ཆ་ཤས་ལ་གོ་བ་ཡིན།

སྐྱེད་རྗེ་བྲལ་བའི་སྐྱིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལས་སྐྱེད་ཀྱི་ཐད་དུ་འང་རྩ་འདྲིན་དེ་གཅིག་མཚུངས་
བཞོལ་སྐྱོད་བྱས་ཚོགས་གཡ་ཏེ་ཁོར་ཚོའི་ཞན་ཆ་དག་དོས་བརྒྱང་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོག་དུ་མར་ཚོལ་

ཅི་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ན། འཕོ་ཕོན་ཉུང་བ་དང་མཉམ་ཏུ་མཁྱེགས་ལྷུང་ཁོང་ཚོ་ཡང་དབང་དུ་འདུ་བྱུང་གི་
རེད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆ་ནུམས།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཞན་ཆའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གསལ་གསལ་གསལ།

༡། ལམ་ལུགས་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་དགོས་པའི་སྐྱིག་འདུགས་དང་། སྡི་ཁག་ བྱངས་མང་བའི་མང་ཚོགས་
གི་མཐུན་ལམ་དེར་དམ་བསྟུགས་སམ་སྲིར་འཐེན་བྱས་ཚོགས།

༢། དབང་འཛིན་པ་དེའི་འདས་པའི་སྲིད་བྱུས་གི་འབྲས་བུ་དང་། དགོས་མཁོ་དེ་དག་གིས་ད་ཡོད་འགའ་
ཟླ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་དང་ལག་བརྟུར་བྱེད་རྒྱུའི་རྣམ་པ་གང་འཚམ་གཅོད་བྱུང།

༣། ལམ་ལུགས་དེའི་བཀོལ་སྤྱོད་དེ་གནས་སྐྱངས་གསར་པར་ལྷུང་དུ་བསྐྱུན་ཐབས་བྱེད་དཀའ་བའི་རྒྱན་
སྐྱོན་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྲིད།

༤། ད་ཡོད་གི་ལས་ཀར་བགོ་འབྲེམས་བྱས་ཚར་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ལས་བྱེད་ནུམས་དགོས་མཁོ་གསར་
པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ལས་སྐྱོར་ཤོར་ཐོབ་མི་བྱུང།

༥། གསལ་ལོག་ལས་བྱེད་ཚོས་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་བྱགས་དགུགས་ཡོང་བསམ་པའི་ཞེད་སྐྱར་གིས་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འཛིན་པ་ཚོར་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་ངམ་དངོས་ཡོད་མི་ཞུ་བ་
ཡོད་སྲིད།

༤། ལམ་ལུགས་དེའི་ལྷ་བ་ཉམས་པ་སྲིད་པ་དང་། ལྷ་སྦྱང་དང་འཛོན་རྟགས་ནམས་མི་བཟན་པར་གྱུར་
སྲིད།

༥། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐང་ལ་རང་གི་བསམ་སྡོད་ལུགས་རྒྱན་གྱིད་པའི་ལྷ་བ་འབྲེགས་པོ་ཞིག་
གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དེར་ཁས་ལེན་དམ་འཛིན་བྱས་པ་དེས་དངོས་པོའི་ཆ་རྒྱན་དང་དགོས་མཁོར་སྤང་མེད་
ཤོར་བའི་རྒྱ་གྱེད་སྲིད།

༦། ལས་ཁུངས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཐང་དང་འཛོན་ཐང་ཉམས་རྒྱུད་འགོ་བའམ། རྒྱུག་ལམ་དང་སྤངས་
འཛིན་ཐལ་ཆེ་བས་ལམ་ལུགས་དེའི་སྲིད་བྱས་དང་བཞོལ་སྡོད་ལུས་མེད་བཟོ་སྲིད།

༧། རྒྱུག་འཛུགས་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་དང་། གང་ཟག་སྐར་ཕན་ཚུན་གྱི་འཁོན་འཛིན་དང་འགལ་ཟླ་དེ་
དག་གིས་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཞོལ་སྡོད་དེར་གཞོན་སྡོན་གཏོང་བས་མ་ཟད། བར་
གཙོད་གྱུར་གྱེད་སྲིད།

༨༠། མཁས་པ་དང་སློབ་གཉེར་བ་ཚོ་དག་གཞོན་དང་། ལྷ་བ་འཐའི་རིང་ལུགས། དམ་བསྐྱགས།
གནས་སྤངས་བཅས་ཀྱི་རྒྱན་པས་གནས་བཟོད་མི་བདེ་བ་ཆགས་སྲིད།

༨༡། ལྷིར་བཏང་མང་ཚོགས་ནམས་དུས་ཡུན་གང་འཚམ་གྱི་རྗེས་སུ་དབང་འཛིན་པ་དེར་གཚ་མེད་པ་དང་།
དོགས་འཚར་ཅན་དུ་མ་ཟད་སྤང་སྤྱུག་ཅན་དུ་གྱུར་སྲིད།

༨༢། ས་ཁུལ་དང་། མི་ཚོ་ན། རིག་གཞུང་ངམ་ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་ནམས་ཆེས་སྤྲུག་ཏུ་འགོ་
སྲིད།

༡༣། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཚའི་གོ་རིམ་དེ་ཚད་གཞི་གང་འཚམ་བར་དུ་རྟག་དུ་མི་བརྟན་པ་
དང་། རྣམས་རེ་ཆེས་མི་བརྟན་པ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུ་བོ་སྐྱེར་ནམས་གནས་རིམ་གྱི་གོ་གནས་གཅིག་ཁོ་
ནའི་སྐྱེར་ལུས་པ་མ་ཟད། གོ་གནས་གཞན་དུ་འཕར་ཆག་སྲིད་པའམ། ཡང་ན། གནས་དབྱུང་དང་ཚབ་
དུ་མི་གསར་པ་དེ་འདྲའང་བསྐྱོ་སྲིད་པ་ཡིན།

༡༤། དག་དམག་གམ་ཉེན་རྟོག་དབྱུང་སྲིད་ཚན་པ་ཞིག་གིས་རང་རང་གི་དམིགས་ལུས་བསྐྱུབ་སྲིད་
གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་གེ་བའི་བྱེད་ལས་གྱིས་གཞི་ཅ་བརྟན་པོར་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་
ལུགས་པའི་འདོད་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡང་བྱེད་སྲིད།

༡༥། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་གསར་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གཞི་ཅ་བརྟན་པོ་བཟོ་
བར་དུས་ཚོད་དགོས་མཁོ་ཡོད།

༡༦། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་ནང་དུ་མི་རྣམས་ཤིག་གིས་ཐག་གཅོད་མང་པོ་བྱེད་དགོས་
དུས་སྲིད་བྱུས་དང་། བྱ་ཐབས་ཐག་གཅོད་བཅས་གྱི་ཐད་ལ་རྩོམ་འབྲུལ་འབྱུང་ངེས་པ་ཡིན།

༡༧། གལ་ཏེ་དབང་འཛིན་པས་ཉེན་ཁ་འདི་དག་ལས་གཡོལ་སྲིད་ཐག་གཅོད་དང་སྣངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་དེ་
བགོ་འབྲེམས་བྱས་ན་རང་ཉིད་གྱི་དབང་ཚའི་སྐྱེ་བའི་འདེགས་འཇུག་དེའི་སྣངས་འཛིན་སྲུང་སྐྱོག་ཉམས་
རྒྱུ་དུ་འགྲོ་སྲིད་པ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་ཞན་ཆར་གྲོལ་བ།

དེ་འདྲའི་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་ཞན་ཆའི་གོ་རྟོགས་དང་སྣན་དུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་ཕྱོགས་
འགལ་བ་དེས་ལམ་ལུགས་དེར་མངོན་གསལ་གྱི་འགྲུབ་བ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན། འཕྲོ་ཞིག་དུ་གཏོང་
བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཨིག་ཡིས་གྱི་རྒྱུ་མཐིལ་དག་ཚབས་ཆེ་རུ་གཏོང་བྱུང་།

དེ་ནས་མཇུག་བསྐྱོམས་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་གྱི་རེད། ལྟོ་བས་ལུགས་གྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚང་མར་ནང་གི་འདྲིན་ཐང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་
ཕན་ཚུན་གྱི་འགལ་ཟླ། སྐྱིག་འདྲུགས་གྱི་འདྲིན་ཐང་མེད་པའི་གནས་བབ། སྐྱིག་འདྲུགས་དང་སྣན་ཁང་
ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་བཅས་གྱི་ཞན་ཆ་ཡོད། ཞན་ཆ་འདི་དག་གིས་དུས་ལུན་གང་འཆམ་གྱི་ནང་དུ་གནས་
སྒྲུབ་གྱི་འགྲུབ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱེལ་བའི་འགོ་ག་རྒྱུ་གྱི་རྒྱན་པས་དབང་འདྲིན་པ་དེ་རྒྱས་པ་རྒྱུར་བ་
དང་སྐྱབས་སྐྱེད་སྐྱབ་བ་བཟོ་གི་ཡོད། དབང་འདྲིན་པ་དེས་འགྲུབ་ལ་མེ་བའི་འཆར་གཞི་རི་འདྲུ་ཞིག་འགོ་
བཙུགས་ཀྱང་ཚང་མ་གྲུབ་གྱི་མེད། སྐབས་འགར་དཔེར་ན། ཉི་ལྟ་ལྟར་གྱིས་ཐད་ཀར་བཀའ་བཏང་བ་དེ་ཚོ་
ཡང་ལག་ལེན་དུ་འགྲོལ་མེད། གང་གིས་ཤེ་ན། གོ་གནས་གྱི་ཆ་ནས་ཁོའི་གཤམ་འོག་དུ་ཡོད་པ་ཚོས་
ལག་བརྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་མེད། ང་ཚོས་མཐོང་ཚར་བ་བཞིན། སྐབས་འགར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་དེ་མཚོ་གས་རྒྱུར་དུ་སྐྱུ་ཡང་ཞིག་སྲིད།

འདི་ཡིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་དག་ཉེན་ཁ་དང་སྲོག་སྦྱོར་མེད་པར་གཏོར་
བཞིགས་གཏོང་བུ་ཅེས་པའི་གོ་དོན་མིན། བཅིངས་སྐོལ་གྱི་དོན་དུ་བྱ་བའི་རྒྱུད་རིམ་ཅི་འདྲུ་ཞིག་ཡིན་
རུང་ཉེན་ཁ་དང་སྐྱབས་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་སྐྱོད་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་ཡང་འགོར་གྱི་རེད།

དངོས་དོན་དུ་གནས་སྐྱབས་ཚང་མའི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ནི་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ལམ་
སྐྱོངས་ཡོང་གི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་། གང་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྣ་ག་ཞིག་གིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་
ལུགས་དེའི་སྐྱོབས་ལུགས་ཆེ་ས་གང་དུ་ཡོད་ས་དེར་དམིགས་ཏེ་འཐབ་འདོངས་བྱེད་པ་ལས་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེའི་དོས་འདོན་བྱུང་བའི་ཞན་ཆར་དམིགས་ན་ལམ་སྐྱོངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཆེ་བ་ཡོད།
དེ་བཞི་འཐབ་ཚོད་འདི་ནི་སྣ་དུ་ཅེས་པ་དེ་རེད།

ལྷ་པ།

དབང་ཆའི་ཐེད་སྒྲོན་གྱི་ཕྱེད་པ།

ལེ་ལུ་དང་པོའི་ནང་དང་ཚོར་དོ་སྣང་བྱུང་བ་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དྲག་
 དམག་གི་འགོ་ག་ཚོལ་བྱས་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་གང་དུ་ཞན་ཤོས་ཡོད་པ་དེར་གཞུས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྒོ་ག་
 རྟེན་ཁོང་ཚོ་གང་དུ་སྒོ་བས་བྱགས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པ་དེར་བསྐྱུན་པ་ཡིན། དམག་དབྱུང་དང་། རྣམ་མཛད་ལ་གྱི་
 མཁོ་སྒྲོན། གོ་མཚོན་གྱི་འཕྲུལ་རིག་ལ་ཐོགས་པ་དེ་འདྲའི་གནས་སུ་འགྲན་ཚོད་གྱེད་རྒྱུར་བདམས་པ་དེས་
 འགོ་ག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་མྱོང་བྱུན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱུལ་བ་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་
 འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོས་གནས་རྒྱལ་འདྲིའི་ཐད་ལ་དུས་ཉལ་དུ་མཐུན་སྲིད་གཞན་ལས་སྐྱུག་པ་སྐྱུན་ཐུབ་
 གྱི་ཡོད། བཅིངས་སྒོལ་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྣམ་པར་བརྟེན་པའི་ཉེན་ཁ་ཡང་གསལ་འགོད་བྱས་
 ཡོད། ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་དང་ཚོར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཐེད་པར་བཟོ་ཐབས་སུ་གོས་
 མོལ་ལ་བརྟེན་པའི་དཀའ་ངལ་ལའང་དབྱུང་བ་བྱས་ཡོད།

དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངོས་འདྲིན་སྐྱེར་བའི་ཞན་ཆ་དག་ཉེན་ཚབས་ཆེ་རུ་
 གཏོང་རྒྱ་དང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་ག་ཚོལ་དེར་དམིགས་བསལ་ཁེ་ཕན་སྒྲོན་པའི་ཐབས་ལམ་ག་
 རེ་ཡོད་དམ། ལེ་ལུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བཟོ་སྐྱེད་བྱས་པའི་སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་རྣམ་གཞག་དེའི་ཐོག་གྱེད་

ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ག་རེ་བཀོལ་ལམ། གདམ་ཁ་གཞན་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་
ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བར་གཤམ་གསལ་བྱུང་ཚེས་ནམས་ཡོད།

། དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བདམས་པའི་འཐབ་འདྲིངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེས་མཚུག་
འབྲས་ཐག་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད།

། དེར་དབང་འདྲིན་པ་དེས་འཐབ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོད།

། དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཞན་ཆ་ནམས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་
ལུབ་པ་དང་། དེའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་བྱུངས་གཙོད་ལུབ་པ་ཡིན།

། དེའི་བྱེད་ལས་དེ་བྱུང་ཆེན་པོར་བཤོ་འགྲེམས་ལུབ་པ་དང་། ཡང་དམིགས་བཀའ་གྱི་དམིགས་ལུལ་
ཞིག་གི་ཐོག་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུངས་འདྲིལ་གྱི་ལུབ་པ་ཡིན།

། དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནས་བྱུང་བའི་བྱེད་ལས་དང་སྣ་ཚུལ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་བཟོ་བ་ཡིན།

། དེས་ཉུང་གས་ཀྱི་གདུག་རྒྱུ་ལ་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱེར་དེ་མེད་པར་བཟོ་བྱེད་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་
སྐྱིག་འདུགས་དང་། མེ་ཁག་ དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཆ་ཚང་རྣམས་པ་ལུན་པའི་སྐོ་ནས་བེད་སྐྱོད་གཏོང་ལུབ་
ཀྱི་ཡོད།

། དེས་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྐྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་འདུགས་སྐྱེན་དང་། ལུན་འཁྲོངས་རྣམས་པ་ལུན་པ་བཟོ་བྱེད་སྐྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམས་པ་ལུན་པའི་དབང་ཆའི་བཤོ་འགྲེམས་བྱེད་པར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ།

དག་དམག་གི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ཡེན་མི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་སྲོགས་འགལ་བ་
ཚོར་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་འདུག་པར་བྱུགས་རྒྱུན་སྲོད་པའི་འབད་ཚོལ་ནས་འགལ་ཟླ་ཞི་བའི་ལས་ནས་སེལ་
བའི་ཆ་རྒྱན་བསྐྱུན་པའམ། ཡང་ན། སྲོགས་འགལ་དབང་འདོན་པ་དེ་འཚོར་ཞིག་དུ་གཏོང་བ་སོགས་
དགོས་པ་སྣ་མང་ཞིག་གི་ཐོག་བཀོལ་སྲོད་བྱུབ་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། འཆེ་བ་ལ་སྣོས་ཏེ་སྲིད་དོན་གྱི་
བཀའ་བཅི་དང་ཡེན་མི་ལྷ་བའི་བཀོལ་སྲོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡིན། ཐབས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
འཐབ་ཚོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་མཇུག་
འབྲས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡིན། འཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་འགལ་ཟླའི་ཐབས་ལམ་དང་ལྷན་འབྲས་ནི་ཆེས་གསལ་
པོ་ཤིང་། གཏོར་བཤིགས་གཏོང་བ་དང་། གསོད་པ། མས་སྐྱོན་བཟོ་བ། འདིགས་སྐྱུལ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་གོ་མཚོན་དོ་མ་བེད་སྲོད་གཏོང་གི་ཡོད།

འཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལས་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཆེས་རྩོག་པོ་དང་ཐབས་
ལམ་སྣ་མང་གི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན། འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྲིག་འདུགས་དང་།
རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་དང་། སྲི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན་བཅས་ཀྱི་གོ་མཚོན་
སྲུང་དེ་འཐབ་ཀྱི་ཡོད། འདི་དག་ནི་དོ་རྩོལ་དང་། ལས་མཚམས་འདོག་པ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
སྲིར་སྲོག་ ཡི་མ་རངས་པ། མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཅས་ཐ་སྣད་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ཡིན།
སྲོན་དུ་ལྷུས་ཟིན་པ་ལྟར། སྲིད་གཞུང་ཚང་མས་དེ་སྲིད་ཁོང་ཚོར་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྲིག་འདུགས་དང་། མང་

ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ། མཐུན་ལམ་བཅས་ནས་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཚེ་
འབྱུང་ཁྱེད་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཁ་གསོ་དེ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་ཁོ་ན་བར་དུ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཐུབ། འཚོ་བ་དང་མི་
འབྲེལ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་དབང་ཚེ་འབྱུང་ཁྱེད་དེ་དག་གཙོད་པར་དམིགས་
བསལ་གྱིས་འཚམས་པོ་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་དང་སྐྱིག་གྲིམས།

འདས་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མ་ཞུས་པའི་ལས་འགུལ་འཕྲུལ་སེལ་པའི་ཐུན་མོང་
གི་ནོར་འབྲུལ་ནི། མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་སྟོན་ཁོམ་བསྐྱོར་དང་ལས་མཚམས་འདོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
གཅིག་གམ་གཉིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་དེ་ཡིན། དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན། འགོག་ཚོལ་འཐབ་བྱས་པ་ཚོར་
དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་པའི་འགོག་ཚོལ་ལ་སློ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱིལ་བ་དང་། བགོ་འབྲེམས་བྱེད་ཐུབ་པའི་
ཐབས་ལམ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བྱེད་བཀའ་པ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་དོས་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་།
ད་དུང་དེ་ལས་མང་བ་ནི་བྱ་སྟོར་ཞིག་ཡོད་དེས། ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལྷེ་ཚན་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་སྤྲེལ་
ཡོད། དེ་དག་ནི། རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ཡིན། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ནི་རྩ་སྐྱིག་དང་། གོམ་བཟོད། མོ་བལྟ་སོགས་ཐེ་བའི་
ཐབས་ལམ་༥༩ ནི་ཤས་ཆེ་བ་མཚོན་ཏེ་གསུང་གྱི་རེ་སྟོན་ཡིན། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནང་གསེས་སྡེ་

ཚན་གསུམ་ལ་དབྱེ་ཡོད། ཀ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་༡༤ དང་། ཁ།
དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། སྤྱིར་སློབ་ཐེ་བའི་ཐབས་ལམ་༡༤ དང་། ལས་མཚམས་འདོན་ག་
པའི་ཐབས་ལམ་༡༩ ག། སྤྱི་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་༡༤ བཅས་ཡོད། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔེར་ན། ཟས་བཅད་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅན་འདྲུལ། རོ་
མཉམ་པའི་གཞུང་བཅས་ཐབས་ལམ་༡༡ རི་སེམས་ཁམས་དང་། སྤྱི་གཟུགས། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་
འབྱོར། སྤྱི་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ནམས་སྡེ་ཁག་ཐ་མ་དེ་ཡིན། བྱོན་བསྐྱོམས་
གངས་༡༧ ཡོད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་རེ་འུ་མིག་ཅིག་དེ་བའི་འདིའི་མཇུག་དུ་རྩུབ་རྒྱུ་གྱི་ཚུལ་དུ་
བཀོད་ཡོད།

སྤྱོད་བཅད་ཡོད་པའི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ས་དོ་སྤང་གིས་བདམས་པ་དང་། རན་ཞིང་འཚོམ་པའི་འཐབ་
ཚལ་དང་སྤྱང་སྤྱང་འདོམས་པའི་འཐབ་བྱས་དང་བསྐྱུན་ཏེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་ལྷུ་ཚུགས་
ཐར་སྐྱེལ་བྱས་པའི་གངས་མང་བའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དབང་
འདོན་པ་སྐྱེ་འདྲེ་ཞིག་ལའང་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་ངལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དེས། འདི་ནི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་
ལུགས་པ་ཚང་མའི་ཐོག་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང།

དུག་པོའི་ཐབས་ལམ་ལས་སློབ་སྟེ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དག་གིས་རྒྱན་
བྱུང་གནས་པའི་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ཐད་ཀར་དམིགས་བྱུང་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདོན་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གཙོ་ཆེར་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་སྟབས། སྤྱི་དོན་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་དེ་དག་
ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་པ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དབང་འདོན་པ་དེར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བཅས་
བརྒྱས་ཡོད། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་བྱུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་འང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཚོགས་
སྐབས་རེར་ལས་མཚམས་འདོགས་པ་དང་། དུས་འགྲུངས་གཏོང་བ་བཅས་ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་དང་གསང་བའི་
ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་
མི་ཞུ་བ་དང་། བཀའ་ལ་མི་བརྒྱུ་བ། ལས་མཚམས་འདོགས་པ་བཅས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོང་སྲིད།

སྤྱོད་གསལ་གཞན་ནས་གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནོན་ལྷགས་
ཀྱིས་ཐྲགས་རྙེད་སྤྱོད་བའམ། ཡང་ན། གལ་ཏེ་མང་ཚོགས་སློབ་ཁ་ཚེམས་པའི་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་
དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཚེ། དེའི་ཐད་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱེད་ལས་དཔེར་ན། སྲིད་སྤྱོད་གལ་
ལས་མཚམས་འདོགས་པའི་འགོ་གྲོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དག་འཚམས་པོ་ཡོང་ངེས། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་
པས་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ལ་བེད་སྤྱོད་ལོག་པ་གཏོང་རྒྱུའི་འབད་པ་བྱས་ཚེ། དེའི་ཐད་དུ་མཚམས་
ཅན་གྱི་སྲིད་བཏང་ལས་མཚམས་འདོགས་པ་དང་། ལས་ཀ་གྲུལ་དུ་གཏོང་བ། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆེད་
མཁས་པ་ཚོ་གས་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགོ་བའམ། རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་ཚོགས་ འཐོན་སྐྱེད་བགོ་
འབྲེམས་དང་། རྒྱ་ཆ་མཁོ་སྤྱོད། འགྲིམ་འགྲུལ། བཟོ་ལས་ཁང་བཅས་ཀྱི་གནད་འགག་སྤེལ་བའག་དུ་
དམིགས་བཀའ་གྱིས་ལས་མཚམས་འདོགས་པའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་འགྲིམས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཤམ་གྱི་ནང་དུ་མང་ཚོ་གསལ་ནས་རྒྱན་སྒྲན་མི་
ཚོའི་ནང་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱེད་ལས་དཔེར་ན། གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཤོག་ལྗེ་འབྲེལ་བ་བྱམས་དང་།
གསང་བའི་དཔར་བསྐྱབས་ཁང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ། ཟས་བཅད་རོ་རྩོལ་བྱེད་པ། རྒྱ་ལམ་གྱི་རྙིང་དུ་ཚོགས་
སྡོད་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐབས་ལམ་འདི་དག་ཆེས་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
དམིགས་བསལ་ལས་དེ་མིན་མི་མང་འགའ་ཤམ་ལ་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྲིད་པ་རེད།

དེ་ལས་སློབ་སྟེ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ནང་དུ་མང་ཚོ་གསལ་གྱིས་
སྒྲན་བུ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་རྒྱན་སྒྲན་མི་ཚོ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་ཉེ་བར་སྤྲོ་མཐུན་དགོས། དཔེར་ན།
མང་ཚོ་གསལ་གྱིས་ལས་མཚམས་འདྲི་བའི་རོ་རྩོལ་གྱི་ཚབ་དུ་ལས་ཀར་འགོ་བཙུག་དང་། ཡིན་འདྲ། ཀྱང་
བཅུ་གསལ་ཉེ་ལས་ཀ་ག་ལེར་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྲོད་རྒྱུ་ལས་འདྲི་ཐང་ཞན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱེད་སྲིད།
ཤེས་བཞིན་དུ་མོར་འཁྲུལ་ཡང་ཡང་བྱེད་སྲིད། གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་ན་བ་དང་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ཐུབ་
པ་ཡོད་ཚོགས་ ཡང་ན། ལས་ཀ་བྱེད་མཚམས་བཞག་ནའང་སྲིད། གང་དུ་བྱེད་ལས་དེས་ཚོས་སློབ་སྟེ་གསལ་
མ་ཡིན་པར་སྲིད་དོན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་མཚོན་པའི་ཚོས་སློབ་སྟེ་གསལ་གྱི་ཚོགས་འདོམས་ཁག་ལ་འགོ་སྲིད།
རྒྱུར་རྩོལ་བ་ཚོའི་དེ་ལ་བསྐྱབས་ལས་སུ་གྱུ་ཚོ་སློབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་ནང་དུ་སློབ་སློབ་སློབ་པའམ། ཡང་ན།
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་འདྲི་བུ་རྒྱ་ཚུ་གསལ་བའི་བྱེད་ལས་སྟེ་ལ་སྲིད། དེ་སྤྲོད་ཉེད་ལ་འཕྲུལ་འདོད་མེད་པའི་
དགོས་པ་ལོ་ཅན་ནམ་རྒྱུ་གཉེར་བུས་པའི་སློབ་སྟེ་གསལ་འཕྲུལ་གསལ་འགའ་ཞིག་ནང་ཞུ་གསལ་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་
པ་སྲིད། བྱེད་ལས་འདི་རིགས་མང་ཚོ་གསལ་གྱི་རྒྱན་སྒྲན་གྱི་བྱ་བ་དང་འདྲ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱན་སྒྲན་གྱི་

མི་ཚེ་ལས་ཁ་བྲལ་བའི་ཚད་གཞི་དེ་མཚམས་ཅན་ཡིན་སྟབས་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་སྲོལ་
འཐབ་ཚོད་ནང་དུ་ཆ་གས་ལེན་རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱེ་ཤོ་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དང་འཚོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དེ་གཞི་རྒྱུ་ཚུལ་ཆ་ནས་མི་འདུ་བ་
ཡིན་སྟབས། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་འགུལ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་མཚམས་ཅན་གྱི་
འཚོ་བའི་འགོག་ཚོལ་ཡིན་ཡང་སན་ལས་གཞོན་ཆེ་བ་ཡོད། བང་གིས་ཤེ་ན། དེས་བང་དུ་སྲིད་དབང་
སྐར་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཆེས་ཁེ་སྤོང་ཡོད་པའི་དམག་འཁྲུག་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་དུ་བསྐྱར་གྱི་ཡོད།
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་ནི་ལམ་སྟོངས་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ་བ་དེ་ཡིན་པས་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་གདུག་རྩུབ་བྱེད་པ་དང་འདོགས་འགོ་སྟོང་བ་རི་རྣམ་བུས་ཀྱང་རྒྱན་འཁྲོངས་དེས་པར་
དུ་བྱེད་དགོས།

འཚོ་བ་ཅན་གྱི་སྤོགས་འགལ་བའི་ཐད་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་གྱི་རྒྱན་འཁྲོངས་དེས་
གཤམ་དུ་བཤོ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་འགྲུར་བའི་ཐབས་རྒྱལ་བཞིའི་བྱེད་ལས་
ལ་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་ཡོད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་རྩུ་རིལ་སུའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་
དུ་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་ཞིང་དག་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་
འགུལ་བ་ཚོའི་ཐད་དུ་དབང་འཛིན་པ་དེས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་གདུག་རྩུབ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དབང་སྐར་
འཛིན་པ་རང་གི་གོ་གནས་ཀྱི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐར་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་སྲིད་དབང་
སྐར་འཛིན་པ་རང་སྤོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནང་སྲུལ་མི་མཐུན་པ་བཟོ་བ་དང་། དབང་འཛིན་པའི་རྒྱན་རྣམ་

གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་ཚོ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་ལ། དེ་བཞིན་སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་འགོ་ག་ཚེ་ལ་
བ་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྐྱུན་པའི་བྱ་བའང་བྱེད་གྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་ཐད་དུ་མཚམས་ཅན་གྱི་
འཚོ་བའང་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན། དབང་འདོན་པ་དེའི་ཐད་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། གནས་བཟོད་མི་བདེ་བ་
དག་འཚོ་བའི་དོ་བོར་འབར་གསུམ་ཡོད་སྤྱིད། ཡང་ན་སྤེལ་ཁག་འགའ་ཤས་གྱིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་གྱི་བྱེད་ལས་གྱི་གལ་གནད་དོས་བརྒྱུད་ཡང་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་སྤོང་འདོད་མེད་པའང་ཡོད་སྤྱིད།
གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་འདྲ་སྤྱིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་སྤོང་དགོས་དོན་མེད།
ཡིན་ན་ཡང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནས་འཚོ་བའི་བྱེད་ལས་ནམས་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་
དགོས་ཅེས་ཅན་ཡིན། འདི་ནི་གནས་ལུལ་གྱི་ཆགས་རབས་དང་། མང་ཚོ་གསུམ་གྱི་སྤེལ་ཁག་ དུས་ཚོད།
གནད་དོན་བཅས་དང་སྣོས་ཏེ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མིན་རྣམས་ལུགས་ལྡན་པ་དང་ལམ་སྤོངས་ལྡན་པའི་
སྤྱིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་བེད་སྤོང་གྱི་རྣམས་པ་དེར་འཚོ་བས་གནོད་སྐྱོན་ཡོད་སྤྱིད་པ་ཅེད།

ཕོ་རྒྱས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞིགས་ན་སྤྱིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ནང་དུ་སྤོང་ག་
སྤོང་དང་མས་སྤོང་ཡོད་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་དུག་པོའི་དམག་འཐབ་ནང་གི་གངས་འབོར་ལ་སྣོས་ཏེ་ཆེས་
ཉུང་ཉུང་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་འཐབ་ཚོད་གྱིས་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པའི་གསོད་རྒྱུད་གི་འཁོར་
ཕོ་དེར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་མེད།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཡོད་པའི་འཛིགས་སྤང་དང་དེའི་འཆེ་བ་དང་
བཅས་པའི་བཙན་གཞོན་ལ་སྤངས་འཛིན་དང་འཛིགས་སྤང་བརྒྱལ་པའི་མཐུན་སྲུང་གྱི་བྱེད་པ་དང་དགོས་མཁོ་
སྤྱད་པ་གཉིས་ཀ་གྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཛིགས་སྤང་གི་སྤངས་འཛིན་ནམ། ཡང་ན། འཛིགས་སྤང་སྲོང་བ་དེ་
སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་ཏུ་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་པའི་དབང་ཆ་དེ་གཏོར་བཞིགས་གྱེད་
པའི་རྒྱ་རྩེ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། གསང་བ། ཚད་མཐོ་བའི་གནས་ཚད།

གསང་བ་དང་། མགོ་བསྐྱོར། གསང་བའི་སྐོག་གཤོ་བཅས་ཀྱིས་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་
བེད་སྲོད་གྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་དཀའ་སྤོག་ཆེན་པོ་ཞེ་བྱས་པ་ཚོ་གི་ཡོད། སྲིད་དོན་གྱི་ཉེན་ཉོན་ག་
པ་དང་། གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་སྣ་ཚོས་འཆར་གཞི་དང་ཀུན་སྲོད་གི་སྐོར་ལ་ཤེས་ཉོན་གས་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་དེ་ནས་གཤོལ་ཐབས་གྱེད་རྒྱ་དེ་ལས་ཆེར་ཡོང་མི་སྲིད་པ་རེད། ལས་འགུལ་གྱི་ཆ་ནས་བརྗེས་ན་
གསང་བས་དམིགས་བཀའ་གྱི་བྱེད་ལས་ཞིག་ལ་ཆ་ཤས་ཡེན་མཁན་མང་ཚོགས་ཀྱི་གངས་འབོར་ཉུང་དུ་
གཏོང་བ་དང་། འགོག་སྐོལ་བའི་སེམས་ཤུགས་གཙོག་པའི་འཛིགས་སྤང་གི་རྩ་བ་བྱེད་པ་མ་ཟད།
འཛིགས་སྤང་ལ་མཐུན་འགྱུར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱོད་ལས་འགུལ་བའི་
སྤྱུལ་མའམ། མོ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཤས་ཆེ་བར་དངོས་ཡོད་མིན་པའི་དྲོ་གས་པ་དང་། སར་ཁག་རྒྱར་
དཀྱི་འབྱུང་བའི་མཐུན་འགྱུར་ཀྱང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གསང་བས་ལས་འགུལ་ཞིག་འཆེ་མེད་ཞི་བར་

གནས་ལྷན་པའི་གནས་བཤའི་འགའ་ལྟོས་ཡང་བྱེད་མིད། དེ་ལས་སློབ་ལྟེ་འཆར་གཞི་དང་ཀུན་སྲོད་གི་
ཐད་ལ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་དེས་སློབ་སྦྱོང་གི་འགྲུལ་བུ་འབྱུང་བ་མ་ཟད། དངོས་སུ་འགོག་
ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་ཆེས་སློབ་སྦྱོང་ལེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཡང་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲིར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་སློབ་ལྟེ་འཆར་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་། འགོག་ཚོལ་ལས་འགུལ་གྱི་
གནད་ཆེའི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་གསང་བའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་མིད། མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་པས་གནས་སྤངས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་བྱུང་མོ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་འགྱུར་སློབ་གཉིས་ཀའི་སློབ་ལ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔྱོད་ལྡན་ཚོས་དཔྱད་ཞིབ་མཐོལ་སྤྱིན་
པ་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གང་དུ་ལས་འགུལ་མཚམས་ཅན་གྱི་རིགས་དམིགས་བསལ་བའི་ནང་དུ་གསང་བའི་ཚད་གཞི་མཐོ་
པོ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ནི། མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་ལ་གསང་གནས་
བལྟ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་ནང་ནས་བྱིས་ལས་འགུལ་སྤྱང་འདྲིན་གྱི་རྒྱང་སྤངས་ཤེད་སྤོད། གསང་བའི་
ཡིག་ཆ་ཁག་གི་འབྲེམས་སྤེལ་དང་། དཔར་སྐྱུན། ཚོམ་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

འཐབ་ཚོད་གྱི་རིམ་པ་ཚང་མར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་ཀུན་སྲོད་གྱི་
རྒྱན་འབྲོངས་དེ་དེས་པར་དུ་དགོས། འདྲིན་སྤངས་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྲིག་
ལམ་གྱི་རྒྱན་འབྲོངས་ལྟ་བུའི་ཆ་རྒྱན་རྣམས་རྒྱན་དུ་དགོས་མཁོ་ཡོད། འགྱུར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གཏོང་བ་
ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་གངས་འཕོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེས་པར་དུ་ཡང་ཡང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དགོས་པ་གསལ་

ཚེན་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལས་འགུལ་གྱི་གནས་ཚད་མཐོ་པོར་རྒྱན་འབྲོངས་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཡིད་ཚེས་
འོས་པའི་ཆ་ཤས་ལེན་པ་པོའི་གུངས་འཕོར་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་བྱུང་བ་ཡིན།

དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འཕོ་འགྱུར།

འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་དྲན་ཚོར་དགོས་པ་ཞིག་ལ། བཤད་ཏུ་སྤིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་
བཀོལ་སྤོད་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་སྐུལ་སྐྱོར་དང་ཁ་གཏད་སྐུལ་སྐྱོར་གི་ཕར་འགུལ་ཚུར་འགུལ་རྒྱན་
སྤྲོས་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཞིང་ས་ཡང་ཡང་འཕོ་འགྱུར་ཅན་ཞིག་རེད། དེར་རྟག་བརྟན་གང་ཡང་མེད།
ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷོས་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་སྐྱུར་བ་དང་རྟག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་
ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་བཅན་གཞོན་ལ་སྣོས་པ་མེད་པར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལུ་ཚུགས་ལུ་
མཐུད་པ་དེས་བཟོས་པ་ཡིན།

འདི་ལྟ་བུའི་འཐབ་ཚོད་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲན་ཚོད་པ་སྤོགས་གཉིས་ཀའི་རང་རང་གི་
དབང་ཆའི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་མཐོག་སྐྱུར་དུ་ཡོང་བ་དང་། སྤིད་དོན་གྱི་གནད་འགག་དང་སྐྱ་ཚོགས་པའི་
མཐུག་འབྲས་ཡོད་པ་བཅས་འཚོ་བ་དང་ལྷན་པའི་འཐབ་ཚོད་ལས་ཀྱང་ཚེས་ཚལས་ཚེ་བ་ཡོང་ངེས། འགྱུར་
འགྲོས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཚོལ་བས་སྐྱེལ་བའི་བྱེད་ལས་དམིགས་བསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་དང་
གནས་སྐབས་བྱི་བྲག་གང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་མཐུག་འབྲས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡོང་སྤིད། རྗེ་

ཁག་གཅིག་གས་གཞན་ནམས་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའལ། ཡང་ན། རྒྱུ་ཏུ་གཏོང་བར་འབྲས་བུ་
འདི་དག་སྤྱིར་འཕག་བྱེད་གྱི་ཡོད།

དེའི་སྟེང་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་གི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་གི་
སྟོས་བཅས་སྟོབས་ལྷགས་རྒྱ་ཆེར་གཙོག་པའལ་སྟོར་བ་བྱེད་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་དབང་སྤྱིར་འདོན་པའི་
གདུག་རྩལ་གྱི་གཏོང་དུ་སྤྲིག་ལམ་ལྡན་ལ་སྟོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་སྟོལ་དེས་སྤྱི་
དབང་སྤྱིར་འདོན་པ་རང་ཉིད་གྱི་དམག་མི་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱས་སྤྱོད་སྟབས་མི་བདེ་བ་དང་། ཡི་མ་
རངས་པ། ཡིད་ཆེས་མེད་པ་བཅས་བསྐྱུན་པ་ལ་ཟད། གནས་སྤངས་ཆོབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་དམག་མིའི་
གྱིན་ལོག་ཀྱང་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད། འགོག་སྟོལ་འདིས་སྤྱི་དབང་སྤྱིར་འདོན་ལམ་ལྷགས་པ་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
དམའ་འབེབས་ལྷགས་ཆེར་ཡོང་བ་ཡང་བཟོ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ཡིན་མི་ལྷུ་བ་
དེ་རིག་རྩལ་དང་། སྤྲིག་ལམ་ལྡན་པའི་ཚོག་ནས་ལྷུ་མཐུད་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེས་རྒྱུན་ལྡན་འཐབ་རྩོད་གྱི་
ནང་དུ་བར་གནས་སུ་སྟོད་པའལ། ཡང་ན། སྤྱི་དབང་སྤྱིར་འདོན་པ་དེར་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྒྱབ་
རྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་མང་ཚོགས་དེ་འགོག་སྟོལ་གྱི་ནང་དུ་ཆ་གས་ཡིན་རྒྱུ་གང་མང་དུ་གཏོང་སྟེ།

འགྲུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩོད་གྱིས་འགྲུར་བ་བསྐྱུན་སྤངས་བཞི་ཡོད། ལྷུ་བ་རྩལ་ལམ་འགྲུར་བ་
དང་པོ་དེ་བྱུང་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་ཡོང་བ་ཆེས་དགོན་པོ་ཡིན། ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་སྟོ་སྟོབས་

ལྷན་པའི་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་དྲག་གནོན་བྱས་པའི་སྤྱི་གཞུང་ལ་དེས་སེམས་
འགྲུལ་ཐེབས་སུ་བརྟུག་པའམ། ཡང་ན། འགོག་ཚོལ་བའི་གནད་དོན་དེ་དྲང་བདེན་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འགོག་ཚོལ་བའི་དམིགས་ལུལ་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཐབས་ལམ་འདི་ལ་བསམ་སྐྱོའི་
འགྲུར་བ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད། འཆེ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ནང་དུ་བསམ་སྐྱོའི་འགྲུར་བ་སྐབས་རེ་ཡོང་
གི་ཡོད་ཀྱང་ཆེས་དགོན་པོ་ཡིན། འཐབ་ཚོད་གས་ཆེ་བའི་ནང་དུ་འདི་རྩ་བ་ནས་ཡོང་གི་མེད་པའམ། ཡང་
ན། གནད་ཆེ་བའི་ཚད་གཞིའི་སྒོ་ནས་ཡོང་གི་མེད།

གས་ཆེ་བར་ཁ་གཏད་བ་ཚོས་རང་ཉིད་གྱི་གང་འདོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་དོན་དུ་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་
འཐབ་ཚོད་དེས་འཐབ་ཚོད་གྱི་གནས་སྤངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕོ་འགྲུར་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་
ཡོང་གི་ཡོད། ཤོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་དང་། འཆེ་བ་སྤངས་པའི་བཅའ་ཤེད། འཕྲོད་ཞིག་བཅས་འགྲུར་བ་
གཞན་གསུམ་བསྐྱུན་མཁན་གྱི་འགྲུར་བ་འདི་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་ནས་ག་རེ་ཡོང་མིན་ནི་མང་གཙོ་དོན་
གཉེར་བ་ཚོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོངས་སྤོངས་དང་སྒོས་བཅས་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་ཚད་གཞིའི་འཕོ་འགྲུར་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།

གལ་ཏེ་གནད་དོན་རྣམས་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་མིན་པ་དང་། མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་འགྲུལ་ནང་གི་
སྤྱོད་སྤྱོད་འགལ་བ་ཚོའི་དགོས་འདུན་རྣམས་དེ་ཙམ་གྱི་ཁི་ཉེན་ཅན་མ་ཡིན་པ། དཔུང་སྡེའི་འགྲན་བསྡུར་
གྱིས་རྒྱུན་པས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྲུར་བ་གང་འཚམ་བྱུང་བ་བཅས་ཡིན་ན། བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
བཀོ་འབྲེམས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། ཕན་ཚུན་བསམ་ཤེས་གྱི་ཐོག་ནས་གྲོས་ཚོད་གྱི་ལམ་ནས་གནས་

སྐབས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་མེད་པར་བཟོ་བྱུང། ཐབས་ལམ་འདི་ལ་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། ལས་མཚམས་འདྲི་བའི་དཀའ་ཚུན་གྲུ་མ་ཞིག་སློབ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དམིགས་ལྟུང་
འདོད་པ་ལྟར་ཆ་ཚང་འགྲུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་སློབ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལྟུང་འགྲུབ་པའི་ལམ་ནས་
ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མིད་གཞུང་ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་འདུམ་འགྲིག་དེ་འཐུན་འབྲེད་མེད་པ་བཟོ་བྱུ་
དང་། དང་བདེན་ཡིན་མདོག་གི་རྣམ་པ་བསྐྱུན་པའམ། དབང་འདྲིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཡག་
དུ་གཏོང་བ་བཅས་བཟང་སློབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་འགྲུབ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་སྲིད། དེས་ན། གང་དུ་གོ་ཤེས་
ཉན་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་གནད་དོན་གྱི་འདེམས་སྐྱོལ་བྱེད་པར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་
བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། མིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་འཆམ་ལ་འབབས་རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་
ནི་འདི་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཀྱང་མིན།

འཆོ་བ་སྐྱངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་བསམ་སྐྱོལ་འགྲུར་བ་དང་། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
བསྐྱུན་པ་ལས་ཆེས་རྒྱས་བྱུགས་ཆེ་བ་ཡོད་བྱུང། མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྩི་
དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་དག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་དང་མིད་དོན་གྱི་གནས་སྤངས་མ་ཟད། དམིགས་བསམ་དབང་ཆའི་
འབྲེལ་བར་འགྲུར་བ་གཏོང་བུ་པའི་སྣང་དུ་མིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་ལས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། མིད་གཞུང་གི་
མིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ལ་སྤངས་འདྲིན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དངོས་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་པའི་དག་པོའི་དཔུང་སྡེ་དེ་ཆེས་སྐྱོ་མི་བྱུབ་པར་གྱུར་དེ་ཁོང་ཚོས་འགོག་
ཚོལ་བ་འགོག་གཞོན་བྱེད་པའི་བཀའ་ལ་ཕྱིས་མེད་བྱེད་དེས། ཁ་གཏད་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་རང་རང་

གི་གོ་གནས་སུ་སྡོད་པ་དང་། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དེར་དམ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལུས་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་ནས་འཕྲོག་ཚར་བ་རེད། དེ་ལ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅའ་ཤེད་ཅེས་བརྗོད།

གནས་སྤངས་ཚབས་ཆེ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅའ་ཤེད་བསྐྱུན་པའི་ཆ་རྒྱུན་དག་དུང་མཐུན་དེ་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་པ་དངོས་སུ་ཉམས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་སྐྱོམ་གཞི་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད། འགོ་ག་ཚོལ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་བཅས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཁ་གཏད་པ་དེར་ད་ཆ་ཁོང་ཚོའི་ཐོག་ལ་སྤངས་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་ཚམ་ཡང་མེད། ཁ་གཏད་པའི་སྲི་ལྷོ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་བ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པས་བྱིན་ལོག་བྱེད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་ནམ་རྒྱན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གི་དེ་སྒྲིའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་དབང་སྐྱུར་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཡོད་པའི་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེས་རྒྱུན་པས་ཁོང་ཚོའི་དེ་སྒྲིའི་རམ་འདེགས་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་དཔར་གྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི་པ་རྣམས། ཁ་གཏད་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཐོར་ཞིག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བས་ཁོང་ཚོར་མགོ་སྐྱུར་རྒྱུའི་དབང་ཆའང་འདད་དེས་ཞིག་ཡོང་གི་མེད། དབང་འཛིན་པ་དེ་དུས་བྱུར་གས་ཐོར་འགོ་བ་ཡིན།

བཅིངས་ཕྱོལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་འདི་དག་བཞི་སེམས་ནང་དེས་པར་དུ་ཉར་དགོས། འདི་དག་སྐབས་རེ་རྣམས་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་

དུ་འགྲུར་བ་གཏོང་འདོད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གཅིག་གམ། དུ་མའི་གདམ་ཁ་དེས་དམིགས་བསལ་བ་
དང་། གཅིག་མན་གཅིག་གོགས་བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་བཟོ་བྱུང་གི་ཡོད། ཐབས་ལམ་གཅིག་གམ་དུ་མ་ག་
རེ་འདེམས་མིན་ནི་འགྲན་ཚོད་མེ་ཁག་གི་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་རྟོས་བཅས་གི་དབང་ཆ་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་མེ་ཁག་གི་དམིགས་ལུལ་དང་བསམ་སྒྲེའི་བྱིར་སོ་བཅས་ཐེ་བའི་ཆ་རྒྱན་དུ་མར་རག་ལས་
གི་ཡོད།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱ་ཐབས་གིས་དབང་ཆ་གཅིག་བསྐྱས་གི་རྣམ་པ་ལས་སློབ་སྟེ། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་གི་ཐབས་ཚུལ་བེད་སྤྲོད་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ལམ་དུ་མའི་སློབ་སྟེ་
མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གི་ཡོད།

མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ངན་སྤོགས་སུ་ཡོད། དེ་ནི་དག་དམག་གི་
ཐབས་ལམ་ལས་སློབ་སྟེ། སྲིད་དབང་སླེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་འདྲུགས་པའམ། རྒྱན་འབྲོངས་
བྱེད་སྲིད་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་བྱུང་བའི་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་གི་དབང་སྐྱར་གི་བཀའ་འོག་དུ་
དག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཐབས་ཚུལ་འདིས་སྤྲོད་གི་ཡིད། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་
བའི་ལས་འགུལ་གི་འགོ་བྱིན་ཚོས་རང་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཚོར་བྱུགས་རྒྱུན་དང་གཞོན་བྱུགས་སྤྲོད་བྱུང་

ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་སློབ་ཡོག་པའམ། འགོ་ཁྲིད་གཞན་བདམས་པ་བཅས་ཀྱིས་ཆེ་བཅོན་འདུག་གྱེད་པའམ།

ཉེས་པ་སློབ་ཐོག་གཏོང་བ་བྱེད་མི་ཐུབ།

མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པའི་ཆ་གས་གཞན་དེ་བཟང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་འཆོ་བ་སྤངས་

པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མང་ཚོ་གས་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའམ། འབྲུང་དེས་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་པ་

དག་ལས་མང་ཚོ་གས་ཀྱི་རང་དབང་སྐྱུ་བ་པའམ། སྤང་སློབ་བྱེད་པར་བཀོལ་སློབ་ཐུབ་པའི་འགོ་ག་ཚོ་ལ་གྱི་

ཐབས་ལམ་སློབ་ཀྱི་ཡོད། གཤམ་གསལ་རྣམས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལ་ཡོད་སྲིད་པའི་མང་གཙོ་

ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་བཟང་སློབ་སྦྱོང་གི་རྣམ་པ་འགའ་གས་ཡིན།

། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལྟར་སློབ་བཏང་བའི་ཉམས་སྲོང་དེས་དབང་འདོན་པའི་འཛིགས་སྐྱུ་ལ་དང་

། འཆོ་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཏོང་ཡིན་བྱེད་པར་མང་ཚོ་གས་ལ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་

ཆེས་མང་དུ་བསྐྱུན་ཐུབ།

། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་སྲིད་ཁག་སྐྱུ་རྒྱུང་གིས་མང་ཚོ་གས་ཀྱི་ཐོག་དུ་

མང་གཙོ་མིན་པའི་སྤངས་འདོན་གྲས་པ་དེར་འགོ་ག་ཚོ་ལ་ཐུབ་པའི་བཀའ་བརྩི་དང་ཡིན་མི་ལྷ་བ་དང་།

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སློབ་ཀྱི་ཡོད།

། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་དྲག་གཞོན་སྐྱེན་པའི་སྤངས་འདོན་གྱི་མདུན་དུ་སྐྱུ་བརྗོད་རང་དབང་

དང་། ཚོགས་ཤོག་རང་དབང་། རང་དབང་སྐྱེན་པའི་སྲིད་འདུགས། རང་དབང་གི་ཚོགས་འདོམས་སྐྱུ་ལྷ་

མང་གཙོའི་རང་དབང་གི་ཉམས་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་ལ་བྱེད་པར་བེད་སློབ་བྱེད་ཐུབ།

༥ འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ལྷོ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་འཇུགས་དང་། རང་
དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཁག་གི་འཚོ་གནས་དང་། གསར་སྐྱེ། རྣམ་ལུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བ་བཅས་ལ་མཐུན་
འགྲུར་ལུགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་དག་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། གང་གིས་ཞེ་ན།
འདི་དག་ལ་འབྲུང་སྲིད་པའི་སྲིད་དབང་སྐོར་འདོན་པའི་རྣམ་པ་རྒྱན་པའི་དབང་ཆ་མཚམས་ཅན་དུ་བཟོ་བ་
དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་རྒྱལ་སྐོར་བྱེད་པའི་རྣམ་ལུགས་རྒྱན་ཡོད།

༦ འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་དྲུག་དམག་དང་། ཉམ་ཉམ་
པའི་དྲུག་གཞོན་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་མང་ཚོགས་ནས་རང་གི་དབང་ཆ་ཡོད་སྲོད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་
སྐོར་བྱེད་ཡོད།

༧ འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་སློབ་འཇུགས་ལ་མང་གཙོའི་
ཁི་མན་གྱི་ཆེད་དུ་མཚོ་རིམ་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་འགོག་པའམ། གཙོད་པ་
བྱས་ཏེ་དེ་དག་གིས་དབང་སྐྱུར་ལུ་མཐུད་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་འདོན་སྐྱོར་སྐྱུར་ལ་བའི་ཐབས་ལམ་སྐོར་བྱེད་
ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སློབ་འཇུགས།

ང་ཚོས་བཟོ་སྐྱོར་འདིའི་སྐོར་ནས་གཟིགས་པ་བཞིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནི་ཀུན་སྲོད་
བྱེད་ཐུག་པའི་དགོས་མཁོ་དང་། འབྲུར་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཚད་གཞི་བཅས་ཐབས་ལམ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་

བའི་རྒྱུ་ཚོགས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་རྩོག་འཛིངས་ཅན་ཞིག་རེད། དམིགས་བསལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་དེ་རྣམས་པ་སྐྱན་པ་ཡོང་སྲིད་
དོ་སྣང་གི་སྐོ་ནས་བྱ་སྒྲིག་དང་འཆར་གཞི་འདིང་དགོས། ཆ་ཤས་ལེན་པར་དེ་བ་ཡོད་པ་ཚོས་ཁོང་ཚོས་ག་
རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། མཐུན་སྦྲུལ་དེ་ཡོད་ཐོབ་ཐུབ་པ་བརྩོད་དགོས། འཐབ་བྱུས་
པ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཕན་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་མིན་གྱི་
དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། ད་དུང་ཚོས་འཐབ་བྱུས་སྐྱན་པའི་འཆར་གཞི་འདིང་དགོས་པ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་ཡོང་
སྐྱེད་ཐུབ་ཆ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་སྐྱེད་ཡིན།

ཏུག་པ།

འཐབ་བྱུས་སྐྱེན་པའི་འཆར་འགོད་གྱི་དགོས་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྟ་བུའི་ལམ་
 འགྲུལ་དེ་ལམ་སྐྱོ་ཚོགས་གྱི་སྐོན་ས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་སྲིད། འདས་པའི་སྐབས་སུ་འཐབ་ཚོད་འདི་རིགས་
 ཉ་ལམ་རྟག་དུ་འཆར་གཞི་མེད་པ་དང་། བལ་ཆེར་སྐྱེས་དབང་གིས་བྱུང་བ་དེད། དམིགས་བཀའ་གྱི་སྐོ་
 ཁ་མ་ཚེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ཟེན་པའི་ཚོག་མའི་བྱེད་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། ཤས་ཆེ་བར་
 གདུག་རྒྱུ་བ་གསར་པ་དང་། བཙུན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གི་སྐོག་གཅོད་དམ་འདྲིན་བརྒྱུད།
 སྲིད་བྱུས་སམ་བཀའ་ཚད་ཀ་གཞོན་ཅན་གསར་པ་ཞིག་ བཟའ་བཅའ་དགོན་པའི་གནས་སྐྱེད་སྐྱེས་ ཚོས་དང་
 ལ་མོས་གྲུས་བྲལ་བ། འབྲེལ་ཡོད་དུས་དྲན་གལ་ཆེ་ཞིག་གི་ཉིན་མོ་བསྐྱུང་བཙུན་བཅས་བསྐྱེས་ཡོད།
 སྐབས་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག་གི་རྒྱུན་པས་རྒྱ་ཆེ་མང་
 ཚོགས་ཁོང་གོ་ལངས་དེ་སྐྱེར་ལངས་དེ་རྗེ་རྣམ་མཇུག་བསྐྱིལ་བའི་གོ་རྟོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ལས་
 འགྲུལ་འགོ་འཇུགས་གྱི་ཡོད། སྐབས་གཞན་དུ་སྲིད་སྐོབས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་ཞིག་གས། རྗེ་ཁག་རྒྱུད་
 རྒྱུད་ཞིག་གིས་རྒྱུ་སྐྱོར་སྐྱེ་བའི་བྱེད་ལས་སྐྱེ་ལ་ཡོད། ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐོ་ཁ་མ་ཚེམས་པའི་
 གནས་སྐྱེད་སྐྱེ་བོ་གཞན་རྣམས་གྱིས་དེ་སྐྱེར་ཉིད་ལ་སྐྱོད་ཚོར་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པ་ནོར་འབྲུལ་

ཡིན་པར་ངོས་བརྒྱུད་སྟེ། དེས་ན་ཁོང་ཚོ་ཡང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་སྟེ་ཁག་རྒྱུད་
དུ་ཞིག་གསལ། རྒྱུ་པོ་སྐྱེས་ཞིག་ནས་འགོག་ཚོལ་བྱེད་དགོས་པའི་འཕྲོད་སྤྲུལ་བྱེད་བྱས་པ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚོད་དཔག་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཡ་ལན་རྒྱ་ཚུན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།

རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དེར་བཟང་ཆའི་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེར་གསལ་
ཆེ་བ་གྱོད་གྲུན་བྱུང་ཡོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟོན་དབང་སྐྱེས་
འདྲིན་པ་དེའི་གདུག་རྒྱུ་བ་ལ་སྟོན་དཔགས་བྱས་མིད། དེས་རྒྱུན་པས་ཁོང་ཚོས་སྤྲུལ་སྐྱོད་ཚབས་ཆེ་ཕྱོད་
དགོས་པ་དང་། འགོག་ཚོལ་ཐོར་ཞིག་དུ་སྦྱིན་ཡོད། སྐབས་དེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོར་འཆར་གཞི་
མིན་སྐབས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཐག་གཅོད་སྟེས་དབང་ལ་བཅོལ་ཏེ་གྲུབ་འབྲས་བྱས་ཉེས་ཅན་བྱུང་ཡོད།
བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་འཆར་ལ་ཕབ་ཀྱང་། མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་བར་
རི་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་འཆར་གཞི་མིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟོན་དབང་སྐྱེས་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་འགྲུར་བྱས་ཡོད།

དོན་དངོས་ཀྱི་འཆར་འགོད།

མ་འོངས་པར་འཆར་གཞི་མིན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དེས་སྟོན་དབང་སྐྱེས་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་སྦྱིན་ལངས་བྱེད་པར་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དོགས་པ་མིད། ཡིན་ན་ཡང་། ད་
ཆ་སྟོན་དབང་སྐྱེས་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་འཆར་ལ་འབྲེབས་པར་ཐབས་ལམ་རྣམས་པ་ཆེ་ཤོས་གང་ཡིན་

ཅིས་སྐོར་བྱུང་པ་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་གནས་སྤངས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏུག་སྒྲིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་
དབྱེད་ཞིབ་བྱུང་པ། ལས་འགྲུལ་ཞིག་རི་རྩུབ་འགོ་འདྲུགས་དགོས་མིན་གྱི་གདམ་ཁ་བཅས་བྱེད་བྱུང་གྱི་
ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་བབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་པ་ཅན་འདེམས་སྐྱུག་བྱེད་པ་ལ་
མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་པ་དང་། གནས་སྤངས་ཀྱི་དབྱེད་ཞིབ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཆེས་
དོ་སྣང་ཆེ་བའི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གལ་ཏེ་དོན་དག་ཅིག་འགྲུབ་འདོད་ཡོད་ན། དེ་རི་རྩུབ་བསྐྱུབ་དགོས་པའི་འཆར་གཞི་འདིར་རྒྱ་དེ་
མཁས་པའི་བྱ་བ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གལ་ཆེ་ཡིན་པའོ། ཡང་ན་ལམ་སྐོར་སྐྱོད་པའི་མཇུག་
འབྲས་ཚབས་ཆེ་མཆིས་ཆོ། འཆར་གཞི་འདིར་རྒྱ་དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་བྱས་ལྷན་
པའི་འཆར་འགོད་ཀྱིས་མཐུན་ཉེན་གང་ཡོད་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་བཀོ་འབྲེམས་ཆེས་རྣམས་པ་ལྷན་པའི་སྐོ་
ནས་བྱེད་བྱུང་བའི་རྣམས་མཐུ་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་ཡོད། འདི་ནི་དབང་ལུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐོར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་ཤིག་འཆམ་ལ་འབེབས་པའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་པ་དང་། གང་ལ་དངོས་པོའི་མཐུན་ཉེན་མཚམས་ཅན་
ལས་མེད་པ། གང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཉེན་ཁར་སྤྱངས་སྲིད་པའི་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་ལས་འགྲུལ་
ཞིག་ལ་དེ་བས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན། དེ་ལས་སྐོག་སྟེ། སྲིད་དབང་སྐོར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་པ་དེར་རྒྱན་ལྷན་དུ་དངོས་པོའི་མཐུན་ཉེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱིག་འདྲུགས་ཀྱི་སྐོབས་ལུགས།
བཅོན་གཞོན་གཏུག་རྒྱབ་བྱེད་བྱུང་བའི་རྣམས་པ་ལྷན་ཡོད།

འདིར་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟོའི་གནས་སྐབས་ནས་གང་འདོད་པའི་འབྲུང་འབྲུར་
 གྱི་གནས་སྐབས་དེར་སླེབས་སྲིད་པར་བཅོང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་གི་ཚིས་སློང་བྱེད་པ་ལ་གོ་བ་
 ཡིན། བཟོ་སྒྲིང་འདི་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། དེ་ནི་སྲིད་དབང་སླེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་ནས་མ་འོངས་
 མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་དེ་སྐྱབ་པའི་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་རིམ་
 ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་དུ་མ་དང་། མནར་གཙོད་སྲོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་དེ་སློབས་བྱུགས་ཆེ་རུ་
 གཏོང་ཆེད་དུ་བཅོས་པའི་གོ་སློག་ལྟན་པའི་ལས་འགུལ། དེ་བཞིན་སྲིད་དབང་སླེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་
 དེ་སློབ་ཞན་དུ་གཏོང་བབས་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད། འདིར་དོ་སྣང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དམིགས་ལུལ་དེ་ད་
 ཡོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སླེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་གཏོར་བཞིགས་གཏོང་རྒྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཚབ་དུ་མང་
 གཙོའི་ལམ་ལུགས་འདྲུགས་རྒྱ་དེ་ཡིན། ད་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སླེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་གཏོར་བཞིགས་
 ཅམ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་མཚམས་ཅན་ལྟན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཤིག་གིས་བཅོན་ཤིང་ཅན་
 གྱི་ས་སློང་གཞན་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།

འཆར་འགོད་བྱེད་པར་འགོག་སྲིད།

འདྲེན་སྒྲིང་གི་ཆ་ཤས་སྤྱི་ཚོགས་པའི་ནང་གི་རང་དབང་གི་འགྲེལ་བརྗོད་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་
 བཅོངས་ཤོལ་ངེ་སྣང་ཐོབ་པའི་དཀའ་ཚོད་གཞི་ཐད་ལ་ལྷུས་པ་ཆ་ཚང་ཐོན་པ་བྱས་ཐེད། འགྲེལ་བརྗོད་པ་འདི་
 དག་གིས་ལས་འགུལ་མ་བཅུ་མས་སློན་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ལྟན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་གལ་གནད་

ལོན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཆ་ཚང་ངོས་བརྒྱུད་བ་དགོན་པོ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཏ་ལམ་རྩ་བ་ནས་
བྱུང་མེད།

རང་ཉིད་གྱི་མང་ཚོགས་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་རྒྱུན་པར་འདོད་པའི་འཆར་སྐྱབ་ལྟར་པའི་རྒྱུ་བོ་
ཚོས་དམིགས་ཡུལ་དེ་རྒྱུ་བ་པ་ལ་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་འཐབ་བྱུས་ལྟར་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གོ་སྲིད་ག་
བྱེད་རྒྱ་དགོན་པོ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ། ལྟ་བུ་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཤས་ཆེ་བར་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
ཅན་གྱི་སྲོགས་འགལ་སྡེ་ཁག་ནང་གི་མི་མང་ཆེ་བས་འཐབ་བྱུས་ལྟར་པའི་འཆར་འགོད་དེ་དགོས་པའོ་ཡིན་
པ་ཤེས་གྱི་མེད་པའམ། ཡང་ན། འཐབ་བྱུས་དང་ལྟར་པའི་སྐོན་ནས་མཚོ་བསམ་གཏོང་བའི་གོ་མས་གཤིས་
སམ་སྐྱོང་བརྟམ་མེད་པ་རེད། འདི་ནི་བྱ་བ་དཀའ་ཚོགས་ཅན་ཞིག་རེད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་པ་དེས་རྒྱན་ཏུ་བསྐྱུན་པོ་བཟོ་བ་དང་། རྣམས་བབས་ལས་འགན་གྱི་ཁྲུང་ཕྱི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་
ཚོལ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོར་འཐབ་བྱུས་ལྟར་པའི་བསམ་སྐྱོང་འི་རིག་ཅུལ་སྡེ་ལ་བར་སྐྱུང་སྐྱོབ་དང་དུས་ཚོད་ཡོང་
གི་མེད།

དེའི་ཚབ་ཏུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་བྱེད་སྣང་ས་ལ་སྐོས་ཏེ་ར་ལ་དཔགས་པའི་
འཆམ་ཅམ་རྒྱག་རྒྱ་དེ་སྐྱིར་བཏང་གི་འགོས་ཤིག་རེད། དེས་ན་སྲོགས་འགལ་བ་དེ་རང་དབང་གི་བཅོན་ས་
སམ། མཚོམས་ཅན་རང་དབང་གི་རྒྱན་འགྲོངས་བྱེད་ཨི་བྱུབ་སྟབ་དང་། དུག་ཤོས་སུ་བཅོན་ཤིད་སྣང་ས་
འདྲིན་གྱི་མདུན་སྐྱོད་གུལ་དུ་གཏོང་བའམ། དབང་འདྲིན་པ་དེའི་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཁག་ལ་འགལ་རྒྱུན་
དཀའ་སྐོག་བཟོ་བ་བཅས་ཏུ་འགོག་སྐྱུང་གི་གནས་སུ་ཡོད།

སྒྲིབ་པ་དང་གང་ཟུག་སྐྱེར་འགའ་ཤམ་གྱིས་བཅིངས་པོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་
ལུགས་ཐག་རིང་བའི་འཆར་འགོད་གྱི་དགོས་པ་མི་མཐོང་བའང་ཡོང་གི་དུ། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་ཚོས་གལ་ཏེ་
རང་ཉིད་གྱི་དམིགས་ལུལ་དེ་བརྟན་པོ་དང་། རྒྱན་རིང་པོ། ལུགས་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ག་
འདྲ་བུས་ཀྱང་འགྲིགས་འགོ་གི་རེད་སྟེ་ལམ་པའི་གཡོ་སྐྱད་མེད་པའི་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་གྱི་དུ། གཞན་དག་ཚོས་
གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་དཀའ་ངལ་གྱི་ནང་དུ་རང་ཉིད་གྱི་རྩ་འཛིན་དང་བསམ་རྒྱུལ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་
སྤོང་བ་བྱས་ན་དེ་དག་ལག་ལེན་དུ་བརྟུན་བར་གང་ལུབ་ཅི་ལུབ་བྱེད་གྱི་ཡོད་སྟེ་ལམ་པའང་བསམ་གྱི་དུ། བཟང་
སྤོང་གྱི་དམིགས་ལུལ་འཛིན་པ་དང་། ལྷ་བར་ལ་ཞེན་ཡོད་པ་དག་བསྐྱབས་འོས་སུ་གྱུར་པ་རེད་དེ། རང་
དབང་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལུགས་པ་ཞིག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་ལ་མི་འདད་བ་ལུགས་ཆེ་
ཡིན།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལས་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གཏད་པ་གཞན་ཚོས་གལ་ཏེ་འཚོ་བ་འདད་དེས་བཞེན་པ་
ཁོ་ན་བེད་སྤོང་བྱས་ན་རང་དབང་ཡོད་གི་རེད་སྟེ་ལམ་པ་ཡོང་གི་དུ། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཞག་ཟིན་པ་ལྟར།
འཚོ་བ་ནི་ལས་སྐྱོངས་ཀྱི་འགན་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན། བཅིངས་པོལ་ཡོད་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་དེས་ཕམ་ཉེས་དང་
གོད་ཆག་ཆེན་པོ་འཕྲ། ཡང་ན། གཉིས་ཀ་བཟོ་གི་དུ། གནས་སྤངས་ཕམ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་
འཛིན་ལས་ལུགས་པ་དེ་འཚོ་བའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་གདོང་ལེན་ལག་ཆ་ཡག་ཤོས་ཡོད་མཁན་ཡིན་པ་དང་།
དག་དམག་གི་དོན་དངོས་དེས་ཕང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ནས་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་དགོན་པོ་
ཡིན།

ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ག་རེ་བསམ་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་ལས་འགུལ་གཞིར་བཞག་བྱེད་མཁན་
གྱི་ལས་འགུལ་བ་ཡང་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་རང་ཉིད་ཆེ་བ་ཙམ་ཡིན་པ་མ་ཟད།
བཅིངས་གོལ་ལ་སྐྱེན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཞིག་བཟོ་བར་ལས་སྟོན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མིད།

སྤྱི་ལོ་སྟུ་རུང་གིས་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སློ་བློས་ཞིག་ལ་གཞི་བྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་
མཚམས་ཅན་ཡིན། དེའི་ཚབ་དུ་ག་རེ་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མགོ་གཉིད་
སློག་པ་ལ་མཁོ་བའི་གོམ་སྟབས་རྗེས་མ་དེའི་ཐོག་ལ་གཞི་བཙོལ་བའི་དོ་སྣང་སྣན་པའི་ཅིས་སྐྱོར་གྱི་བྱེད་
ལས་དེ་ཡིན། འཐབ་བྱུས་ལ་དབྱེད་པ་མེད་ན་འགོག་ཚོལ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོས་གོམ་སྟབས་རྗེས་མ་དེ་ག་རེ་
དགོས་མིན་ཤེས་ཀྱི་མིད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ལ་མཁོ་བའི་དམིགས་བཀའ་གྱི་གོམ་
སྟབས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དེའི་སྐྱོར་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་བསམ་སློབ་བྱེད་མིད། གསར་གཏོད་ཀྱི་
རིག་ཚུལ་དང་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སློ་བློས་རྣམས་ཞེ་དུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་མང་གཙོའི་
དབྱེད་སྡེའི་འཐབ་བྱུས་སྣན་པའི་གནས་སྟངས་དེ་མཐུན་སྦྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་
ཡིན། སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་བཞོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་མང་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་
དང་འགོ་འདྲུགས་གང་ནས་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་དེར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཚང་མ་དུས་
མཉམ་དུ་སྤྱི་བ་གཅིག་ལ་བྱོས་ཞེས་སློབ་སྟོན་བྱེད་སྤིད། དེ་དགོ་མན་སྣན་པ་ཡོང་སྤྱི་དབང་དམིགས་བསམ་
གྱི་ལས་འགུལ་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་དེས་

གང་ནས་འགོ་འདྲུགས་པ་དང་། ཚོལ་བ་ནམས་གང་དུ་དམིགས་དགོས་མིན། མཚན་ཅན་གྱི་མཐུན་
རྒྱན་ནམས་རི་ལྗང་སྐྱོད་དགོས་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་གྱི་མེད།

སྐྱེ་བོ་དང་སྡེ་ཁག་གཞན་ཚོས་འཆར་འགོད་འགའ་ཤས་བྱེད་དགོས་པ་མཐོང་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་སྤུ་
ཐག་ཐུང་ཐུང་ངམ། འཐབ་རྩལ་གྱི་གཞི་རྩའི་སྒོར་དེ་ཁོ་ནར་བསམ་སྟོ་གཏོང་བྱུང། ཁོང་ཚོས་སྤུ་ཐག་རིང་
བའི་འཆར་འགོད་བྱེད་བྱུང་བའམ། དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་མི་མཐོང་བ་སྤིད། ཁོང་ཚོས་སྤུ་ཐག་རི་
མང་གཙོའི་འགོག་སྒོལ་གྱི་ཆེད་དུ་གོ་སྐབས་བཟུང་རྒྱ་བཞག་སྟེ་ཁ་གཏད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་ཡ་ལན་སྟོན་པ་
དང་། ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་ཉིད་གནད་དོན་རྒྱང་རྩལ་གྱི་རིགས་ལ་མགོ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་འཐབ་བྱུས་
གྱི་སྒོར་ལ་དཔུང་ཞིབ་དང་བསམ་སྟོ་གཏོང་མི་བྱུང་བ་ཡོང་སྤིད། སྤུ་ཐག་ཐུང་བའི་ལས་འགུལ་ཁག་ལ་
རྒྱས་པ་བྱུགས་ཆེ་གཏོང་མཁན་གྱི་འགོ་བྱིད་འདི་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་དེར་རྒྱན་སྤིངས་ཏེ་སྡེ་བས་པར་ཕྱོགས་
ཡོངས་གྱི་འབད་རྩོལ་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་བྱུང་བའི་གདམ་ཁ་དུ་མ་ལྟན་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཁ་སྐྱོགས་འཚོལ་
ཞིབ་བྱེད་བྱུང་གྱི་མེད།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་ལས་འགུལ་འགའ་ཤས་གྱིས་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤིད་དབང་
སྒྲིར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་བྱུང་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་འཆར་གཞི་མེད་པར་དེའི་ཚབ་
དུ་ཁ་ཚད་དགོས་བྱུག་གི་དོན་གནད་ཁག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡང་ཡོང་སྤིད། ཁོང་ཚོའི་སེམས་གྱི་
ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤིད་དབང་སྒྲིར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་རྩ་མེད་བཟོ་བྱུང་བའི་
ཡིད་ཆེས་དངོས་འབྲེལ་བྱེད་གྱི་མེད། དེས་ན་རི་ལྗང་སྐྱོད་དགོས་པའི་འཆར་འགོད་དེ་དོན་ཕན་མེད་པའི་བྱུ་

བའམ། དུས་ཚོད་དེ་རོལ་ཉམས་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་འཕྲོ་བརྒྱལ་གྱི་བཏང་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
གཏན་འཇགས་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་རང་དབང་གི་སྲིད་འཐབ་
ཚོད་བྱེད་བཞིན་པའི་མང་ཚོགས་དེ་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ག་ཤེ་འདོད་པ་དེ་འགྲུབ་ཐུབ་
པར་མངོན་པའི་ལྷགས་ཆེ་བའི་དག་དམག་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་དབང་ལྷགས་དང་གདོང་ཐུག་ཡང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། དངོས་འབྲེལ་གྱི་རེ་བ་མེད་ན་ཡང་མི་མང་འདི་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་དང་། གཅིག་བྱས་ན་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་དག་གཉེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་བྱེད་
ལས་ནམས་ཁོང་ཚོར་རེ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་ཚོས་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ལ།
གཅིག་བྱས་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་ངོས་འཛིན་ཡང་མི་བྱེད། དེས་ན། ཁོང་ཚོར་སྤུ་ཐག་རིང་ལ་བྱུང་བའི་
འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་དེར་དགེ་མཚན་མེད།

འཐབ་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འཆར་གཞི་འདིར་མ་ཐུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་སྣོ་བས་
ལྷགས་ཉམས་དམས་སུ་སྲིན་པ་དང་། བྱ་བར་རྒྱས་པ་མེད་པ། དོན་གནད་ཅུང་ཅུག་གི་ཐོག་དུ་རྒྱས་པ་ཅུང་
ཚོས་སུ་མོང་བ། ཁེ་ཕན་གྱི་རིགས་ཤེད་སྐྱོད་མ་ཐུབ་པ། རང་སློབ་སློལ་གཏོང་དོན་མེད་དུ་མོང་བ་བཅས་
སྐྱོན་ཆ་ཆེན་པོ་ཡིན། གལ་ཏེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འཐབ་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་མ་
བཀོད་ན་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྟོངས་མི་ཡོང་བ་ངེས། འཆར་འགོད་སྐྱོ་
ལ་ཆ་མི་སྟོ་མས་པའི་ལས་འགུལ་འདྲེས་མའི་རིགས་ཀྱིས་ལྷགས་ཆེ་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཞིག་

མདུན་སྐྱོད་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་ལྟོབ། དེའི་ཚབ་དུ་མིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་སྤངས་འཛིན་དང་
དབང་ཚུགས་ཆེར་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་སྐྱོད་དེས།

སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་བཅིངས་ཐོབ་ཀྱི་དོན་དུ་བྱུང་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོས་མེད་
པའམ། ཡོད་ཀྱང་དགོན་པས་མིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཚོ་དངོས་སུ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་དུས་
ལུན་རིང་བ་གནས་པ་མངོན་གྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་དགོས་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ལོ་གངས་མང་པོའམ། བཅུ་སྟག་
འགའ་ཡི་བར་དུ་འཚོ་གི་ཡོད།

འཐབ་བྱུས་སྐྱེན་པའི་འཆར་འགོད་ནང་གི་ཐ་སྐྱད་གལ་ཆེ་བཞི།

ང་ཚོར་འཐབ་བྱུས་སྐྱེན་པའི་བསམ་སྟོན་གཏོང་བར་འོགས་བྱེད་པ་ལ་གཞི་རྩའི་ཐ་སྐྱད་བཞིའི་གོ་དོན་
ཐོག་ལ་གསལ་ཁ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གཞི་རྩའི་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ནི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ལུ་ལ་སྐྱབ་ཐབས་བྱེད་
པའི་སྟེ་ཁག་ཅིག་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་། འགོ་བཤི། བཟང་སྟོན། མིད་དོན། སྐྱིག་འདུགས་སོགས་ཀྱི་
ཐོབ་རུང་དང་འོས་ཤིང་མཚམས་པའི་མཐུན་སྦྱེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་ལ་འབྲེལ་མཐུན་དང་ཁ་བསྐྱར་
བྱེད་པར་གོགས་བྱེད་པའི་ཉོག་འཆར་དེ་རེད།

གཞི་རྩའི་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་སྟེ་ཁག་དེའི་དམིགས་ལུ་ལ་དང་མཐུན་སྦྱེན་གྱི་
ཐོག་དུ་རྩ་བའི་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་འཐབ་ཚོད་དེའི་ནང་དུ་སྟོལ་སྦྱོར་གྱི་དམག་འཐབ་བམ། ཡང་ན། འཚོ་བ་

སྒྲུབ་པའི་འཐབ་ཚོད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་ལོ་ལྷན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་བཞོལ་སྤོངས་ཀྱི་ཐག་
གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས་འགོག་ཚོལ་གྱི་འགོ་བྱིད་
ཚོས་ཁ་གཏད་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ཤུགས་དང་ཤུགས་རྒྱུན་གང་དང་གང་སྤོངས་དགོས་མིན་གྱི་ཐད་ལ་དབྱུང་
ཞིབ་དང་འཆར་འགོད་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་འགོ་
འཇུགས་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ་རྣམས་ག་དུས་སྤེལ་དགོས་མིན་གྱི་འོས་ཤིང་མཚན་མཐོང་
པའི་དུས་ཚོད་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཁག་བསྟུན་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པར་མཚན་མཐོང་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱས་མང་པོའི་གདམ་
ཁ་བྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག་གཞི་བཞེས་ཡོད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་བྱེད་སྐབས་ལ་སྤྱིར་
བཏང་གི་ལས་བསྐྱོལ་དང་། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་བེད་སྤོངས་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་བགོ་འབྲེལ་ལས་ཡང་
ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཐབ་བྱས་ནི་བདམས་ཟིན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་ནང་དུ་བཞོལ་སྤོངས་བྱེད་
པར་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་དམིགས་ཡུལ་བྱེད་སྐབས་ཞིག་ཅི་རྣམས་ཡིགས་ཤོས་སྐྱབ་པར་རྣམས་འོ་ཞོག་འཆར་དེ་
ཡིན། འཐབ་བྱས་ནི་དམིགས་ཡུལ་གང་རུང་ཞིག་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྐབས་མན་རྒྱུ་ལས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ནི་
རྣམས་ཡོང་མིན་དང་། དེ་བཞིན་འཐབ་འཛིངས་ཅི་རྣམས་བྱེད་དང་། ག་དུས་བྱེད། བྱེད་རུང་མི་རུང་བཅས་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་བྱས་ནི་རྒྱ་རྒྱ་ཚལ་མཁན་གྱི་ཞོག་འཆར་དང་འབྲེལ་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་
གཞི་ནི་ཁང་བཞེས་འཆར་འགོད་པའི་པར་གཞི་སྤོངས་པོ་དེ་རེད།¹²

¹² Robert Helvey, personal communication, 15 August 1993.

འཐབ་བྱུང་གི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པས་གལ་ཏེ་འཐབ་ཚེད་དངོས་སུ་བྱུང་ན་རང་སྲོག་ལ་ཕན་ཚུ་ཡིན་པ་
དང་དེ་བས་འཐབ་ཚེད་དངོས་མེད་པར་མགོ་སྐྱར་ན་མེགས་པའི་གནས་སྟངས་སྐྱེས་ལས་ལྷོད་པའི་ཁོ་
ཕན་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུང་སྐྱེན་པའི་གནས་སྟངས་བསྐྱེན་པའི་འབད་ཚོལ་ཡང་རྒྱུད་ཡོད། དེ་མིན་ན། འཐབ་
བྱུང་སྐྱེན་པའི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་ཅན་དེས་འཐབ་ཚེད་གྱི་ནང་དུ་འབྱན་ཚེད་པ་ཚོའི་ལམ་སྟོང་ས་དེས་
ཅན་བཟོ་གི་ཡོད། འཐབ་བྱུང་ནི་ལམ་སྟོང་ས་བྱུང་ན་དེ་དག་གི་བེད་སྟོན་ཡང་དག་པར་རི་ལྟར་གཏོང་བའི་
བྱེད་ལས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

འཐབ་བྱུང་གི་འཆར་གཞི་ནི་འཐབ་ཚེད་དེ་རང་གི་འཕེལ་སྲོག་ལ་བེད་སྟོན་བྱེད་བྱེད་བ་གང་ཞིག་ལ་
དེའི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་ཆའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བ་ནམས་གཅིག་དུ་བསྐྱིགས་ཏེ་ཁོ་ཕན་ཅེ་
ཤོས་རི་ལྟར་བསྐྱེན་བྱེད་མིན་ལྟ་བུ་དང་། ལས་འགུལ་ཞིག་རི་ལྟར་སྐྱེལ་བའི་གཞི་ཅའི་བསམ་སྟོན་དེ་ཡིན།
དེ་ནི་ལས་འགུལ་རྒྱང་རྒྱང་གི་ནང་དུ་ལས་འགུལ་བའི་སྡེ་ཁག་སྡེ་བྱེད་པ་ཞིག་རིག་ཅུལ་སྐྱེན་པའི་སྐོར་ནས་
བཀོལ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་པ་ལ་འཐབ་ཚེད་གྱི་
ཐབས་ཚུལ་བདམས་པའི་བཀོལ་སྟོན་གྱི་ནང་དེར་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་བར་དགོས་མཁོ་རི་ཡོད་ཀྱི་བསམ་སྟོན་
དེས་པར་དུ་རྒྱུད་དགོས། ཐབས་ཚུལ་འདྲ་མིན་ལ་དགོས་མཁོ་འདྲ་མིན་ཡོད། དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་གཅིག་
ལུས་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་གི་མེད་པ་ཨ་ཅང་ཅང་། ཆ་སྐྱེན་སྐྱོན་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོང་མིན།

འཐབ་བྱུང་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བཤད་
གསལ་པོ་དགོས་པ་དང་། དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་འབད་ཚོལ་གྱི་རྣམས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཚད་འདུལ་

རྒྱུ་ལྡི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། འབྲེལ་བཤད་དང་དཔུང་ཞིབ་འདིས་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོར་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་
དམིགས་ཡུལ་རེ་རེ་བརྒྱབ་པར་གནད་དུ་འབྲེལ་བའི་དགོས་མཁོ་རྗེ་ཡོད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་བྲོགས་བྱེད་
གྱི་ཡོད། གསལ་ཚད་དང་འབྲེལ་བཤད་གྱི་དགོས་པ་འདི་འཐབ་རྩལ་གྱི་འཆར་འགོད་ལའང་གཅིག་མཚུངས་
ཡིན།

འཐབ་རྩལ་དང་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་ལམ་ནི་འཐབ་བྱུས་ལག་བརྒྱར་བྱེད་པར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད།
འཐབ་རྩལ་ནི་མཚམས་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་ཞིག་གི་ནང་ཁེ་བཞུ་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བར་རང་གི་དཔུང་སྡེའི་བེད་
སྤྱོད་རིག་རྩལ་ལྡན་པའི་སློབ་ནས་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་རྩལ་ནི་དམ་བརྒྱགས་ཅན་གྱི་དམིགས་
ཡུལ་ཞིག་བརྒྱབ་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་མཚམས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཞིག་ཡིན། འཐབ་རྩལ་གྱི་གདམ་ཁ་
ནི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་དམ་བརྒྱགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་འཐབ་བྱུས་ལག་བརྒྱར་བྱེད་པར་འཐབ་
འཛིངས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོབ་རུང་རྗེ་ཡོད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་ལེགས་ཤོས་རྗེ་ལྟར་གཏོང་བའི་རྟོག་འཆར་དེས་
སྤངས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། རྣམ་པ་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བ་ལ་འཐབ་རྩལ་དང་ཐབས་ལམ་རྣམས་འཐབ་བྱུས་ལྡན་
པའི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱབ་པ་ལ་རྒྱུན་སྲིད་སའི་དེ་ལྟར་གྱི་སློབ་ནས་འདེམས་པ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།
འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་མི་སྟེར་བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་ཁེ་བཞུ་རྣམས་མཐའ་མ་
དེར་རྣམ་པ་སྟོང་ཟད་དུ་སྦྱིན་པ་ཡོང་སྟེ།

དེས་ན་འཐབ་རྩལ་ནི་རྟེན་འཐབ་བྱུས་ཞིག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་རྩྭ་པ་བཞིན།
རྒྱ་ཆེའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་རྩྭ་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་འབྲེལ་རིམ་མཚམས་ཅན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

འཐབ་རྩལ་ནི་རྟག་ཏུ་འཐབ་འདྲིངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་མཚོ་བསམ་
རྒྱུད་ཡོད། འཐབ་རྩལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ནི་ལས་འགུལ་ཞིག་གམ་དམག་འཐབ་ཅིག་གི་ཡོངས་ཁྲབ་འཐབ་
བྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་གོ་བྱུང་བ་ཡིན། འཐབ་རྩལ་རྣམས་ནི་འཐབ་བྱས་དང་མི་འདྲ་བར་དུས་ཡུན་གྱི་
དུའམ། ཡང་ན། རྒྱིག་འདྲུགས་དང་ས་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཁྱོན་རྒྱུད་ཏུ། ཡང་ན། མི་མང་གི་
གངས་མཚོམས་ཅན་ཞིག་གིས་སམ། ཡང་ན། དམིགས་ཡུལ་མཚོམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་
ཡིན། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འཐབ་རྩལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་དབར་གྱི་ཁྲབ་པར་དེ་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆེ་རྒྱུད་ཅི་ཡིན་གྱིས་རོབ་ཅམ་
བསྟན་ཡོད།

ཕར་ཚོལ་འཐབ་རྩལ་ལྡན་པའི་བྱེད་སྐྱོད་ནི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་
དུ་འདེམས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་རྩལ་ལྡན་པའི་བྱེད་སྐྱོད་རྣམས་ཁ་གཏད་ཅིག་གི་ཐད་དུ་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་ཐག་
གཅོད་ལྡན་པའི་ཚོལ་བ་བྱེད་པར་ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་བསྐྱབ་པའི་ལག་ཆ་ཡིན། དེས་ན་འཐབ་རྩལ་
ཅན་གྱི་བྱེད་སྐྱོད་ལག་བསྟར་དང་འཆར་གཞི་འདིར་བའི་འགན་ཁུར་སྤྱད་པ་ཚོ་དེར་མཁོ་བའི་ཆེས་འོས་པའི་
ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ་དང་། གནས་སྤངས་དབྱེད་ཞིབ་ཀྱི་ཐད་ལ་རིག་རྩལ་ལྡན་པ་དགོས་སྤྱད་དེ་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལས་འགུལ་གྱི་ནང་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡོད་པ་ཚོ་བདམས་ཟིན་པའི་ཐབས་རྩལ་དང་ཐབས་
ལམ་གྱི་བྲག་པའི་མེད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་བརྟེན་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

ཐབས་ལམ་ནི་གོ་མཚོན་གྱི་བྲག་པའམ། གྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་གོ་བ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ནང་དུ་རྗེ་རྣམ་མེད་ལྟ་བུ་པར་ལུང་འདྲིན་བྱས་པ་བཞིན་ལས་མཚམས་འདྲི་ག་
པའི་དོ་རྒོལ་རྣམས་ཚོགས་དང་། སྲིར་སྲོག་གི་སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གྱེད་ལས་ཀྱི་
ནམ་པ་གྱེ་བྲག་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་བཞིན་རྩུབ་རྩུན་ནང་དུ་འང་གཟེགས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཚེད་དུ་རྣམ་པ་དང་འགན་ཁུར་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་
འཆར་གཞི་བཟོ་རྒྱུ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་བྱས། འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་བཅས་ལ་
དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་གདམ་ཁ་དང་བཟོ་སྐྱེད་གྱེད་པ་དེར་རག་ལས་ཡོད།

བསྐོ་སློང་འདྲིའི་ནང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་སྲིད་དབང་རྒྱུ་འདྲིན་ལས་ལྷུགས་པ་ཞིག་ནས་
བཅིངས་ཐོལ་ཐོབ་རྒྱུར་དོ་སྣང་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཅིས་སློར་བྱས་པའི་རང་གི་ནམ་
དཔྱོད་ཀྱི་བེད་སྲོད་གྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ནམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སློ་ནས་འཆར་གཞི་བཟོད་མ་ཐུབ་ན་རྒྱུན་
རན་གྱི་སྣ་འདྲིན་གྱེད་ལ། གཞན་དུ་རང་གི་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མན་རྣམས་ལྡན་པའི་སློ་ནས་བེད་སྲོད་བཏང་
བ་དེས་སྲི་ཚོགས་དེ་རང་དབང་དང་མང་གཙོའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་སྲོགས་སུ་འབྱིད་པར་རང་ལ་ཐོབ་ཏུ་རྒྱུ་གི་
མཐུན་རྒྱུན་བཟོ་ལ་སྲོད་མཁས་པོའི་ཐོག་ནས་གྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་ཁ་སྲོགས་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ།

བདུན་པ།

འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད།

ལམ་སྐོངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཤུགས་ཆེར་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་སྐོལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་སྐབས་
 བསྐལ་ཕྱོད་བཞིན་པའི་མང་ཚོགས་དེ་རྣམས་སྐོབས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། མིད་དབང་སྐོར་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་དེ་སྐོར་ཞན་དུ་བཟོས་ཏེ་དེ་ནས་གཏོར་བཤེགས་གཏོང་བ། ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་
 ལུགས་བཟོ་རྒྱ་བཅས་བྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་དགོས། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
 འཆར་གཞི་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་རྣམས་པ་སྐྱུན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གདམ་ཁ་དང་། གནས་སྐྱངས་ལ་དོ་སྣང་
 སྐྱུན་པའི་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་ཚགས་པའི་དཔྱད་ཞིབ་ཅིག་ནས་རང་དབང་སྐྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་ལས་འགུལ་གྱི་བྱུག་པའི་འཐབ་བྱུས་གཉིས་ཀ་བཟོ་བྱུང་བ་ཡིན།
 གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་བཟོ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་དེ་རིམ་གཉིས་ཐ་
 དང་ཡིན། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་བཟོ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་བྱེ་བྱག་ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་
 དེ་ཆ་ཚང་བ་བཟོ་བྱུང། ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་ནམས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་ཤུགས་སྐོར་རྒྱག་སྐྱེར་བྱུས་འགོད་བྱེད་དགོས།

འགོག་ཚོལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་བཟོ་བ་ལ་ལས་ཀ་དང་བྱི་བ་མང་པོར་དོ་སྣང་སྒྲོད་དགོས། འདི་གར་ང་
ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་རིམ་པ་དང་ལས་འགུལ་འཐབ་བྱུས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀར་མཚོ་བསམ་
གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱན་གལ་ཆེ་འགའ་ཤས་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་
འཆར་འགོད་ཚང་མའི་ནང་དུ་འགོག་ཚོལ་གྱི་འཆར་འགོད་པ་ཚོར་དངོས་ཁམས་དང་། མོ་རྒྱུས། སྲིད་
གཞུང་། དམག་དོན། རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས། སྲིད་དོན། སེམས་ཁམས། དཔལ་འབྱོར། རྒྱལ་
སྤྱི་བཅས་གྱི་ཆ་རྒྱན་ལ་དོ་སྣང་སྒྲོད་དགོས་པ་ཐེ་བའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་གནས་སྤངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་
དོགས་གཏོང་ཟབ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། འཐབ་བྱུས་ནམས་ནི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྲག་པ་དང་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་གྱི་
གནས་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་སློབ་ནས་བཟོ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན། གཞི་རྒྱའི་གལ་གནད་དེ་མང་གཙོ་དོན་གཉིས་
གྱི་འགོ་བྱིད་དང་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་རྩ་དོན་གྱི་གལ་གནད་དང་དམིགས་ལུལ་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་
དགོས་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། དམིགས་ལུལ་འདི་དག་གི་དོན་དུ་འཐབ་ཚོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་རིན་འདུག་
གཤམ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་རམ། ལྟ་བུ། འཐབ་ཚོད་གྱི་དམིགས་ལུལ་དངོས་དེ་ཐག་གཙོད་བྱེད་རྒྱ་ནི་
ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་གི་ལས་འབེབས་རྒྱུ་ལ། ད་ཡོད་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འཛིན་པ་ཚོ་སྤྱིར་དཔྱད་བྱེད་རྒྱ་ཚམ་གྱིས་འགྲིགས་གྱི་མེད་པ་དེ་ང་ཚོས་འདིར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
འཐབ་ཚོད་འདི་དག་ནང་གི་དམིགས་ལུལ་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པའི་
རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་གི་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་དགོས། དོན་གནད་འདིའི་ཐོག་ལ་གསལ་

ཁ་དེས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འཕོ་བའི་བྱེ་བྲག་འཐབ་བྱུས་བཟོ་རྒྱའི་ཐད་ལ་ལྷགས་

རྒྱན་ཐེབས་གྱི་རེད།

དམིགས་བསལ་གྱིས་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་གཤམ་གསལ་གཞི་རྒྱའི་རྗེ་བ་མང་པོ་འདི་

ཚོར་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

། རང་དབང་རྒྱུ་བ་པ་ལ་གཞི་རྒྱའི་འགལ་རྒྱན་ག་རེ་འདུག་གམ།

། ཅ་རྒྱུན་ག་རེས་རང་དབང་རྒྱུ་བ་པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་དམ།

། གྲིད་དབང་རྒྱུར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་རྣམ་སྟོབས་རྟེན་བ་ག་རེ་རེད་འདུག་གམ།

། གྲིད་དབང་རྒྱུར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་ཞན་ཆ་སྤོ་ཚོགས་པ་ག་རེ་འདུག་གམ།

། གྲིད་དབང་རྒྱུར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་གྱི་ཐུགས་རྟེན་རྒྱ་བའི་

ཚད་གཞི་ག་ཅུ་འདུག་གམ།

། རྒྱུར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱུང་སྡེའི་རྣམ་སྟོབས་ག་རེ་རེད་འདུག་གམ།

། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དབྱུང་སྡེའི་ཞན་ཆ་ག་རེ་འདུག་གམ། དེ་དག་ལེགས་བཅོས་རྗེས་སུ་བྱེད་

ཐུབ་བམ།

། གང་ཞིག་གིས་གྲིད་དབང་རྒྱུར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའམ། ཡང་ན། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་ལས་

འགུལ་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་པའམ། བྱེད་སྲིད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཐད་ཀར་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་མེད་པའི་

སྡེ་ཚན་སྤུང་གསུམ་པའི་གནས་བབ་ག་རེ་ཡིན་དང་། རོགས་སྐྱོར་རྗེས་སུ་བྱེད་དམ།

ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རིམ་པའི་ནང་དུ་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་འབྲུང་ངེས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྟེ་བ་རྣམས་འདེམས་དགོས། དཔེར་ན། སྲོལ་རྒྱན་
གྱི་དྲག་པོའི་དམག་འཐབ་དང་། འཇམ་དམག་ སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ། དེ་མིན་གཞན་
ཁག་ལྟ་བུའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ཐབས་རྒྱལ་དུ་མའི་དགོ་མཚན་དང་སྤྱོད་ཆ་རྣམས་ལ་སྦྱི་ཡང་
འཇལ་དགོས་པ་ཡིན།

འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་གདམ་ཁ་འདི་བྱེད་དུ་ས་གཤམ་གསལ་གྱི་དྲི་བ་འདི་དག་ལ་བསམ་སྒོའི་ངེས་པར་
གཏོང་དགོས། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རིགས་དེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་རྒྱ་ས་པས་སྦྱོགས་པ་
འདུག་གམ། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་ཐབས་རྒྱལ་དེས་དབང་འོག་རྒྱུད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ས་བྱགས་ལེད་སྤྱོད་
གཏོང་གི་འདུག་གམ། ཐབས་རྒྱལ་འདིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་ཞན་ཆ་རྣམས་འབེན་
དུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡང་ན། དེའི་སྟོབས་བྱགས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་གནད་དུ་འཕྲེན་གྱི་འདུག་གམ།
ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོ་རང་གིས་རང་ལ་སྒོ་གཏད་ཆེ་ཅུ་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་
བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡང་ན། དེ་དག་གིས་སྡེ་ཚན་སྤྱང་གསུམ་པ་དང་སྤྱིའི་མཁོ་སྤྱོད་པར་བཞེན་དགོས་པ་
བཟོ་གི་འདུག་གམ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་པར་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་
ཐབས་ལམ་གྱི་ལེད་སྤྱོད་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་འདྲ་འདུག་གམ། དེ་དག་གིས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོང་ངེས་པའི་

སྲོག་སྐྱོན་དང་གཏོར་བཞིགས་ཆེ་བུ་ལམ། ཡང་ན། རྒྱུ་དུ་གཏོར་གྱི་འདུག་གམ། མྱི་དབང་སྐྱེར་
འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པ་བཟོ་བར་ལམ་སྐྱོངས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། འཐབ་ཚོད་དེ་ནས་བྱུང་
བའི་མྱི་དགལ་གྱི་རིགས་དེའི་སྐྱེད་དུ་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་དག་གི་རྣམ་པ་ག་རེ་ཡོང་ངམ།
བཟོ་ཚར་བའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕན་ལམ་གཞོན་ཆེ་བར་ངོས་བཟུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
རིགས་རྣམས་སྐྱེར་འདོན་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོས་ལེའུ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དེས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
ཐབས་ཚུལ་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཁེ་ཕན་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་མྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་དེས་གོང་གསལ་དེ་བ་རྣམས་ལ་ངེས་གཏན་གྱི་
ལན་འདེབས་སྐྱེར་གྱི་ཡོད་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་དང་། རང་གི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་སྐྱེད་བྱེད་པ་དེར་
བརྟག་དབྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་དུ་འཆར་འགོད།

མྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ལུ་ལ་
དེ། མྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེ་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱ་ཙམ་མིན་པར། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་
རྒྱུ་དང་། མྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་ལངས་རྒྱ་དེ་ཡོང་མི་མྱི་དབང་བཟོ་རྒྱ་དེ་དུན་
དགོས་པ་ཡིན། དམིགས་ལུ་ལ་འདི་དག་སྐྱབ་པ་ལ་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེས་སྐྱི་

ཚོགས་ནང་དུ་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲུལ་ལ་འགྲུར་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་མཐུན་འགྲུར་གྱི་དགོས། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལོག་དུ་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་དམངས་སྐྱིག་འདུགས་དང་། མང་ཚོགས་ནམས་ཆེས་སྐྱོ་ཞན་དང་། སྲིད་གཞུང་དེ་ཆེས་ལུགས་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད། ཚ་མི་སློམས་པའི་གནས་བབ་འདི་ལ་འགྲུར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོར་འདོད་པ་ཡོད་ན། དབང་འདྲིན་པའི་སྲི་གསར་པ་དེ་རྙིང་པ་དེ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་ཡོང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱལ་ཁབ་གི་གསར་བརྗེ་ལམ། གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དེ་དགའ་བསུ་འོས་པ་ཡིན།

རི་ལྗོངས་ལེ་ལུ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་བཤོ་སྐྱོང་བྱུང་བ་བཞིན། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་ཐད་དུ་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐྱོང་བརྒྱུད་དེ་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲུལ་ཆེས་ཆ་སློམས་ཞིག་བཟོ་བར་མཐུན་འགྲུར་གྱི་ཡོད། རྒྱུད་རིམ་འདི་བྱུང་སྐྱེས་འདྲེན་ཡོད། འཛོལ་སྐྱེས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་འཕེལ་རིམ་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེའི་འཛོལ་སྐྱེས་པའི་དབང་གཞོན་གྱི་རྣམ་པ་དེས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞེད་རྣང་དང་བཀའ་གསུང་ཅི་སྐྱབ་དག་ལས་སྐྱོལ་བ་བསྐྱུན་མི་ཐུབ་པ་ལ་ཤོ་བ་ཡིན། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེའི་དབང་ཚའི་གཞོན་ལུགས་འཕྲོག་པའི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ལུགས་ལྷན་པ་ཡོང་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལམ་ནས་མང་ཚོགས་དབང་ཚའི་སྐུ་ལ་སྐྱོང་བྱས་པ་དེས་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྷན་པའི་སྐྱིག་འདུགས་ཁག་རྣམས་ལུགས་ཆེ་བུ་གཏོང་བ་ཡིན། རྣམ་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲུལ་སྐྱོད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པའི་ནམས་སྐྱོང་དེ་མགྲོགས་པོ་བརྗེད་ཀྱི་མིན། འཐབ་ཚོད་

ནང་དུ་གོ་རྟོགས་དང་རིག་ཅུལ་ཐོབ་པ་དེས་འབྱུང་སྲིད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པས་མང་ཚོགས་ལ་ལས་
སྐྱོལ་པའི་སྐོར་ནས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ལ་གཏོང་གི་ཡོད། མཐའ་མཇུག་དུ་དབང་ཚད་འབྲེལ་བའི་ནང་
གི་འཕོ་སྐྱུར་འདིས་ལུགས་ལྷན་གྱི་མང་གཚོའི་སྲི་ཚོགས་ཞིག་གི་འདུགས་སྐྱུན་ཡོང་བ་ཏུ་ལམ་ཁེ་སྤོང་།

སྲིད་འོགས་སྐྱོར།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྷན་གྱི་གོ་སྐྱིད་གི་ཆ་གས་ལྟ་བུར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པས་ལུགས་དེ་
འཐོར་ཞིག་གཏོང་བ་ལ་སྲིད་འོགས་ལུགས་དང་། ནང་གི་འཕོག་ཕྱོགས་སྲི་ཚོགས་བཅས་བྱེད་སྐོར་ག་རེ་ཡིན་
མིན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་རྒྱ་དེ་དེས་པར་དུ་དགོས། དཔྱད་ཞིབ་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་འཐབ་ཚོད་གྱི་རྣམས་
ལུགས་ལྟེ་བ་དེ་ལྷང་པ་དེ་ག་རང་གི་ནང་ནས་སྐྱེས་པ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་པ་བཞད་ཡོད། རྒྱལ་སྲིད་
འོགས་སྐྱོར་སྐྱེ་བས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། ཚད་གཞི་དེར་སྐྱེ་བས་ཆེད་ནང་གི་འཐབ་ཚོད་དེས་སྐྱུལ་
ཉེན་བྱེད་དགོས།

འོས་མཚམས་གྱི་སྐྱོར་འོགས་ལྟ་བུར་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པས་ལུགས་དེའི་ཐད་དུ་འགོ་བ་མི་
དང་། བཟང་སྐྱོད། ཚོས་ལུགས་བཅས་གྱི་ཐོག་ནས་འདྲེས་སྲིད་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་སྐྱུལ་སྐྱོར་བྱེད་
པའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ལྷན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པས་ལུགས་དེའི་ཐད་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱིད་འདུགས་དང་
སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་ལྷན་དང་། སྲིད་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་གྱི་ཉེས་ཆད་ཐོབ་པའི་
འབད་ཚོལ་བྱེད་ལྷན། འདི་དག་ནི་དཔལ་འབྱོར་དང་བྲག་པོའི་གོ་མཚོན་གྱི་བཀག་སྐོར་དང་། རྒྱལ་

འབྲེལ་ཐབས་ལྟུང་གི་དོན་འདྲིན་གོ་རིམ་དམའ་ཤུ་གཏོང་བའམ། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་ལྟུང་གི་འབྲེལ་བ་
གཙོད་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་སྐྱོར་འགོག་པ། གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་ཡུང་བའི་ནང་དུ་མ་རྩ་འཛུགས་རྒྱ་
བཀག་འགོག་གྱེད་པ། བཙན་དབང་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་དེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གྱི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཁག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་སྐྱོ་ཚོགས་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་གྱེད་པ་བཅས་ནམ་པ་དུ་མ་ཡོད།
གཞན་ཡང་དཔལ་དང་གནས་རྩུལ་འབྲེལ་མཐུན་རྒྱབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་ཤིན་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོར་
ནམས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལ་ཐད་ཀར་སྐོད་ཐུབ་པ་ཡིན།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྟུང་ཞིག་བཟོ་བ།

གནས་སྤངས་དང་། ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ། སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོར་གྱི་གྱེད་སྐྱོའི་ཐག་གཙོད་བཅས་
གྱི་ཞིབ་དཔྱད་གྱི་རྗེས་སུ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྟུང་གྱི་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་ཡག་ཤོས་ཇི་ལྟར་
གྱེད་པར་ནག་གྲིས་མཐུག་པོའི་ནང་དུ་རི་མོ་འགོད་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་འདི་ད་ལྟ་ནས་མ་
འོངས་པའི་བཅིངས་ཐོལ་དང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཞིག་བར་དུ་བྱུང་གྱི་རེད། གཞི་རྒྱ་
ཆེ་བའི་འཐབ་ལྟུང་ཞིག་བཟོ་སྐབས་འཆར་འགོད་པ་འདི་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་སྐྱོ་ཚོགས་པའི་དྲི་བ་འདྲི་
དགོས། དེ་སྐྱོ་ལས་གསལ་ཁ་ཆེ་བའི་གཞུང་གསལ་གྱི་དྲི་བའི་རིགས་གྱིས་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་
ལེན་མི་ཞུ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཆེད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ལྟུང་ཞིག་བཟོ་སྐབས་མཐོ་བའི་མཚོ་བསམ་
གཏོང་སྤངས་གསལ་བ་ཡིན། ལུགས་ཐག་རིང་བའི་འཐབ་ཚོད་དེ་འགོ་འཛུགས་ཡག་ཤོས་ཇི་ལྟར་གྱེད་

དམ། མནར་གཅོད་ཕྱོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཚམས་ཅན་ཞིག་ལས་མེད་ན་ཡང་སྲིད་དབང་
སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེར་འགན་ཚུན་བྱེད་པའི་རྣམ་ལུགས་དང་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་འདང་དེས་
བཞིན་པ་སྐྱུན་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བམ། ཏུས་ཚོད་དང་ཉམས་ཕྱོད་གི་སྐྱུན་ཏུ་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བ་
དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་གཉིས་པེད་སྲོད་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལུགས་ཆེ་རུ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བམ།
སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་དེ་འགོག་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་མང་གཅོད་དོན་གཉེར་བའི་
སྣངས་འདོན་སྐྱུར་ཏུ་ཐོབ་ཆེད་ཏུ་སྤེལ་བའི་རིམ་པ་སྤྱིལ་བའི་མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ཁག་གི་དམིགས་
ཡུལ་རྣམས་ག་རེ་ཡིན་དགོས་སམ།

རང་དབང་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ནང་ཏུ་བེད་སྲོད་སྲིད་པ་དང་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འཚོ་བའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ག་འཇུགས་དེ་འདྲ་འདུག་གམ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་
པའི་སྣངས་འདོན་གྱི་འོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཁག་སྐྱུར་ལེན་བྱུང་བ་ག་རེ་འདུག་གམ། ཡང་
ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་ལུ་མཐུད་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲ་། མང་གཅོད་དོན་གཉེར་
བ་ཚོས་རང་གི་དགོས་མཁོ་སྤྲོ་བ་པ་དང་། མང་གཅོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ལྟར་པར་སྤྱི་ག་འཇུགས་གསར་པ་ག་རེ་
བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་གམ།

འགོག་ཚོལ་དེའི་ནང་ཏུ་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུགས་ཇི་ལྟར་བསྐྱུན་བྱུང་བམ། ཆ་ཤས་ལེན་
མཁན་ཚོར་སྲོད་བདར་ཇི་ལྟར་སྲོད་དམ། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱུད་རིམ་ཡོངས་སུ་འགོན་དུ་ལ་དང་ལག་ཆ་ལ་

སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ག་རེ་དགོས་སམ། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོ་གས་རྒྱལ་སྤོང་བྱེད་པར་ཕན་ཅུས་ཆེ་གོས་ཡོང་
བའི་མཚོན་ཉགས་ཀྱི་རིགས་ག་རེ་ཡོད་དམ།

བང་རིམ་ག་རེ་འི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ག་འདྲ་ཞིག་གིས་སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་
ཁུངས་ནམས་རིམ་པས་སྐྱོད་ཏུ་གཏོང་བ་དང་ཅུ་གཙོད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གམ། རི་ལྟར་འགོ་ག་ཚོ་ལ་བྱེད་པའི་
མང་ཚོ་གས་ཀྱིས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་འགུལ་དེར་ལྷུ་ཚུ་གས་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
དགོས་དེས་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྱི་ག་ལམ་ཡང་རྒྱུན་འབྲོངས་ཐུབ་བམ། རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོ་གས་
དེས་འཐབ་ཚོད་དེའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་དགོས་མཐོ་ནམས་ལུ་མཐུད་སྐྱབ་ཐུབ་
བམ། རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དབྱས་སུ་སྤྱི་ཚོ་གས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་རྒྱུན་འབྲོངས་ཐུབ་བམ། རྒྱལ་ཁ་
ཚོ་བ་ལ་ཉེ་སྐབས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་ག་ཚོ་ལ་དེས་འགྲུར་འཕྲོས་དེ་གང་འཇམ་འཇམ་བཟོ་བར་
སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོ་གས་དེའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལུ་མཐུད་དེ་རི་ལྟར་
འཇུགས་སམ།

སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཐད་ཀྱི་བཅིངས་ཕྱོད་ལས་འགུལ་རེ་རེར་འཐབ་བྱས་འཆར་
འགོད་བྱེད་རྒྱའི་མ་དབེའམ། པར་གཞི་སྤོན་པོ་གཅིག་མེད་ལ། བཟོ་ཡང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་སྤངས་
དེ་དེས་པར་དུ་དུན་དགོས་པ་ཡིན། སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་འཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱ་དང་།
མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་འཇུགས་རྒྱའི་འབད་ཚོལ་རེ་རེ་བཞིན་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། གནས་
སྤངས་གཉིས་གང་ཐད་ནས་སྤོགས་འདྲ་བའི་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་གི་མེད། སྤིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་རེ་

རེ་བཞིན་རང་དབང་འདོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའང་མི་
 འབྲ་བ་ཡོད་། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཆེད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་
 བྱུས་བཟོ་མཁན་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་གནས་སྤངས་བྱེ་བྲག་པའི་ཐོག་ལ་གོ་རྟོགས་གཏོང་བའི་
 དགོས་པ་ཅི་མ་ཡིན་པར་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་འང་དགོས་པ་ཡིན།¹³

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དེ་དོ་སྤང་ཆེན་པོའི་སློབ་ཉན་འཆར་འགོད་བྱས་ཟིན་སྐབས་
 ཡོད་ས་བསྐྱབས་བྱེད་རྒྱ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད། ཆ་ཤས་ལེན་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་ཆེན་
 གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་བཞིན་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་སྲིད་བྱུང་གི་རྟོག་འཆར་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་སྦྱོར་བྱེ་
 བྲག་པ་ནམས་ལ་གོ་རྟོགས་བྱུང་ཆོ། ལས་འགུལ་བྱུགས་ཆེ་བ་སྤེལ་བྱུབ་པ་དང་འདོད་པ་ཡོད་སྲིད། གོ་
 རྟོགས་འདིས་ཁོང་ཚོའི་སེམས་བྱུགས་དང་། ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱུའི་འདོད་པ། འོས་འཚམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
 སྤེལ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བྱུགས་ཆེ་བའི་བཟང་སློབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐེབས་དེས། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་
 ཀྱི་སྲིད་བྱུང་སློབ་གཞི་དེ་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ཏ་གོ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་།
 སྲིད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་རྩེ་འཐབ་བྱེད་སྲིད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱུང་ཚོས་ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཁོང་ཚོའི་དྲག་གནོན་གྱི་ནང་ཏུ་གདུག་རྒྱབ་ཏུ་གདོང་བའི་རྒྱར་འགོ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད། གཞི་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཚོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེས་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་པའི་སློབ་
 གཏོགས་ནས་བསམ་ཚུལ་རྒྱབ་འགལ་དང་རྩར་ཐོན་བྱེད་པར་མཐུན་འགྱུར་ཡོད་དེས།

¹³ Recommended full length studies are Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action*, (Boston, Massachusetts: Poter Sargent, 1973) and Peter Ackerman and Christopher Kruegler, *Strategic Nonviolent Conflict*, (Westport, Connecticut: Praeger, 1994). Also see Gene Sharp, *Waging Nonviolent Struggle: Twentieth Century Practice and Twenty-First Century Potential*. Forthcoming.

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཆར་ལ་འབེབས་ཀྱི་དང་། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་
འདྲུགས་རྒྱུར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཀོད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་དེ་ལག་ལེན་དུ་
འགོལ་བ་ལ་མང་གཙོའི་ལོ་ས་པའི་སྡེ་ཁག་ཚོས་ལུ་ཚུགས་རྒྱལ་ཀྱི་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འགྱུར་བ་མ་
བཏང་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས་དེ་མིན་འཐབ་ཚོད་དེ་ཐོག་མའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ནས་
བརྒྱལ་མི་རུང་། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་ཙོར་བའམ། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་
སྤངས་ལ་གཞི་རྒྱའི་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པའི་ར་འབྲོད་གསལ་པོ་ཡོད་སྐབས། འཆར་འགོད་པ་ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་
བའི་འཐབ་བྱས་དེ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གཞི་རྒྱའི་སྐྱུར་ཞིབ་བྱས་ཚར་
བ་དང་། ཆེས་འདང་ངེས་བཞིན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་གསར་པ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་
གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས།

ལས་འགྲུལ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་འགོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འདྲུགས་ཆེད་
དུ་བཟོས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་རི་ཅོམ་གྱིས་མཁས་པོ་དང་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བ་བྱུང་ཡོད་སྲིད་
ཀྱང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེས་རང་གིས་རང་ལག་ལེན་དུ་འགོལ་གྱི་མེད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་མེད་པར་བཟོ་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ལས་འགྲུལ་ཆེ་ཁག་ལ་ལམ་སྐོན་བྱེད་སྲིད་འཐབ་
བྱས་བྱེད་བྲག་པ་དེ་འདྲའང་བཟོ་དགོས་ཡོད་ངེས། འཐབ་བྱས་འདི་དག་རེ་མོས་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་

པ་དེའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་དུ་ཐག་གཅོད་ལྡན་པའི་ཁྲ་ཚུར་བཞུ་བར་དམིགས་པའི་འཐབ་ཚལ་གྱི་བྱེད་གྲོ་ལྷ་
མང་ཞིག་ལ་མཉམ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན། འཐབ་བྱས་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་དམིགས་ལུ་ལ་སྐྱེ་བ་
པར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་པ་དང་འཐབ་ཚལ་ནམས་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
ནས་འདེམས་དགོས་པ་ཡིན། འདིར་ལྷ་ས་པའི་བསོ་སྐྱེད་གིས་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁོ་ནའི་ཚོགས་དུ་
དམིགས་ཀྱི་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་པ་ཚོ་ནང་བཞིན། ལས་འགྲུལ་ཆེ་རིགས་འཆར་འགོད་
བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་བཞོལ་སྦྲོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།
ཚུལ་ལ་མཐུན་སྲིད་པའི་གོ་ཉོགས་དགོས་པ་ཡིན། རི་ལྗང་དུག་དམག་དཔོན་རིགས་ཚོར་དུག་པོའི་འཐབ་
བྱས་བཟོ་བར་དཔུང་ཚོགས་ཀྱི་བཞོད་པ་དང་། འཐབ་ཚལ། མཁོ་སྐྱེ་བ། གོ་མཚོན། ས་ཁམས་ཀྱི་རྩས་
པ་ལ་ཤོགས་པར་གོ་ཉོགས་དེས་ཅན་དགོས་པ་ལྟར། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅིངས་ལེན་མི་ལྷ་བའི་འཆར་
འགོད་པ་ཚོས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་ཚུ་འདྲིན་དང་། རང་བཞིན་དེ་དེས་
པར་དུ་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གོ་ཉོགས་དང་། ཚོམ་བྲིས་
འདིའི་ནང་གི་མཚམས་སྒྲོར་རྒྱས་བབས་ལ་དོ་སྣང་། འདིར་བཞོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་བཅས་ཀྱིས་
རང་དོས་ནས་འཐབ་བྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་མིད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱས་བཟོ་བར་དཔུང་ཡང་གོ་ཉོགས་
ལྡན་པའི་གསར་གཏོད་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན།

འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དམིགས་བཀར་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ལྷག་ཐག་རིང་བའི་བཅིངས་ཚོལ་
འཐབ་ཚོད་གྱི་འབྲེལ་རིམ་ལ་སྒྲན་པའི་འཐབ་བྱུས་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས། སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་
ལེན་མི་ལྷུ་བའི་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་སྣ་ཚོགས་གྱི་ཐོག་དུ་བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན། གཤམ་གསལ་ནམས་འདི་དག་གི་ནང་ནས་ཡིན།

། ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཐག་གཅོད་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དེ་ལག་བསྟར་
བྱེད་པར་དེ་དག་གི་མཐུན་འགྱུར་ཁག

། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འཐབ་བྱུས་ལག་བསྟར་ཆེད་པེད་སློབ་ཡག་ཤོས་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པའམ།
སྲིད་དོན་གྱི་གོ་མཚན་ཐོག་མནོ་བསམ་གཏོང་རྒྱ། འཐབ་བྱུས་སྒྲན་པའི་ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཡོངས་
རྒྱ་གསལ་འཆར་གཞི་རིམ་འདི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གྱི་ཐད་
དུ་དམ་བསྒྲགས་དང་གཞོན་བྱུགས་བཅོན་འགོལ་བྱེད་པར་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། འཐབ་
ཚལ་གྱི་འཆར་གཞི་རྒྱང་རྒྱ་རིགས་གང་དང་གང་པེད་སློབ་གཏོང་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་
དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན། དམིགས་ལུལ་ཆེན་པོ་དག་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནམས་གོམ་སྐབས་རྒྱང་དུ་བྱེ་བྲག་པ་
དག་གི་གདམ་ཁ་དང་ལག་བསྟར་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སློབ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་
དགོས།

། ཤས་ཆེར་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཡོངས་སུ་དཔལ་འབྱོར་གནད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རི་ལྟར་
དགོས་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད། གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་ཁག་གཅོ་ཆེ་བ་ཡིན་

ན། སྲིད་དབང་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྩོུ་ཁ་མ་ཚིམས་པའི་དཀའ་
ངལ་དེ་དངོས་སུ་སེལ་གྱི་ཡོད་པའི་གནད་དེར་དོ་སྣང་དགོས། དེ་མིན་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་འགོ་སྲིད་པའི་དུས་ལུན་དེའི་རིང་ལ་གལ་ཏེ་ཐབས་ཤེས་མཁོ་གས་སུ་འགྱུར་བྱེད་པ་ལྷན་ཆེ་མངོན་སུ་མ་
གསལ་ཉོགས་དང་རྩོུ་ཁ་མ་རངས་པ་དག་ཡོད་སྲིད། དེ་འདྲའི་མངོན་སུ་མ་གསལ་ཉོགས་དེས་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་དཀའ་ཚོགས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དཔུང་ཚོགས་ཞིག་ལངས་
པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་སྲིད།

། འགོག་ཚོལ་འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་པ་ལ་འགོ་ཁྲིད་གྱི་བཀོད་པ་དང་། གནས་རྒྱལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་
ལེགས་ཤོས་ཇི་འདྲ་ཡོད་མིན་སྲོན་རྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད། འཐབ་ཚོད་གྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་དུ་སྤྱིར་བཏང་མང་
ཚོགས་དང་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོར་ལམ་སྟོན་རྒྱུ་སྲིད་བྱེད་པར་གནས་རྒྱལ་འབྲེལ་ལམ་དང་ཐག་གཅོད་གྱི་
ཐབས་ལམ་ག་རེ་ཡོད་བ་འདུག་གཤ།

། སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་། སྲིད་དབང་རྒྱུ་འཛིན་པའི་དཔུང་སྡེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་
ལམ་ཁག་ལ་འགོག་ཚོལ་བའི་གསར་འགྱུར་གྱི་བྱུང་སྡེ་ལ། ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་དང་གསར་འགྱུར་ནམས་
ཉག་ཏུ་དངོས་བདེན་ཡིན་དགོས། གནས་རྒྱལ་ཆེད་བཟོ་དང་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་པ་
དེས་འགོག་ཚོལ་བའི་ཡིད་ཚེས་མེད་པར་བཟོ་གི་ཡོད།

། ཡོད་རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་སྐབས་སུ་རང་སྲོུགས་མང་ཚོགས་གྱི་དགོས་ལམོ་སྐྱབ་པར་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་
འགུལ་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་ཡོན། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་དོན་ཕན་ལྡན་ལ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཚེས་

བསྐྱུན་པའི་འཆར་གཞི། ལས་འཆར་འདིའི་རིགས་འགོག་ཚེ་ལ་ལས་འགུལ་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་
པའི་མི་ཚོས་སྤེལ་བྱུང།

། ལྷིང་བཏང་གི་བཅའ་ས་གོལ་འཐབ་ཚེད་དམ། འཇིག་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་དུ་སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོར་
རི་འདྲ་འདོད་པར་འོས་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད། རང་གི་འཐབ་ཚེད་དེ་དེས་བ་མེད་པའི་སྤྱིའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་མི་
དགོས་པའི་ཐོག་ནས་སྤྱིའི་རོགས་རམ་གྱི་ལེད་སྐྱོད་དང་སྐྱུལ་སྐྱོང་ཡག་ཤོས་རི་ལྗར་འཇིག་གྱུར་བྱུང་བམ། མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་སྤེལ་ལ། སྤྱིད་གཞུང་དམ། ཡང་ན། ལས་མིའི་མཐུན་
ཚོགས་དང་། ཚོས་སྐྱོགས་སམ་སྤྱིད་དོན་གྱི་སྤེལ་ཁག ལྷི་ཚོགས་ལས་འགུལ་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ག་འདྲུགས་ཁག་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་སྤེལ་ཚན་སྐྱུར་རོགས་སྐྱོར་འཆམས་ཤོས་དང་དེས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་
ཐོག་ལ་དོ་སྣང་སྤྱོད་དགོས།

གཞན་ཡང་གདུག་རྒྱབ་ཅན་གྱི་རྣང་ས་འདྲིན་གྱི་ཐད་དུ་འགོག་ཚེ་ལ་འཆར་འགོད་བ་ཚོས་མང་
ཚོགས་འགོག་ཚེ་ལ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་དཔུང་སྤེལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་དང་བདེ་འཇགས་
སྤྱང་སྐྱོབ་འབྲེལ་པར་ཐབས་ཤེས་འབྲེལ་དགོས། འདིས་གདམ་ཁ་སྐྱུན་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་མང་གཅོམ་བཞོད་
པ་བསྐྱུན་པ་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་མ་ཟད། བྱིམས་མེད་ལུང་མེད་དང་བདེ་འཇགས་
མེད་པའི་གནས་སྣང་ས་འགོག་པར་མཁོ་བའི་སྤྱིང་རྗེ་བྱལ་བའི་དུག་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་ཚུལ་ཤོད་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཉུང་དུ་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད།

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱོའི་བྱུང་སྤྱི་ལ་བྱེད་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཇོན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་
ལམ་སྐྱོངས་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱོའི་གོ་སྐོར་བས་དེ་གལ་ཆེན་
ཡིན། རི་ལྗང་ལེའུ་གསུམ་པའི་ནང་གི་སྐྱེའུའི་རྗེ་པོའི་སྐྱུང་དེས་བསྟན་པ་བཞིན་གཞི་ཅིའི་རིག་པ་དེ་ལས་
སྐྱེ་བོ་རེད། དྲག་གཞོན་ལ་མ་སྐྱོས་པར་གལ་ཏེ་གཤམ་འོག་པ་གང་འཚམ་ཞིག་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་མཐུན་
ལམ་ལུ་མཐུད་མ་བྱས་ན། བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོ་ཞན་དུ་སོང་སྟེ་མཐའ་མ་དེར་འཇོར་ཞིག་
འགོ་བ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཇོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་སྐྱོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འདྲུང་བྱངས་སྐྱ་མང་གི་
ལམ་ནས་ཉོག་འཆར་འདིའི་སྐོར་ལ་གོ་མས་འདྲིས་བྱུང་ཚར་ཡོད་ཤེས་ཆེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་། མང་
གཞོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དཔྱད་སྡེས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱོའི་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱུང་བསྐྱབས་དང་
གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་བྱུང་དུ་སྐྱེའུའི་རྗེ་པོའི་སྐྱུང་དམ། ཡང་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་
གནས་ཚུལ་བྱུང་སྤྱི་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུང་དེ་ལས་སྐྱེ་བོའི་སྐོན་མེས་ལུགས་ལ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་
པའི་སྐྱིར་བཏང་གི་ཉོག་འཆར་དེར་དེས་ཤེས་བྱུང་མཚམས། མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཇོན་ལམ་
ལུགས་དེའི་ཐད་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ནམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་འདྲུང་འགྲུར་གྱི་འཕོད་རྒྱུ་ལ་དེའི་མན་རྟུས་
ཉོགས་ལུབ་གྱི་ཡོད། འོང་ཚོས་གནས་སྤངས་གསར་པའི་ནང་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ནམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་
སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་རང་དོས་ནས་ཀྱང་ཐོལ་བྱུང་གིས་བེད་སྤོད་གཏོང་བྱུང་བ་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྲོད་རིང་འགོག་ཚེལ་གྱི་སློབ་སྟོན་དང་། གསལ་
འགྲུལ་། འཆར་སྐྱོད་བཅས་གཞན་ལ་ཁྲབ་སྤེལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚེལ་དེར་ཉེན་ཁ་དང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པར་
སློམ་མེད་གྱིས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་དེ་དག་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ར་འསྐྱོད་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད། རྒྱའི་དང་
དམར་ཤོག་གྱི་འོག་ཏུ་འང་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་སྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་གསལ་ཤོག་དང་། གསལ་བསྐྱབས་
ཤོག་ཟླ། དེག། དེ་བཞིན་རྗེས་སོར་བརྟན་འཕྲིན་འཁོར་ཐག་ལ་སོགས་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་པམ་རྩལ་ཅམ་
མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལའང་གནས་འབྲེལ་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད།

སྲོན་རྩེད་ནས་འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་བྱས་པའི་ཁི་མན་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཚེལ་བྱེད་པའི་སྐྱིར་
བདང་ལམ་སྟོན་ཁག་གི་གྲ་སྐྱིག་དང་ཁྲབ་སྤེལ་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་དག་གིས་གནད་དོན་དང་གནས་སྐབས་
འི་འབྲེལ་གཞི་གི་འོག་ཏུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་འགོག་པ་དང་། རོ་ཚེལ་བྱེད་དགོས་པ། དེ་དག་གི་
ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཐུག། དེ་དུས་གསལ་ཉེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་བྱིད་ནས་
གནས་རྩལ་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་། ལམ་སྟོན་བྱེད་བྱག་པ་ཁག་མ་བྱས་པའོ། མ་འགྲོར་བ་བྱུང་ནའང་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཁག་གི་ཐོག་འི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཞེས་གྱི་ཡོད། དེ་འབྲེལ་ལམ་སྟོན་གྱིས་
སྲིད་དོན་ཉེན་ཉོན་པས་བྱེད་ལས་ངན་པ་སྐྱུ་ལ་སྐྱོང་གི་ཆེད་ཏུ་བཟོས་ཉེ་བཀམས་པའི་འགོག་ཚེལ་གྱི་སློབ་
སྟོན་རྩེད་མ་རོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་ལྷ་ཞིག་ཀྱང་སྲོད་གྱི་ཡོད།

དག་གཞོན་དང་དེ་སྐྱོག་པའི་ཐབས་ལམ།

འཐབ་བྱས་འཆར་འགོད་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེན་ཅན་གྱི་འགོག་ཚེལ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འཚོ་བའི་གནས་ལ་ཉེ་བ་ཡོང་སྲིད་པའི་ལ་ལན་དང་
དག་གཞོན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དགོས། མགོ་མ་སྐྱར་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་སྲིད་པའི་བྱགས་ཆེ་བའི་དག་
གཞོན་དེར་བརྗོད་བསྟན་དང་། གཡོལ་ཐབས། ལ་ལན་སྐྱོད་པ་བཅས་རི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་
ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། འཐབ་རྩལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཏུས་སྐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་ཆ་ཤས་ལེན་
རྒྱར་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མང་ཚོགས་དང་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོར་ཡོང་ངེས་པའི་དག་གཞོན་གྱི་
སྐོར་ལ་འོས་འཚམས་གྱི་ཉེན་བད་གཏོང་རྒྱ་འགྲིགས་པ་ཡིན། གཡལ་ཉེ་དག་གཞོན་ཚབས་ཆེ་ཡོང་སྲིད་
པས་མས་སྐྱོན་ཤོར་བའི་འགོག་ཚེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེན་བཅོས་འོགས་སྐྱོར་གྱི་བྱ་སྐྱིག་བྱེད་དགོས།

དག་གཞོན་ལ་དེ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་བཅིངས་ཤོལ་ལམ། ལས་འགུལ་ཞིག་གི་
དམིགས་ལུལ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱབ་པར་མཐུན་སྦྱེན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་འཐབ་རྩལ་གྱི་བེད་སྤྱོད་དང་། དེ་
དག་གིས་ཐོག་ནས་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱི་དག་གཞོན་མི་ཡོང་བ་དང་ཏུང་དུ་གཏོང་བའི་མནོ་བསམ་སྲ་ས་ནས་
བཏང་ན་ལེགས་པ་ཡོད། དཔེར་ན། ཐལ་ཆེ་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་རེ་སྐྱོན་
ཁོམ་བསྐོར་དང་། ཏུ་སྐྱིག་བྱས་པ་དེ་གཟི་བརླིང་ལྡན་པ་ཡོང་སྲིད་གྲང་། དེ་དག་གིས་རེ་སྐྱོན་ཁོམ་
བསྐོར་བ་སྐྱོང་སྲག་མང་པོར་སྐོག་སྐྱོན་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་བཟོ་སྲིད། རེ་སྐྱོན་པ་ཚོའི་གྲོང་གུན་ཆེན་
པོ་དེས། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་སྐྱིད་པའང་ས་ཞབས་ལྷ་བ་ཚོས་ཚང་མ་ནང་དུ་སྐྱོད་པ་དང་།

ལས་མཚམས་འཛོག་པའམ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་བཅས་བརྒྱུད་དེ་བྱུང་བའི་གནོན་
ཤུགས་ལས་ཆེ་བ་དངོས་སུ་མི་ཡོང་བའང་སྲིད།

གལ་ཏེ་འཐབ་བྱས་ཞིག་གི་དོན་དུ་གོད་ཆག་མཐོ་བོ་ཡོང་བར་འདྲོགས་འགོ་སློང་བའི་འགོག་ཚོལ་
བྱེད་ལས་སྤེལ་རྒྱུར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ན། ཡོང་སྲིད་པའི་གྲོས་གཞི་དེའི་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་མཚོ་བསམ་
ཆེས་དོན་བྱེད་དགོས། འཐབ་ཚོད་དེའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་དང་འགོག་ཚོལ་བཙོས་སྤྱིག་ལམ་ལྟན་པ་
དང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལམ་ནས་སྤོང་ལམ་རྒྱུད་ལམ་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་རེད་དམ། འཆོ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འདྲོགས་
འགོ་སློང་བ་བྱུང་ན་ཁོང་ཚོས་བཟོད་བསྐྱེད་བྱུང་བམ། འཆར་འགོད་པ་ཚོས་གདུག་རྒྱུ་བ་ལ་མ་རྩོམ་པར་
འགོག་ཚོལ་རྒྱན་འབྲོངས་དང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྱིག་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐབས་ཤེས་གཤེད་བྱེད་དགོས་
མིན་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས། དམ་བཅའ་དང་། སྲིད་བྱུས་བསྐྱེད་པ་གཏམ། སྤྱིག་ལམ་གསལ་
བསྐྱེད་པ་ཤོག་ཟླ། རེ་རྩོམ་གྱི་དོད་པ་པ་བཞོད་སྤྱིག འཆོ་བར་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྤེལ་ཁག་ལ་སྤྱིར་སློབ་
བཅས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡོང་བྱུང་བ་དང་ཕན་ལུས་ལྟན་པ་ཡོང་དམ། འགོ་སྤྱོད་ཚོས་གང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དེ་རེ་རྩོམ་པ་ཚོ་འཆོ་བ་བྱེད་པར་སྐྱུ་ལ་སློང་བྱེད་པའི་འདྲོགས་འགོ་སློང་བའི་སྐྱུ་ལ་མ་རྩམས་ལ་ཉག་
དུ་དྲོགས་ཚོན་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས།

འཐབ་བྱས་ལྟན་པའི་འཆར་གཞི་ལ་བརྩི་སྲུང་།

འཐབ་བྱུང་སྐྱེན་པའི་འཆར་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་
 དཔྱད་སྡེ་དེ། གནད་དོན་གསལ་ཆེ་མིན་པའི་ཚོགས་དུ་ལས་འགུལ་ཆེ་ཁག་དམིགས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་།
 ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱུང་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུང་ནས་ཁ་སྐྱེལ་བའི་
 འབད་ཚོལ་བྱེད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་བྱེད་སྐོར་རྒྱུ་རྩལ་ལ་མགོ་འཁོར་མི་རུང་། དེ་བཞིན་སྲིད་
 དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེས་བྱས་པའི་གདུག་རྩལ་གསལ་པར་ཡ་ལན་སློབ་པ་རྣམས་སྐྱབས་ཚོབ་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་འཚོར་བའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོ་གཞོལ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུང་
 སམ། ལས་འགུལ་འཐབ་བྱུང་ནས་ཁ་སྐྱེལ་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད། གདུག་རྩལ་དེ་དག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་
 བའི་དཔྱད་སྡེ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟང་པོ་དེ་དོར་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་འདོགས་འགོ་སློང་རྒྱ་དང་།
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་ཚོས་ལས་སྐྱེལ་པར་ལམ་ཉེས་གཏོང་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཆེ་བའི་ལས་ལ་སྐྱེལ་སློང་
 བྱེད་པའི་སྲིད་དམིགས་སུ་བཀའ་ཉེ་རྒྱན་སྡེལ་བྱེད་པ་ཡིན།

རི་སྲིད་གཞི་རྩའི་དཔྱད་ཞིབ་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མང་གཙོར་མོས་པའི་དཔྱད་
 རྐྱེལ་ལས་ཀ་དེ་རིམ་པ་ནས་རིམ་པ་བྱས་ཉེ་མདུན་སློང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། འཐབ་རྩལ་དང་བར་མའི་དམིགས་
 ཡུལ་ལ་འགྱུར་བ་ཡོང་བ་ཅུ་ཅང་ཅང་དང་། འགོ་བྱེད་བཟང་པོ་ཚོས་གོ་སྐྱབས་བེད་སློང་གཏོང་བར་རྟག་
 དུ་བྱ་སྒྲིག་ཡོད། རྩོམ་སྒྲིག་འདི་དག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ལམ། ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་
 དམིགས་ཡུལ་དང་ཚོར་རྒྱ་མེད། གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུང་དང་། ལས་འགུལ་བྱེ་

བླ་མ་པའི་འཐབ་བྱུང་གི་ལག་ལེན་དོན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་སྟོང་ལོང་བར་མཐུན་འགྲུར་བྱུགས་ཆེ་བྱེད་གི་

ཡོད།

བརྒྱན་པ།

སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ལུ་བའི་བཀོལ་སྤྱོད།

གང་དུ་མང་ཚོགས་ཞེད་སྡང་བྱུང་བ་དང་། ལུས་མེད་དུ་འཚོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནང་དུ་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡིད་ཆེས་སྤེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། ཉེན་ཁ་རྒྱུད་བའི་རིགས་ཡིན་
 དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོན་པ་རྒྱན་ལུན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་དུ་སྲོན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རིགས་འདི་དག་གིས་མི་མཐུན་པའི་བསམ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་པ་དང་།
 མང་ཚོགས་ལ་འདྲ་མི་མཐུན་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ནང་དུ་གང་མང་མང་ཆ་གས་ལེན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཞིག་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁ་ཡམ་ནས་བརྗེས་ན་སྤོས་བཅས་ཀྱིས་སྲིད་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་གནད་རྒྱུད་
 ཅུག་དཔེར་ན། སྤེལ་བའི་བྱེད་ལས་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲུང་རྒྱུའི་འཕྲུང་ཁྲུངས་སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུར་
 དམིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚོགས། འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་གནད་དོན་གྱི་དགོ་མཚན་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་དོས་ལེན་
 ཡོད་པ་དང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དཀའ་བའི་གནད་དོན་གྱི་རིགས་འདི་མས་དགོས། དེ་འདྲའི་མཚམས་ཅན་
 ལས་འགྲུལ་གྱི་ལམ་སྤོངས་དེས་བྱེད་བྲག་སྤོ་ཁ་མ་ཚེམས་པ་དེར་རྒྱུར་བཅོས་ཡོང་བ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་
 དེ་ལ་འདྲ་ལུས་པ་རྒྱན་པའི་དབང་ཆ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་རྒྱན་གྱི་ཡོད།

རྒྱན་རིང་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱས་མང་ཆེ་བས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་དེ་ཆ་ཚང་བ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆམ་ལ་འབབས་རྒྱུར་མ་དམིགས་པར་། དེའི་ཚབ་ཏུ་མཚམས་ཅན་གྱི་
དམིགས་ལུལ་ཁག་སྐྱབ་པར་དམིགས་དགོས། ལས་འགུལ་ཚང་མའི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་
ཡོངས་རྫོགས་ནས་ཆ་གས་ལེན་དགོས་པའང་མེད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་ལས་འགུལ་གྱི་བྲག་པའི་རིམ་པར་བསམ་སྡོད་
གཏོང་སྐབས། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་རྒྱན་རིང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་
འགུལ་ཁག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མི་འདྲ་བའི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་མཚོ་བསམ་གཏོང་དགོས།

དམིགས་བཀར་གྱི་འགོ་ག་ཚོ་ལ།

འཐབ་ཚོད་འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་རིམ་པའི་ནང་དུ་བྱེ་བྲག་དམིགས་ལུལ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་མི་འདྲ་བ་
བྱུང་ན་མན་ཐོགས་པོ་ཡོང་བྱུང། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བཀར་གྱི་ལས་འགུལ་ནམས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་
མཐུད་དུ་ཡོང་ཚོག་ སྐབས་སྐབས་སུ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོང་ཚོག

དམིགས་བཀར་འགོ་ག་ཚོ་ལ་གྱི་དོན་དུ་འཐབ་བྱས་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་སྤྱིར་བཏང་བཅན་གཞོན་མཚོན་པའི་སློབ་ཁ་མཚམས་པའམ། བྱེ་བྲག་མཚམས་ཅན་
གྱི་གནད་དོན་ཁག་ངེས་པར་དུ་ངོས་འདྲིན་དགོས། གནད་དོན་དེ་དག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཡོངས་

གྱི་ནང་དུ་བར་མའི་འཐབ་བྱས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱེ་བ་པར་ལས་འགྲུལ་སྡེལ་བ་ལ་འོས་འཚམས་གྱི་
དམིགས་འབྲེན་ཡིན་སྟེ།

བར་མའི་འཐབ་བྱས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འདི་དག་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དཔྱད་སྡེའི་ད་
ཡོད་སམ། འཆར་འགོད་བྱས་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། འདིས་རྒྱན་རིང་འཐབ་
ཚོད་གྱི་ཆེད་དུ་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་ནང་དུ་རིམ་ཅན་གྱི་འཕོ་འགྲུར་ཁེ་སན་ཅན་ཡོང་བར་མཐུན་འགྲུར་
བྱེད་པ་དང་། སེམས་བྱགས་ལ་སྦྱན་པའི་རྒྱལ་ཁ་རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ་པར་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན།

དམིགས་བཀར་གྱི་འགོག་ཚོལ་འཐབ་བྱས་ནམས་གཙོ་ཆེར་སྲིད་དོན་ནམ། དཔལ་འཕྲོར། ལྷོ་
ཚོགས་བཅས་གྱི་གནད་དོན་གྱི་བྲག་པའི་ཐོག་དུ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་དགོས། འདི་དག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་པ་དེར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དུ་མི་འདུག་པའམ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེས་
སྣངས་འདྲིན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ལ་སྣངས་འདྲིན་སྐྱེར་གསོ་ཡོང་ཐབས་སམ། ཡང་ན།
ལྷོ་ཚོགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ལུགས་འགའ་ཞིག་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་སྣངས་འདྲིན་འོག་ནས་
འཕྲོག་ཐབས་བྱེད་པ་བཅས་གྱི་ཆེད་དུ་འདེམས་དགོས། སྡོན་དུ་བཟོ་སྐྱེད་བྱས་ཚར་བ་བཞིན་གལ་ཏེ་
སྣངས་བདེ་བྱུང་ན། དམིགས་བཀར་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལས་ལུགས་པ་
དེའི་ཞན་ཆའི་གནད་གཅིག་གསལ་མང་བའི་ཐད་དུ་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་སྣང་བྱུང་ན། མང་གཙོ་
དོན་གཉེར་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་དེ་མཐུ་རྣམ་ཆེ་གོས་གྱི་ལས་ནས་བཀོལ་སྤོད་
བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན།

འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་སྐྱ་ས་ནས་དམའ་མཐར་ཡང་ལས་འགུལ་དང་པོ་དེའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་
འགོད་བྱེད་དགོས། དེའི་མཚམས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་དགོས་སམ། དེས་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་
གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་འགྲུབ་པར་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་སྐབས་བདེ་འདུག་ན། དམའ་
མཐར་ཡང་ལས་འགུལ་གཉིས་པ་དང་། བྱང་ན་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིར་བཏང་སྒྲོམ་གཞི་
བཙོ་རྒྱ་དེ་མཁས་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་འཐབ་བྱས་ཚང་མས་གདམ་ཁ་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་
ལག་བརྟར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིར་བཏང་ལམ་སྟོན་གྱི་འཁོར་རྒྱུའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།

མཚོན་རྟགས་ཅན་གྱི་འགྲན་ཚོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་མེད་པ་བཙོ་རྒྱུར་ལས་འགུལ་གསར་པ་ཞིག་གི་འགོ་སྟོན་དེར་
སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ལས་བྱེ་བྲག་པ་དང་པོ་དེའི་རྒྱ་བྱོན་མཚམས་ཅན་ཞིག་བྱང་ན་ལེགས། དེ་
དག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་བྱུགས་རྒྱུན་སྤོང་བ་དང་། ཚོད་སྟེང་པ། ཁོང་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་
བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བརྒྱུད་དེ་འཐབ་ཚོད་ལུ་མཐུད་བྱེད་པའི་སྤྱོད་
བརྟར་བྱེད་པའི་ཆ་གས་སུ་བཙོ་དགོས།

ཐོག་མའི་བྱེད་ལས་དེ་གནས་སྐབས་སམ། མཚམས་ཅན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་མཚོན་རྟགས་
ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་གམ། མཚོན་རྟགས་དོ་རྒོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོན་སྲིད། གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་སྤེལ་འདོད་པའི་སྤྱི་
པོའི་ཁ་གྲངས་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ན། ཐོག་མའི་བྱེད་ལས་དེ་དབེར་ན། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེ་ཡིན་

པའི་གནས་སྲུ་མེ་ཉོག་ལུ་ལྷ་ཙམ་ཡིན་མིད། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཡ་ཉེ་བྱེད་ལས་སྤེལ་འདོད་པའི་སྐྱེ་
 པོའི་གྲངས་མང་པོ་ཡིན་ན། བྱ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྐར་མ་ལྷའི་རིང་མཚམས་འདོག་པའམ། སྐར་མ་འགའ་
 བས་གྱི་རིང་ངག་བཅད་བྱེད་པ་བཅས་ཤེད་སྐྱོད་བྱས་ཚོག་གནས་སྤངས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཟས་བཅད་དོ་རྗེས་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། མཚོན་ཉལས་གྱི་ཆ་ནས་གཡ་ཆེ་ཡིན་པའི་གནས་སྲུ་བྱ་ར་
 བྱེད་པ། དུས་ལུན་ལྷང་དུའི་རིང་ལ་སྐྱོབ་སྐྱབ་ཚོས་འདྲིན་གྲུ་མིར་སྐྱོག་བྱེད་པ། ལས་ཁུངས་གཡ་ཆེ་
 ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་ཚོག་སྐྱོད་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་ཚོག་མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་
 གི་འོག་དུ་ཆེས་པར་རྗེས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་འདི་དག་གིས་རྒྱ་བ་ཆ་ཅན་གྱི་དག་གཞོན་གྱི་གཡ་བ་ལོ་བྱེད་དེས།
 མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དམ། མིད་དོན་ཉེན་ཉོག་པའི་ལས་ཁུངས་ཨ་མའི་མདུན་དུ་
 དངོས་སྲུ་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་མཚོན་ཉལས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོང་
 མིད་པས། དེས་ན་ལས་འགུལ་ཞིག་འགོ་འདྲུགས་གྱི་སྐབས་སྲུ་འདི་ལྟར་མ་བྱས་ན་ལེགས།
 བྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་འབར་མའི་ནང་སྲང་ལམ་ཐོག་གི་མང་ཚོགས་གྱི་རམ་སྐྱོན་ཁྲོམ་བསྐྱོར་དང་།
 བྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་པེ་ཅིང་གི་གནས་སྤེ་སྐོ་མོ་ཆའི་ཐང་ཆེན་དུ་སྐོབ་སྐྱབ་གི་བཅན་བཟུང་དང་ཟས་བཅད་དོ་
 རྗེས་ལྟ་བུའི་ཐོག་མའི་མཚོན་ཉལས་ཅན་གྱི་དོ་རྗེས་བྱེད་ལས་གྱིས་སྐབས་དེ་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་
 སྐྱང་ཆེན་པོ་སྐྱེལ་བྱེན་བྱས་ཡོད། དོན་གནད་འདི་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་རམ་སྐྱོན་པའི་སྐོག་སྐྱོན་མཐོ་བོ་བྱུང་
 བ་དེས་འཐབ་བྱས་པ་ཚོས་ལས་འགུལ་འཆར་འགོད་བྱེད་སྐབས་དོ་སྐྱང་བྱགས་ཆེ་དེས་པར་དུ་སྐྱོད་དགོས་
 པ་སྐྱོན་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་བྱེད་ལས་ལ་བཟང་སྐྱོད་དང་མེམས་ཁམས་གྱི་རྣམ་པ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྷན་ཡང་།

གྲེད་ལས་རང་དོས་ནས་མཚོན་ཏུ་གནས་པ་ལས། མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེའི་དབང་ཆའི་གོ་
 གནས་ལ་འགྲུར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེ་འཆམ་ལའང་འབེབས་མི་ཐུབ།
 རྒྱན་ལྡན་ནས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགོ་འདྲུགས་དེར་མིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེར་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་
 འགྲུར་ཁྲུངས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་མེད་གཙོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་དེ་སྐྱབས་ཆེ་བར་ཅི་གསུང་
 བཀའ་སྐྱབས་ལྟུང་ཉེ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་འདྲུགས་ཏུ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་
 ཡོངས་ནས་དབང་འདྲིན་པ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱངས་འཕོར་ཆེ་ལ་སྟོབས་
 ལྷགས་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བརྒྱད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་བ་བྱེད་དགོས། དེ་འདྲ་ད་ལྟ་
 བྱུང་མེད་ལ་སྐྱབས་ཐུབ་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་དོན་གནད་ཤས་ཆེ་བའི་ནང་ལ་སྤྱིད་
 དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཐད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ལས་འགྲུལ་དེ་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་དང་། མཐུན་
 ལམ་མི་བྱེད་པ་ཆ་ཚང་བའི་ལས་འགྲུལ་མགྲོགས་པོ་ཞིག་ཡོང་སྐྱམ་པའི་འཐབ་བྱུས་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་
 རྒྱལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཤིང་།

འགན་ཁུར་གྱི་ཁྲུབ་སྐྱེལ།

དམིགས་བཀའ་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་གཅིག་ལ་འཐབ་ཚོད་དེའི་
 རྒྱུད་ལྷགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཤས་ཆེ་བར་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོན་གཅིག་གཤམ། དུ་མའི་སྐྱེར་དུ་ཡོང་བ་ཡིན།
 དམིགས་ལུ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ལས་འགྲུལ་རྗེས་མ་དེའི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོག་དེ་མང་

ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་གཞན་ལ་འཕོ་སྐྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རྫོང་ཡུལ་ཚོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནད་དོན་
ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ངོ་ཚྭ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་སྲོལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་ཚོས་བ་ཚོས་ཚོས་དང་རང་དབང་གི་
གནད་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཅི་གཅིག་དུ་དམིགས་པ། མི་འཁོར་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་
གུལ་དུ་གཏོང་བྱིང་བའི་འདུགས་ཀྱི་སྐྱིལ་ཁྲིམས་ཁག་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སློབ་ནས་བཙུག་བཀུར་བྱེད་པ།
གསར་འགོད་པ་ཚོས་བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་གསར་གནས་དཔེ་སྐྱུར་གྱི་ས་དམིགས་སྤོང་པར་བཞག་སྟེ་
གསར་ཤོག་དཔེ་འགྲིམས་བྱས་པ་བརྒྱུད་གསར་འགྲུར་བཀག་སྡོམ་ལ་འགྲན་ཚོད་བྱེད་པ། ཉེན་རྟོག་པ་
ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྲོལ་འགས་ལ་ཚོགས་མི་འདྲིན་བཟུང་དགོས་པའི་རིགས་འདྲིན་བཟུང་མི་
བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་གར་ཡོད་ཀྱི་གནས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། གནད་དོན་དང་མང་
ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ལ་གཞིགས་པའི་འགོག་རྒྱུ་ལས་འགྲུལ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱིལ་པ་དེས་འགོག་རྒྱུ་མཐུན་
པའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་བ་འགའ་ཤས་ལ་ངལ་གསོ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྤོང་བྱི་ཡོད།

གོང་དུ་ལམ་ཚམ་བཞོ་སྐྱེད་བྱུང་བའི་སྤྱིད་དབང་སྐར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་སྤངས་འདྲིན་གྱི་སྤྱི་
ཏུ་ཡོད་པའི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཁག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་། སྤྱིད་དོན་གྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
སྡེ་ཁག་གི་རང་སྤོང་དང་རྒྱན་གནས་སྤོང་སྤོང་བྱེད་པར་དམིགས་བཀུར་གྱི་འགོག་རྒྱུ་དེ་དམིགས་བསལ་
གྱི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དབང་ཆའི་སྟེ་གནས་འདི་དག་གིས་གང་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གཞོན་ཤུགས་སྤོང་
པའམ། གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་སྤངས་འདྲིན་འགོག་བྱུང་བའི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་སྤྱིར་གྱི་ཡོད།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདི་དག་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་དང་པོའི་བྲན་ཏུ་ཡོང་

ངེས།

སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་པའི་དབང་ཆར་དམིགས་པ།

ལུགས་ཐག་རིང་བའི་འཐབ་ཚོད་དེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ། རོག་མའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་མདོའ་དུ་བཞུགས་

ཏེ་མདོན་འདོད་དང་མདུན་སྐྱོད་ཆེ་བའི་རིམ་པར་སྐྱབས་སྐྱབས། འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་སྲིད་དབང་གླེང་

འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེ་དམ་བསྐྱབས་ཆེ་ཏུ་རི་རྩུབ་གཏོང་བྱུང་བའི་ཅིས་སྐོར་བྱེད་དགོས།

དམིགས་ལུལ་ནི་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེ་ལ་ཁོ་མཉམ་སྡེ་ལ་འཐབ་བྱུས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་

གསར་པ་མང་དུ་སྐྱུན་ཆེད་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བེད་སྐྱོད་གཏོང་བུ་དེ་ཡིན།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་འགོག་ཚོལ་དཔུང་སྡེའི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་དུ་འཐབ་

བྱུས་པ་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་ལྷ་ཐོར་ཆེ་ཏུ་སྐྱུན་པ་དང་། མཐའ་མར་སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་

ཉིད་འཐོར་ཞིག་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་བཟུང་སྟེ། སྲིད་དབང་གླེང་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེའི་དབང་

ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་མདོན་འདོད་ཅན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་

མི་ཞུ་བ་མང་དུ་སྐྱེལ་དགོས།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེས་དེ་སྲ་མང་ཚོགས་དང་། སྡེ་ཁག་ཚོས་སྲིད་དབང་གླེང་

འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་སྐྱོད་པའི་རྒྱུ་སྐྱོར་དེ་སྐྱོ་ཞན་དུ་རི་རྩུབ་གཏོང་བྱུང་བའི་འཆར་གཞི་དོ་སྦྱང་ཆེན་

པོའི་སྐོར་ནས་ངེས་པར་དུ་བཟོ་དགོས། ཁོང་ཚོའི་རྒྱུ་སྐྱོར་དེ་དབང་འདྲིན་པ་དེས་བྱས་པའི་གདུག་རྩུབ་

ནམས་གསལ་སྒྲོན་གྱི་མཛུགས་སྤྱོད་ལོ་གཏོང་བྱུང་བཅུ། ཡང་ན་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་སྤྱི་བུ་ཀྱི་
སྤྱི་བའ་དཔལ་འགྲོ་གྱི་གོང་ཚག་གི་མཛུགས་འབྲས་ཁྲོམ་བཀའ་སྲོལ་གྱི་ནམས་སྤྱོད་ལོ་གཏོང་བྱུང་བཅུ། དེ་མིན་སྤྱི་དབང་
སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་མིན་པར་གཏོང་བྱུང་བའི་གོ་རྟོགས་གསལ་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནམས་སྤྱོད་ལོ་གཏོང་བྱུང་བཅུ།
དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ནམས་བྱུང་ན་མང་གཙོ་འཛིན་ལས་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་དངོས་སུ་བྱུར་
ཐབས་དང་། དེ་སྐྱེར་མ་བྱུང་ཡང་མ་ཐབས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ཞེས་པ་སྐྱེར་ཁོང་ཚོའི་བྱ་བ་ནམས་བར་
གནས་སུ་བྱུར་པའི་སྐྱེལ་མ་བྱེད་དགོས།

སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་འགོད་པ་དང་།
ལག་བརྒྱར་གྱི་སྐབས་སུ། ཉན་གི་ཤོག་ཁག་དང་། སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ། ཉེན་རྟོག་པ། ལས་ཁུངས་གྱི་
ལས་བྱེད། དམིགས་བསལ་གྱི་དམག་མི་བཅས་ཐེ་བའི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་སྐྱེལ་བཅར་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་
བ་གཙོ་བོ་ཚང་མར་དོ་སྣང་བྱུགས་ཆེ་སྒྲོད་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེར་དམག་དཀྱུས་དང་དཔོན་རིགས་གཉིས་ཀ་ཐེ་བའི་བྲག་
དམག་དཔུང་སྤེའི་ལ་ཞེན་གྱི་ཚད་གཞི་དེ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཞིབ་དཔྱད་དགོས་པ་དང་། དམག་དཔུང་དེ་
མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྤེའི་བྱུགས་སྤྱི་ལོག་འགྲོ་མིན་གྱི་ཐག་གཙོ་ཅིག་བྱེད་དགོས། དམག་
མི་དཀྱུས་མ་དུ་མ་ཞིག་སྤྱི་དོན་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེད་སྣང་གི་ནང་དུ་དམག་སྐྱེལ་རྒྱུ་བའི་རིགས་ཡིན་སྤྱི་
དམ། གང་ཟེན་སྐྱེར་དང་། ཉན་མི། སྤྱི་དོན་བཅས་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནམས་དམག་མི་དཀྱུས་མ་དང་།
དམག་དཔོན་མང་པོ་ཞིག་དབང་འཛིན་པ་དེ་ནས་ཁ་བྲལ་དུ་གཏོང་བྱུང་བཅུ། ཆ་སྤྱི་གཞན་གང་གིས་

དམག་དུག་དང་དམག་དཔོན་ནམས་མང་གཙོའི་མགོ་མཇུག་ཉིང་སློབ་གྲོལ་ལས་དེའི་ནང་དུ་སྐྱབས་
ཉེད་སྐྱབ་བ་བཟོ་བྱས་པམ།

བཅིངས་ཕྱོལ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱ་ས་ནས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དམག་དཔུང་དང་ལས་
བྱེད་ཚོར་གོ་བདེ་སྲོད་པའི་དམིགས་བསལ་འཐབ་བྱས་བཟོ་དགོས། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་དཔུང་སྡེ་ནས་
བྱེད་ལས་དང་། མཚོན་རྟགས། ངག་ལམ་བཅས་བརྒྱད་དེ་དཔུང་དམག་དེར་བཅིངས་ཕྱོལ་གྱི་འཐབ་ཚོད་
དེ་སྟོབས་ཅན་དང་། ཐག་ཚོད་པོ། རྒྱན་སྲིངས་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྲོད་བྱེད་བྱུང་།
འཐབ་ཚོད་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པ་བཟོ་བ་ལས་དཔུང་དམག་གི་སློབ་ལ་ཉེན་ཁ་
མེད་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱེད་ཚོས་དེ་དཔུང་དམག་གིས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། འབད་ཚོལ་འདི་རིགས་
ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དཔུང་དམག་གི་སེམས་ལུགས་གཙོག་པ་དང་། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོའི་
ལ་ཞེན་དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་དེ་མང་གཙོའི་ལས་འགུལ་གྱི་སློབ་སྲུ་མགོ་མཇུག་ཉིང་སློབ་བྱེད་པར་
དམིགས་པ་ཡིན། ཉེན་རྟོག་པ་དང་གཞུང་ཞབས་ཚོའི་ཐད་དུ་འང་འཐབ་བྱས་གཅིག་པ་དམིགས་བྱས་པ་
ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དཔུང་སྡེའི་ནང་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་རག་ཐབས་
དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ལུ་བ་རྒྱུད་སྐྱུལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་དེ་དྲག་དམག་བྱེད་ལས་བརྒྱུད་དེ་
ཡོད་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ལྟར་བར་མེད་པ་བཟོ་བར་དྲག་པོའི་དཔུང་དམག་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱེད་དགོས་པའི་གོ་ནོར་ཐེབས་རྒྱ་མེད། ང་ཚོས་བཟོ་སྲིད་བྱེད་ཚོར་བ་རྣམས་འདི་འདྲི་གནས་སྣངས་དེས་

ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་འདྲེན་ཐུབ་པ་དགོན་པོ་ཡིན། གང་གིས་ཞེན་གཞུང་
སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པ་དེས། མང་ཚོགས་དང་སྲིད་སྲོད་དབར་གྱི་ཆ་མི་སྡེ་མས་པའི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་
མེད་པར་བཟོ་རྒྱུར་མན་ཐོགས་རྒྱུར་རྒྱུར་རེད། དེས་ན་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་བྱེད་པའི་དམག་དཔོན་ཚོ་
ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དང་སྲིད་མངས་དམག་འབྲུག་
གཉིས་ཀའི་དགོས་མཁོ་ལྟོ་ལ། འདོད་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་གསལ་ཉོགས་ཅི་སྐྱེར་ཐུབ་མིན་གྱི་
འཆར་འགོད་ཅེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

མང་གཙོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་བྱེད་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་གནད་ཆེ་
བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། དྲག་དམག་དབྱུང་སྡེའི་ནང་དུ་ཡི་མ་རངས་པ་དང་། མཐུན་ལམ་
མི་བྱེད་པ་བྱེད་མེད་པ། ཅང་མི་སྲུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་མི་བཙུག་པ་དང་། ལེས་བཞིན་དུ་འབྲོན་ཐང་
མེད་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེལ་སྐྱོད་བྱེད་པ། དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱ་ཁས་མི་ལེན་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན།
དྲག་དམག་གི་ལས་བྱེད་ཚོས་མང་གཙོའི་ལས་འགུལ་ལ་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་བྲོས་ལམ་དང་། གནས་རྒྱལ།
ལྷོ་ཆས། ལྷན་གྱི་མཁོ་སྐྱེལ་ལ་མོགས་ཐེ་བའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་སྐྱེད་པའི་རོགས་སྐྱོར་སྐྱོ་ཚོགས་
ཀྱང་སྲོད་སྲིད།

དམག་མི་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བྲོས་གཅིག་
ཡིན། གང་གིས་ཞེན་དེས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱེལ་མི་ལྷོ་བའི་མང་ཚོགས་ལ་ཐད་ཀར་ཚོལ་བ་དང་ཉེས་པ་
གཏོང་སྲིད་སྐྱོག་གི་ཁྲིམས་སྐྱེན་པའི་དྲག་དམག་ཚན་པ་དང་གོ་མཚོན་པེད་སྲོད་གཏོང་ཐུབ། **བཀའ་བཙུག་དང་**

ལེན་མི་ལྷ་བའི་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གལ་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་
ལས་བྱེད། དག་དམག་དཔུང་སྡེ་བཅས་ནས་སྤྱོད་དབང་སྐོར་འདྲིན་ལས་ལུགས་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚད་བྱེད་
པ་དང་། དེའི་བཀའ་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷ་གི་ཡོད་ཚེ། སྤྱོད་དབང་སྐོར་འདྲིན་
ལས་ལུགས་དེ་འཕྲོད་ཞིག་གཏོང་རྒྱ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁག་པོ་ལས། ཡོད་མི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཡིན། དེས་
ན་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་སྤྱོད་དབང་སྐོར་འདྲིན་པའི་དཔུང་སྡེའི་ལ་ཞེན་དེ་མགོ་
རྟོག་སློབ་པར་དམིགས་པའི་འཐབ་བྱུས་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་སྣང་ལུགས་ཆེ་སྤྱོད་དགོས།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔུང་སྡེ་ས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དག་དམག་དཔུང་སྡེ་དང་། ཉེན་
རྟོག་པའི་ནང་གི་ཡི་མ་རངས་པ་དང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷ་བ་དེ་སྡེ་ཁག་དེ་ཚོའི་ཚོགས་མིར་ཏེ་
ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་ངེས། དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པ་ཚོར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་པ་ལྷས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཚབས་ཆེའི་ཉེས་ཆད་ཐོག་པ་དང་། དམག་མིའི་གྲུན་ལངས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་གཉེས་ཆད་
པོག་སྤྱོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་དཔུང་སྡེས་དམག་མི་དང་དམག་དཔོན་ཚོར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམག་མིའི་
གྲུན་ལངས་བྱེད་རྒྱའི་རེ་སྐྱུལ་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ལེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་གང་ཏུ་བདེ་ལན་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡོད་ཚེ། ཐོག་མའི་
ཆར་ཁོང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པ་གང་ཞིག་ལ་དེ་ཅུ་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཅི་གསུང་བཀའ་
སྐྱབ་མི་ལྷ་བའི་ནམ་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས། དཔེར་ན། ཉེན་རྟོག་པ་དང་དཔུང་དམག་
ཚོས་དག་གཞོན་གྱི་བཀའ་ཁུབ་དག་འཕྲོན་ཐང་མེད་པའི་སྐོར་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་གཞུང་
གིས་འཚོལ་བའི་མི་མི་རྣམས་ལྟོད་པའི་རྒྱལ་བྱེད་པ། འགོག་སྐོལ་བཙོར་དག་གཞོན་དང་། འདྲིན་བརྒྱུད།

ཕྱིར་འབྲུག་སོགས་ཡོང་རྒྱུ་ལྟེན་ཉེན་བརྒྱུ་གཏོང་བ། རང་ལས་མཐོ་བའི་དཔོན་རིགས་ཚོར་གནས་རྒྱུ་ལ་གལ་
ཆེ་ལོ་རིགས་སྟུན་སྟོན་མི་བྱེད་པ། ཡི་མ་རངས་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་དྲག་གཞོན་གྱི་བཀའ་ཁྲབ་ལུ་གུ་
བརྒྱུད་སྐྱེ་ལ་དུ་བྱེད་རྒྱ་སྤང་མེད་དུ་འཛོག་པ། དམག་མི་ཚོས་མི་མདའ་རྒྱག་སྐབས་རམ་སྟོན་པའི་མགོ་
སྟོང་ནས་འགོ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ། དེ་དང་སློབས་མཚུངས་གཞུང་ཞབས་ཚོས། རང་ངོས་ནས་བཀའ་ཁྲབ་
དང་ཡིག་སྟོན་ཐོར་བརྒྱག་གཏོང་བ་དང་། ལས་ཀ་འགྲོན་པོ་མི་བྱེད་པ། དགས་སྐྱེད་མ་ཡུང་བར་དུ་ནང་ལ་
སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ནད་མནར་དུ་གྱུར་བ་སོགས་བྱེད་ཐུབ།

འཐབ་བྱུས་ནང་གི་འཕོ་སྐྱར།

སྤྱི་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་འཐབ་བྱུས་པ་ཚོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་།
ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱུས་བྱེ་བཀ་བ་རྣམས་རི་སྐར་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིད་པའི་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་
དགོས། དབུ་ན། འཐབ་ཚོད་དེ་བསམ་པ་རི་བཞིན་ལས་འགོ་མི་ཡོང་བའང་ཡོང་སྲིད། དེ་འདྲ་ཡུང་ན་
འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་འཕོ་སྐྱར་རི་དགོས་གྱི་ཕྱིས་སྐོར་བྱེད་དགོས། ལས་འགུལ་གྱི་རྣམས་སྟོབས་གོང་
མཐོར་གཏོང་བ་དང་། སེམས་བྱུགས་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པར་གཤེ་བྱེད་དགོས་གྱི་འདུག་གམ། དེ་འདྲའི་
གནས་སྟངས་གྱི་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། འཐབ་བྱུས་སྟུན་པའི་སྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པ། འཐབ་
ཚོད་གྱི་འགན་ཁུར་རྣམས་མང་ཚོགས་གྱི་སྤེལ་གཟི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འཕོ་སྐྱར་བྱེད་པ། དབང་ཆའི་འབྲུང་

ཁུངས་འཕར་མ་སྐྱུལ་སྒོར་བྱེད་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གྱི་གདམ་ཁ་གཞན་བཟོ་བ་བཅས་ངེས་པར་དུ་
དགོས། དེ་དག་གྲུབ་མཚམས་འཆར་གཞི་གསར་པ་དེ་དེ་མ་ཐག་དུ་ལག་ལེན་དུ་བརྒྱར་དགོས།

དེ་ལས་སློབ་སྟེ། གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོད་དེ་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པ་འགོ་གི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིད་
དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེ་དེ་སྐྱེས་སྐྱོར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷན་པར་སྐྱེ་གི་ལ་འགོ་གི་ཡོད་ན། མང་
གཙོ་དཔུང་སླེས་མི་ཡོང་བསམ་པའི་ཁེ་སན་དེ་མ་ཅུར་བརྒྱུད་སྟེ། སྤྱིད་དབང་སྐྱེར་འདོན་ལམ་ལུགས་དེ་
སྐྱེ་གི་ལ་པའི་སློབ་སྟེ་སྐྱེ་ལྷན་འབྲིད་གྲུབ་བཅ། ལེ་ལུ་རྗེས་མའི་ནང་དུ་ར་ཚོས་ཀྱི་བ་འདིའི་ཐོག་ལ་འཚོ་ལ་
ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

དགུ་པ།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་བ།

ལེགས་པར་སྐྱེ་ལ་བ་དང་། ལམ་སྐྱོངས་ལྷན་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་
 ལམ་འགྲུལ་གྱི་འདུ་གསོག་གི་རྣམ་པ་ནི་འགོག་ཚོལ་ལུགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱ་དང་། གང་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
 འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་སྐྱེས་འདྲིན་ལ་བཅད་མཚམས་ཚོར་བའི་སྲི་ཚོགས་
 གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱ་དང་འཇུགས་རྒྱ་དེ་ཡིན། ལམ་འགྲུལ་འདི་དག་གིས་དེ་ལྟར་མཐུན་ལམ་མི་
 གྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་གྱེད་པའི་ཉམས་སྤོང་གལ་ཆེ་ཡང་སྐྱེར་གྱི་
 ཡོད། མང་ཚོགས་འཛོམ་ཆེན་གྱིས་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་དུས་ཚོད་
 སྐབས་སྐབས་ཉམས་སྤོང་དེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ལེུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བཤོ་སྐྱོང་བྱས་པ་བཞིན། ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་དང་། མཐུན་
 ལམ། དབང་སྐྱེར་དང་ལེན་བཅས་ནི། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་དེ་དབང་ལུགས་ཆེན་པོ་གྱེད་
 དགོས་ཡོད་ན་དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན། སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་འདུང་ཁུངས་དེ་ཐོབ་ཐབས་མེད་ན། སྲིད་དབང་
 སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་ཞན་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐའ་མཇུག་དུ་ཞིག་འཛོམ་གྱེད་པ་ཡིན། དེས་ན་སྲིད་
 དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་བ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་སྲིད་འཐེན་གྱེད་པ་དེ་དགོས་མཁོ་

ཆེ་བའི་བྱེད་ལས་ཡིན། རི་ལྟར་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ཡེན་མི་ལྷ་བ་དེས་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལ་
གནོད་སྐྱོན་གཏོང་བུལ་བའི་སྐྱོར་ལ་སྐྱུར་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཕན་ཚོགས་པོ་ཡོང་སྲིད།

དབང་འདྲིན་པའི་བཟང་སྐྱོད་དང་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའམ། དེའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་
མེད་པར་བཟོ་བ་ལ་ཐོབ་རུང་གི་ཐབས་ལམ་ནང་ནས་བཀའ་བརྩི་དང་ཡེན་མི་ལྷ་བ་དང་། ཁས་ཡེན་མི་བྱེད་
པའི་མཚོན་ཉགས་གྱི་བྱེད་ལས་དག་ཡིན། དབང་འདྲིན་པའི་དབང་ཆ་རི་ཅམ་གྱི་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གྱི་
དེར་ཐོབ་པའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུབ་དང་མཐུན་ལམ་དེ་ཆེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བ་ཡོད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་པ་དེ་གཏན་དུ་གནས་པར་ཚབས་ཆེའི་འདྲིགས་སྐྱུལ་བྱེད་པ་ལ་བཟང་སྐྱོད་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་དེ་བྱེད་ལས་
གྱི་ལམ་ནས་གསལ་བརྗོད་བྱེད་དགོས། དབང་འདྲིན་པ་དེར་ཐོབ་རུང་གི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཞན་
ཁག་གཅོད་པ་ལ་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུབ་གྱི་ཕྱིར་འཐེན་དེ་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་བའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གསལ་ཆེ་གཉིས་པ་དེ་སྲིད་སྐྱོང་བ་དེར་རམ་འདེགས་དང་།
མཐུན་ལམ། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུབ་ལྷ་བའི་སྡེ་ཁག་དང་སྐྱེ་བོ་སྡེར་གྱི་གལ་གནད་དང་གངས་འབོར་བཅས་
ཐེ་བའི་མིའི་རྣམས་ལྷགས་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་གྱི་ཆ་གསལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་སྡེ་ལ་ན་དབང་འདྲིན་པ་དེ་ཚབས་ཆེའི་དཀའ་ངལ་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་རེད། དཔེར་ན།
གལ་ཏེ་གཞུང་ཞབས་པ་ཚོས་རྒྱན་སྐྱོན་གྱི་འབྱོན་ཐང་ནང་བཞིན་ལས་ཀ་མ་བྱས་པའམ། ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ན་འདྲིན་སྐྱོང་གི་བཀོད་པ་དེར་གནོད་སྐྱོན་ལྷགས་ཆེ་འགྲོ་བ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་རྒྱུ་དང་སྤེལ་གཤི་ནང་དུ་དེ་སྔ་ཁྱད་
མཁན་གྱི་རིག་རྩལ་དང་ཕོ་རྟོགས་མཁོ་སྤོང་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཚེ་སྤིད་དབང་རྒྱུ་དང་འདྲིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་གྱི་
སྤིད་བྱས་ལག་བརྟུང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཏེ་ཅང་སྐྱོ་ཅུ་སྤྱིན་པ་མཐོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གནས་ཚུལ་ཡག་
པོ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། བན་རྣམ་ལུན་པའི་སྤིད་བྱས་པ་ཚོ་རྒྱུའི་རྣམ་པ་དེ་འང་
ཆེས་རྒྱུ་དུ་འགོ་སྤིད།

གལ་ཏེ་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་པ་རྒྱན་ལུན་སྤིད་སྐྱོང་བ་དེར་རམ་འདེགས་
དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལུ་བར་མང་ཚོགས་སྐྱེ་ལ་རྒྱན་བྱེད་པའི་སེམས་ཁམས་དང་སྐྱབ་མཐའི་བྲགས་རྒྱན་
རྣམས་སྐྱོ་ཞན་དུ་སྤྱིན་པའམ། སྤྱི་ནང་ལོག་ན་མང་ཚོགས་དེས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་པའི་ལུ་བ་དང་། མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ་པལ་ཆེར་དེས་པ་ཡིན།

སྤིད་དབང་རྒྱུ་དང་འདྲིན་པའི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་སྣང་ས་འདྲིན་དེས་ཀྱང་ཁོའི་དབང་
ཆར་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་གྱི་ཡོད། དབང་འདྲིན་པའི་དངོས་སམ། རྣམ་པ་ཡོད་པའི་སྤོགས་འགལ་བའི་ལག་
དུ་དེ་ལྟ་ལྟ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས། མཁར་དབང་། རང་བཞིན་གྱི་འཕྲོན་
ཁྱུངས། འགྲིམ་འགྲུལ། བརྟེན་ལྡན་གྱི་ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་སྣང་ས་འདྲིན་ཡོད་ན། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་
འབྲུང་ཁྱུངས་ཆེ་གས་གཞན་ཞིག་ལྷགས་རྟེན་པར་སྐྱབ་པ་བཅོས་པའམ། སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན། ལས་
བཞོལ་ངོ་རྩོལ་དང་། སྤྱིར་སྤོག་ དཔལ་འབྱོར་དང་། བརྟེན་ལྡན། འགྲིམ་འགྲུལ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་རང་
དབང་ཆེ་ཅུ་སྤྱིན་པ་དེས་དབང་འདྲིན་པ་དེ་སྐྱོ་ཞན་དུ་བཅོ་གི་ཡོད།

རི་རྩུབ་མེད་ཏུ་བཤོལ་བྱས་པ་བཞིན་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ལྷུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་
ཟིང་ཆ་སློང་ལ་ཁན་བཅས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་ཉེས་ཆད་གཏོང་བའམ། འཛིགས་སྐྱད་
སྐྱུལ་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལྟེ་
བ་དེ་ཡིན། དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་འདི་སློང་ཏུ་གཏོང་སྐྱོད་མ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དེ། གལ་ཏེ་མང་
ཚོགས་དེ་རི་རྩུབ་དམག་འཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོང་བ་བཞིན། བཀའ་བཙུང་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་རིན་འབབ་དུ་
ཚབས་ཆའི་མཇུག་འབྲས་བཟོད་བྱུང་བའི་བརྒྱུན་ལོད་ན། ཐོབ་ཏུ་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཕན་རྒྱས་དེ་ཉ་ཅང་ཉུང་དུ་
གཏོང་བ་ཡིན། རྩོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་དེས་གང་འདོད་པའི་
དབང་སྐྱུར་དང་ལེན་ཐོབ་མི་བྱུང། གཉིས་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དྲག་དམག་དཔུང་སྡེ་རྣམས་ཡི་
མ་རངས་པ་གྱུར་ན། ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་རམ། མཉམ་ཏུ་བྱི་སློན་ནས་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོར་མེ་མདའ་
རྒྱལ་རྒྱ་དང་། ཉེས་ཏུང་གཏོང་རྒྱ། འཛིན་བརྒྱུད་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲུབ་རྣམས་གཡོལ་བའམ།
དངོས་སུ་མི་བཙུང་བའམ་བྱེད། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེས་དྲག་གཞོན་ལག་བརྒྱར་བྱེད་པར་
ཉེན་རྟོག་པ་དང་དྲག་དམག་གི་དཔུང་སྡེ་ལ་སློང་འགོལ་མ་བྱུང་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་
ཉེན་ཁ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རེད།

མདོར་ན་བཙན་ས་བརྒྱུད་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་གི་ཐད་དུ་ལམ་སློང་ས་ཡོང་
བ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་བཀའ་བཙུང་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བས་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེ་
མེད་པར་བཟོ་བའམ། ཉུང་དུ་གཏོང་བ་ཞིག་དགོས། དགོས་དེས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དེར་རྒྱན་

སྲིད་སྲིད་པའི་ཁ་གསལ་པ་ལྟར་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོད་ཀྱི་སྲིད་ཉེ་མཐའ་མ་དེར་འཕོར་
ཞིག་འགོ་བ་ཡིན། དེས་ན་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་
མི་ཞུ་བའི་འགྲན་ཚོད་འཕེར་བའི་འཐབ་འཇུག་འཆར་འགོད་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་དབང་ཆའི་
འཇུག་ཁྲུངས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེར་དམིགས་འབེན་བྱེད་དགོས།

འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རང་དབང་།

དམིགས་བཀའ་འགོག་ཚེ་ལ་གྱི་རིམ་པའི་ནང་གི་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་
སྐྱེད་ཀྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་། སྲིད་དོན་གྱི་སྐྱིག་འཇུགས་བཅས་ཀྱི་རང་སྐྱོད་གི་
སྐྱེད་འཕེལ་དེས་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་**མང་གཙོའི་གོ་ཡུལ་**ལྷ་ཆེ་ལུ་གཏོང་བ་དང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་སྐྱེད་སྲིད་ལུངས་ལུངས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་སྐྱི་ཚོགས་
ཀྱི་སྐྱི་དམངས་སྐྱིག་འཇུགས་ཁག་ལུགས་ཆེར་གྱུར་ན། དེ་དུས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པས་གང་འདོད་
ལུང་། ཁོ་པའི་སྐྱེད་སྲིད་འདྲིན་གྱི་སྐྱི་རོལ་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྐྱི་ཚོགས་
ཞིག་སྐྱེན་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་པ་དེས་**འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རང་**
དབང་འདི་འགོག་པའི་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན། གོ་ཡུལ་གསར་པའི་རྒྱལ་ཁ་འདི་སྐྱོད་བྱེད་པར་
འཆེ་བ་སྐྱེད་སྲིད་པའི་འཐབ་ཚོད་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེར་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་སྐྱེད་དམག་ས་གཞན་ཞིག་གི་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས།

གང་འཚམ་ནས་འགོག་ཚེ་ལ་དང་སྐྱི་ག་འདྲུགས་བཟོ་སྐྱུན་རྒྱུ་འབྲེལ་འདིས། མིད་དབང་སྐྱེར་
འདིན་ལམ་ལུགས་དེ་ལྷ་ཞིག་པར་བཟོ་བ་དང་། ལུགས་མཐུན་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འདྲུགས་རྒྱ་མི་
སྤོང་ག་མེད་གྱུར་ཏེ། དངོས་དོན་གྱི་རང་དབང་གི་སྤོགས་སུ་འཁྲིད་གྱི་རེད། གང་གིས་ཞེ་ན། སྤྱི་ཚོགས་
ནང་གི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་དེར་མང་གཞིའི་འགྲུར་བ་བཞེབས་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཐམས་པ་དང་བརྒྱད་བཅུའི་ནང་གི་སྤོ་ལེ་ཅེ་མེ་གྱི་འགོག་ཚེ་ལ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་བྱེད་
སྐོ་དང་། སྐྱི་ག་འདྲུགས་ཁག་རིམ་བཞིན་སྐྱུར་ལེན་བྱས་པའི་དཔེ་མཚོན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡི་
ཤུའི་ནམ་དག་ཚོས་ལུགས་གྱི་ཚོས་ཚོགས་སམ། ཀེ་ཐོ་ལི་ག་ ལྷར་ཅ། དེར་གནོད་འཚེ་བྱུགས་ཆེ་ཕོག་
ཡོད་ཀྱང་། དམར་པོའི་སྣངས་འདིན་ཆ་ཚང་བའི་འོག་ཏུ་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་མེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦ ལོར་
ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། ལས་མི་འགའ་ཤས་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤིད་དོན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཁྲབ་སྤེལ་གྱི་ཆེད་དུ་
ལས་མིའི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་རྒྱུང་ངམ། ཀེ་ཨོ་ཨམ། ཞེས་པའི་སྡེ་ཁག་རྒྱུང་དུ་ཞིག་བཅུགས་པ་རེད།
རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ལས་མིའི་མཐུན་ཚོགས་གསར་འདྲུགས་བྱས་
པ་དེས། ༡༩༧༠ ནང་དུ་མཐུན་ཚོགས་རང་དོས་ནས་བྲིམས་འཆར་སྤེལ་ཏེ། བྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས་
ཟུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཞིང་པ་དང་། སློབ་སྦྱོར་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཁག་མང་པོས་ཀྱང་། རང་རང་གི་རང་
དབང་ལྷན་པའི་སྐྱི་ག་འདྲུགས་བཅུགས་ཡོད། སྡེ་ཁག་འདི་དག་གིས་དབང་ཆའི་གནས་སྟངས་ལ་འགྲུར་
བ་བཏང་པ་དམར་ཕོག་པ་ཚོས་ཤེས་རྗེས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་དེ་སྐྱུར་དུ་བཀག་འགོག་
བྱས་ཏེ། དམར་ཕོག་པ་ཚོས་དྲག་དམག་གི་དབང་སྐྱུར་ལ་བརྟེན་པ་རེད།

ཆེས་རྒྱ་བ་པའི་གཞོན་འཛིན་དང་བཙོན་འདུག་གིས་ཁྲུང་པའི་བྲག་པོའི་བྲིམས་གཞིའི་འོག་དུ་འང་།
སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ག་འདུགས་གསར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུ་མཐུད་དེ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད།
དཔེར་ན། བྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་གསར་ཤོག་དང་། དུས་དེབ་མང་པོའི་དཔར་སྐྱུན་སྤུ་མཐུད་བྱས་པ་རེད།
བྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དཔར་ཁང་ཁག་ནས་ལོ་ལྟར་དེབ་བརྒྱ་ཕྲག་དཔར་འབྲེམས་བྱས་པ་དང་། དེའི་
མཉམ་དུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དཔར་ཁང་དང་། དམར་ཤོག་གི་གསར་འབྲེམས་
ཁག་ལ་ཕྱིར་སློབ་བྱས་པ་རེད། དེ་དེ་བཞིན་གྱི་ལས་འགུལ་ཁག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འང་
སྤུ་མཐུད་པ་རེད།

རྒྱ་མི་ལ་སྤྱི་བྲག་པོའི་དབང་འཛིན་གྱི་འོག་དུ་བྲག་པོའི་དམར་ཤོག་སྤིད་གཞུང་དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་དུ་འཕར་སྤིང་རྒྱག་བཞིན་པའི་འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། དཔོན་རིགས་ཚོས་གཞུང་གི་
ལས་ཁུངས་དང་ཁང་པ་རྣམས་རང་འདུགས་བདག་བརླངས་བྱས་ཡོད། དབང་འཛིན་པ་དེས་ཉེས་ཆད་གཏོང་
བ་དང་། འཛིན་བརླངས་བྱེད་པ། བཙོན་འདུག་བྱེད་པ། དཔར་སྐྱུན་ཁང་ཁག་ལ་སློབ་ཐེན་རྒྱག་པ་སོགས་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་དུ་སྤུ་མཐུད་བྲག་གཞོན་བྱེད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་སྤིད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་ལས་ལུགས་པ་དེས་སྤྱི་
ཚོགས་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱུང་མེད། སྐབས་དེ་ནས་བརྗུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་འཛིན་པ་དེ་ཆ་ཚང་བ་
འཆམ་ལ་འབྲེམས་བྱུང་རྒྱ་དེ་སྤུར་པོ་ཆགས་ཡོད།

སྤིད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་གཞུང་གི་ཤོ་གནས་བརྗུང་སྤྱི་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་འང་།
སྐབས་དེ་ཆ་མཉམ་པའི་མང་གཙོའི་སྤིད་གཞུང་ཞིག་གོ་སྤྱི་གྲེད་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་ནི་གང་ལ་མང་

ཚོགས་དང་སྐྱིལ་འདུགས་ཁག་གིས་མཐུན་ལམ་དང་། བསྐྱུན་ལམས། ལ་ཞེན་སྤྲད་པའི་འགལ་ལྔའི་
གཞུང་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་བྱུགས་ཆེར་བཀོལ་སྤོང་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱན་པས་སྤྲོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་
ལུགས་དེ་སྤྲོད་གཞུང་གི་བྱེད་ཚོས་འདི་དག་དང་རིམ་པས་ཁ་བྲལ་གྱི་ཡོད། མཐའ་མཐུག་དུ་མང་གཙོ་ཅན་
གྱི་ཆ་མཉམ་པའི་གཞུང་དེས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཆ་གསུམ་གྱི་ལྷན་པ་ཅན་གྱི་
དབང་འདྲིན་པ་དེ་ཆ་ཚང་བ་བརྗེས་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་དུ་འགྲུབ་འགྲོས་གྱི་ཆ་གསུམ་
ལྷན་པར་ཅ་བྱིས་ཞིག་བཟོ་བ་དང་འོས་བསྐྱུ་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་ཚོགས་

སྤྲོད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་འཛོམ་ཞིག་གཏོང་བ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིལ་འདུགས་འགྲུབ་པ་འགྲོ་བཞེན་པའི་སྐབས་དེར་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བ་
དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེ་བྱུང་གཏམ་འགྲོ་སྤྲོད། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔྱད་
སྡེའི་འཐབ་ལྷན་པ་ཚོས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་དཔྱད་སྡེ་ས་དམིགས་བཀའ་གྱི་འགོག་སྐོལ་ལས་བཀའ་
ཉེ། མང་ཚོགས་ཕོན་ཆེས་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་ལས་འགུལ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་ས་ནས་བསམ་སྤོང་གཏོང་དགོས། གནད་དོན་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་འགོག་སྐོལ་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱ་
ཆེར་གཏོང་བའོ། བཟོ་བ་དང་སྐྱུན་པ་ལ་དུས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་དང་། མང་ཚོགས་ཕོན་ཆེས་
བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་འཕེལ་རིམ་དེ་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁོ་ན་ཡོང་བའང་སྤྲོད། བར་སྐྱལ་
གྱི་དུས་སྐབས་འདིའི་ནང་དུ་དམིགས་བཀའ་འགོག་སྐོལ་གྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་གསུམ་ཆེའི་སྤྲོད་དོན་གྱི་

དམིགས་ལུལ་དང་བཅས་སྐལ་དགོས། རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཚང་མའི་ནང་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ལྷགས་ཆེ་བས་ཆ་ཤས་ལེན་དགོས། ལས་འགུལ་བྱུང་བའི་ལ་སྐབས་སུ་སྒྲིག་གིམས་ལྷན་ལ་ཐག་ཚད་པོའི་
སྤྱད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་དབང་སྐྱེད་འདོན་ལས་ལྷགས་ཀྱི་ནང་གི་
ཞན་ཆ་ཁག་མངོན་གསལ་དོད་པོར་གྱུར་བ་ཡིན།

སྐབས་དེར་ལྷགས་ཆེ་བའི་སྤྱད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་། རང་དབང་ལྷན་པའི་
སྒྲིག་འཛུགས་བཅོ་སྐྱབ་བྱུང་བའི་དུས་དེས། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དཔྱད་སྡེར་མན་པའི་རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྣང་བསྐྱེད་སྤྱོད། དེས་ཕྱོ་ལེཾ་ནང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་གྱི་དཔྱད་སྡེའི་
རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་ཚོང་ལས་བཀག་སྡོམ་དང་། ལྷིང་ལྷོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱུས་ཀྱི་དམའ་འབབ་
ཀྱང་བསྐྱེད་སྤྱོད།

རྒྱུ་ཚོགས་ལྷན་པའི་མན་གྱི་ནང་དུ་༡༩༩༩ ལོར་བྱུང་བ་ལྷན་པའི་ཐབས་བྱུས་པ་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་
ལ་གནས་སྤངས་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱད་དབང་སྐྱེད་འདོན་ལས་ལྷགས་ཀྱི་འགྲུལ་དེབ་དེ་ཆེས་ལྷུང་པོ་
ཡོད་སྤྱོད། འདི་ནི་སྤྱད་དབང་སྐྱེད་འདོན་ལས་ལྷགས་པའི་ཐད་དུ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཡོད་པའི་བསམ་
ཚུལ་འགྱུར་སྡོག་གི་རྒྱུ་ལྷན་དེས་དབང་ཆའི་འབྱུང་བྱུངས་ལྷགས་ཆེར་བཅད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་ཐུབ་
པ་རེད། འོན་ཀྱང་འགོས་འདི་རྒྱུན་ལྷན་མིན་པས་དུས་ལུན་བྱུང་བའི་འཐབ་ཚོད་དེར་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཐོག་
ལྷགས་ཐག་རིང་པོའི་འཆར་གཞི་འགོད་རྒྱ་དེ་ལེགས་པ་ཡིན།

བཅིངས་མོལ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་ལ་གནད་དོན་རྒྱུ་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དགའ་
སྤོང་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མཁན་གྱི་མི་ཚོ་ཡང་ངོས་ལེན་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། སྤྱང་སྤྱང་
འཛོམས་པོ་དང་ལྷན་པའི་དགའ་དགའ་སྤོང་སྤོང་བ་དེས་མ་འོངས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པར་མཁོ་བའི་སེམས་
ལྷགས་རྒྱན་འབྲོངས་ལའང་ཕན་གྱི་རེད།

འགན་ཁུར་དང་བཅས་པའི་ལམ་སྤོངས་སྤོང་བ།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་འཆར་འཤོད་པ་ཚོས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་
སྤྱི་བར་སློན་འགོག་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ལམ་སྤོངས་ལྷན་པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་འོས་ཤིང་འཚོམས་པའི་ལམ་ནས་
ལེགས་སྤྱོད་ཡོང་བ་དང་། ཡུན་དུ་གནས་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་རིམ་པས་འཇུགས་སྤྱོད་བྱེད་
པར་སློན་ཚུད་ནས་རྗེས་རྒྱུ་བྱེད་དགོས།

མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་མཇུག་བསྒྲིལ་སྐབས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་
ནས་བར་བསྐྱལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་བར་གྱི་འགྲུར་འཕྲོས་དེ་རི་རྣམས་སྤོང་བའི་ཚོགས་ལ་ཅིས་སྤོང་བྱེད་དགོས།
དེའི་སྐབས་སུ་འཛིན་སྤོང་བྱེད་པའི་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་མཚོགས་སྤྱོད་འཇུགས་རྒྱ་དེ་འོས་ཤིང་འཚོམས་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཞུང་ཞབས་གསར་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་གཞུང་རྒྱུ་ལ་དེ་ཅི་གྱིས་འགྲིགས་པ་མིན།
དཔེར་ན། སྲིད་དོན་གྱི་ཉེན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མང་གཙོ་དང་རྒྱལ་འགལ་གྱི་བྱེད་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྲིད་གཞུང་རྒྱུ་ལ་འོས་གཞིའི་སྤོང་ཚན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་། མ་འོངས་མང་གཙོ་

ཅན་དུ་བརྒྱུར་བའི་འབད་ཚོལ་ལ་ཕན་པའི་སྡེ་ཚོན་གང་ཞིག་ཉར་ཚགས་དགོས་མིན་གྱི་ཅིས་རྒྱག་བྱེད་རྒྱ་དེ་
དགོས་དེས་ཅན་ཡིན། གཞུང་མེད་པའི་བར་སྡོང་ཆ་ཚང་བ་དེས་སྤིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་
གསར་པ་ཞིག་གསལ། ཡང་ན་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་སྐྱ་འདྲེན་བྱེད་པ་ཡིན།

སྤིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེའི་དབང་ཆ་འཛོམ་ཞིག་དུ་སྤྱིན་རྗེས་དེའི་དཔོན་རིགས་མཚོ་
གསར་ནམས་གྱི་ཐད་ལ་སྤིད་བྱས་ག་རེ་ཡིན་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་སྡོམ་སྡོན་ཚུད་ནས་གཏོང་དགོས།
དཔེར་ན། སྤིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་ཚོ་བྱིམས་ཁང་ཞིག་དུ་བྱིམས་བཞེར་བྱེད་གྱི་ཡིན་ནམ། ཁོང་ཚོ་དུས་
གཏན་གྱི་ཆེད་དུ་ལུང་པ་བཞག་སྟེ་འགོ་ཚུགས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་ཁོང་བ་པའི་རྗེས་སུ་མང་གཙོའི་
འཇུགས་སྐྱུན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གསར་སྐྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་མཐུན་
པའི་གདམ་ཁ་གཞན་ག་རེ་ཡོད་དམ། མ་འོངས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་མཇུག་འབྲས་ངན་
པ་འབྱུང་སྤིད་པའི་མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་གྱི་ལས་དེ་དེས་པར་དུ་སྡོངས་དགོས་པ་ཡིན།

སྤིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་སྐྱོད་ཏུ་འགོ་བཙུགས། འགྲེལ་དེ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་མང་
གཙོ་ཅན་དུ་བརྒྱུར་བའི་དམིགས་བསལ་འཆར་གཞི་ལག་བརྟུན་བྱེད་པར་གྲ་སྒྲིག་དགོས། དེ་འདྲའི་འཆར་
གཞི་དེས་སྡེ་ཁག་གཞན་ཞིག་གིས་གཞུང་སྤིད་བཙན་འཁྲོག་བྱེད་པ་བརྒྱུད་རྒྱལ་སྤིད་དབང་ཆ་བརྒྱུད་རྒྱ་ནས་
སྡོན་འགོག་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ཡིན། སྤིད་དོན་དང་ཡུལ་མི་སྐྱེར་གྱི་དབང་ཆ་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་མང་
གཙོའི་ཚ་བྱིམས་སྐྱུན་པའི་གཞུང་གི་སྐྱིག་འཇུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་འཆར་གཞི་དགོས་པ་ཡིན། འགོ་ཕྱོན་
ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ་ཐོབ་པའི་འགྲུར་བ་དེ་འཆར་འགོད་མ་འདང་བའི་དབང་གིས་བརྒྱག་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེས་སྐྱབས་འཛིན་གྱི་མི་སྲུབ་པའི་དབང་ཆ་ལུགས་ཆེར་ལྷན་
པའི་མང་ཚོགས་དང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་མང་གཙོའི་སྡེ་ཁག་དང་སྐྱིག་འདུགས་ཁག་ཉིས་ཁག་གདོང་ལེན་
གྱི་སྐབས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཡོངས་རྫོགས་ལྷན་འཛུགས་བ་མཐོང་གི་ཡོད།
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐོན་སྲི་ཚོགས་སྐོན་རྒྱལ་པ་དང་། སྐྱིར་བཏང་གི་ལས་བཅོལ་དོ་སྐོལ། ཡོངས་རྫོགས་
ནང་དུ་སྡོད་པ། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷན་བའི་གོམ་བཟོད། དེ་བཞིན་ལས་འགུལ་གཞན་གྱིས་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་སྐྱིག་འདུགས་ཁག་ལུགས་ཆེར་མེད་པ་བཟོ་
གི་ཡོད། མང་ཚོགས་ནས་ཆ་ཤས་སྐྱབས་པ་དང་། ལམ་དཔྱད་ཀྱི་སྐོན་སྲི་བེད་སྡོད་བྱས་པའི་བཀའ་བཙུན་
དང་ལེན་མི་ལྷན་བ་དང་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པའི་མཐུག་འབྲས་ལྷ་ལྷུང་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་ནམས་དབང་
ཆ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། མང་གཙོ་སྲུང་སྐྱོབ་པ་ཚོར་འཚེ་བ་བྲལ་བའི་རྒྱལ་ཁོབ་ཀྱི་ཡོད། བཀའ་བཙུན་
དང་ལེན་མི་ལྷན་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེ་འཛོམས་ཞིག་དུ་འགྲོ་བ་
ཡིན།

འདི་ལྟ་བུའི་འབད་ཚོལ་ཚང་མར་ལས་སྐྱོད་པོ་དང་ལྷུང་པའི་ལམ་སྐོངས་ཡོང་གི་མེད། ཤེས་དགོས་
པ་ཞིག་ལ་དག་དམག་གི་དམག་འཐབ་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པ་ནང་བཞིན་ཤོར་ཡང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་
དོན་གྱི་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ལྷན་བ་དེས་རྒྱལ་ཁོབ་པའི་གོ་སྐབས་དངོས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། ཤོང་དུ་བཞད་
ཟེན་པ་ལྷུང་སྐྱིག་ལམ་ལྷན་ལ་སྐྱིར་སྐྱོབས་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་དང་། ལས་ཀ་དུར་ཐག་ དོ་སྐྱབ་ལྡན་པའི་

འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་འགོད། ཡང་དག་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་བཟོ་འགོད་བརྒྱད་དེ་གོ་སྐབས་
དེ་བྱུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བྱུང་གི་ཡོད།

བཅུ་པ།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་མང་གཞི་འདིར་བ།

སྤྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་འཛོམ་ཞིག་དེ་ཨ་ཅང་ཅང་དགའ་སྟོན་ལུགས་ཆེ་བྱེད་པའི་
 ལྷ་ཞིག་རེད། ཏུས་ལུན་རིང་པོར་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལྷ་སྤྲུལ་པ་དང་འགོ་ཕྱོན་ལུགས་ཆེ་བཏང་སྟེ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་
 མཁན་གྱི་མི་མང་ལ་དོས་ལེན་དང་། དལ་གསོ། དགའ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཏུས་ཚོད་ཅིག་འོས་འབབ་ཡོད།
 མང་ཚོགས་དང་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་དུ་སྤྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཆེད་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཚང་མས་རང་
 གིས་རང་ལ་སྟོབས་པ་སྐྱེད་དགོས། ཉི་མ་འདི་མཐོང་བར་ཚང་མ་བསྐྱེད་མེད་ཤེས་ཆེ། རང་གི་ལུང་པའི་
 བྱང་གི་རང་དབང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཟོ་ལྟ་བཟོ་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་མཁན་ཚོ་དཔལ་པོའི་རྒྱལ་དུ་འདས་
 གསོན་གཉིས་ཀས་བྲན་གསོ་བྱེད་གྱི་རེད།

ལྷ་བས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་འདི་ནི་ལམ་གཡེངས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཞིག་མིན། སྤྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་
 དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེས། སྤྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་གྱི་འཛོམ་ཞིག་ལམ་སྟོངས་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་
 བའི་སྐབས་སྤྱུང་། ལྷིང་པ་དེ་འགྲུལ་ལ་དེབ་བྱུང་རྗེས་གྱི་རྟོག་ཟིང་ནང་ནས་བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་
 པ་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དོགས་ཚོན་སྟོན་འགོག་བྱེད་ལྷ་དེར་གཟབ་དགོས། མང་གཙོར་དགའ་བའི་དཔུང་
 ཚོགས་གྱི་འགོ་བྱེད་ཚོས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕོ་འགྱུར་བཀྲིས་པ་ཡོང་བྱིར་སྟོན་ཚུད་

ནས་ག་སྐྱིག་བྱེད་དགོས། གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་བཀོད་པ་ནམས་སྤྱི་ཤིག་ལ་དགོས། རྒྱལ་སྤྱི་ལྟ་བུ་ཡི་མང་
གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྲོད་ཚད་ལྡན་དང་། སྐྱིག་ཁྲིམས་དང་ཅུ་ཁྲིམས་སྤང་གཞི་བཅས་བཟོ་དགོས་པ་
ཡིན།

ཨིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ཟགས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་དུ་ཡང་དག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཡིད་ཚེས་སུས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱ་མེད། ཨིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཚོར་ཞིག་
དེས་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་པའི་རང་དབང་གི་གནས་སྤངས་འོག་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་དགོས་མཁོ་འདང་དེས་བཞེན་པ་
སྤྱི་བྱེད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ལུགས་ཐག་རིང་བའི་འབད་ཚོལ་གྱི་ཆེད་དུ་འགོ་འདྲུགས་
ཀྱི་གོ་སྐབས་ཞིག་སྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཚབས་ཆེ་བའི་ཨིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་
དཀའ་ངལ་ནམས་ལོ་མང་རིང་ལུ་མཐུད་གནས་སྤིད་པས། དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཞེས་བར་མི་མང་དང་སྤི་
ཁག་གི་མཐུན་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ཨིད་དོན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་དེས་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་
ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཨིད་བྱུས་བཟོ་རྒྱུ་དང་། འདྲུགས་སྤྱི་ལས་ཀ་ལུ་མཐུད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་
བཟང་འདེམས་དང་། བསམ་ཚུལ་སྤྱི་མང་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་ལ་གོ་སྐབས་སྲོད་དགོས།

ཨིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གི་འདྲིགས་སྤང་།

ཨིའི་ས་འོ་འལ་གྱིས་ **བཅན་ཤེད་དབང་སྤྱི་བྱེད་ཀྱིས་བཅན་ཤེད་དབང་སྤྱི་བྱེད་དུ་བསྐྱུར་ཡང་ཐུབ།**

ཅས་སྤྱི་ལོ་ནས་ཉེན་བརྟེན་ཡོད།¹⁴ བཅན་གཞོན་ཅན་གྱི་དབང་འདྲིན་པ་ཞིག་གི་འབྲེལ་དེ་སྤེལ་ཁག་

¹⁴ Aristotle, *The Politics*, Book V, Chapter 12, p. 233.

དང་སྐྱེ་ལོ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་རྗེ་ལོ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཙམ་ལ་མཐོང་མཁན་
 ཡོད་པ། དཔེར་ན། སྔ་རན་སི་ཡི་རྗེ་གོ་མྱི་དང་། མེ་ལོ་ཡིན། ལྷ་རུ་ལྷ་ཡི་སློབ་ཤེས་ལྷིག་ ལྷི་རྒྱན་གྱི་
 ལ་ཡ་འོ་ལ། འབར་མའི་ཤོ་ལོ་ལྷ། དེ་བཞིན་གཞན་བཅས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ར་འཕྲོད་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་
 ཚོའི་རྒྱན་སློང་མི་འདྲ་བ་སྲིད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་ནི་ཏ་ལམ་ཚང་མ་གཅིག་པ་ཡིན། སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
 ལམ་ལུགས་གསར་པ་དེ་རྙིང་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གདུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བ་དང་། ལྷངས་འདྲིན་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་སྲིད།
 སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་འགྲེལ་དེ་བ་མ་བྱུང་སློན་ལའང་། དབང་འདྲིན་པ་རྙིང་པའི་
 ཚོགས་མི་ཚོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ག་ཤོལ་རྒྱལ་ཁ་དེ་སློན་འགོ་ག་བྱེད་སྲིད་གཞུང་སྲིད་བཅན་འཕྲོག་བྱས་
 ཏེ། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་བྱུང་ཏུ་གཏོང་བའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་སྲིད།
 དེ་དག་གིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་ལམ་ལུགས་དེ་ཕྱིར་དབྱུངས་བྱས་མདོག་ཤོད་སྲིད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སུ་
 སྲིད་གཞུང་རྙིང་པ་དེ་རང་གསར་བཅོས་བྱས་པའི་གསར་པ་ཞིག་བཅན་འགོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

གཞུང་སྲིད་བཅན་འཕྲོག་འགོག་པ།

བཅོངས་གོལ་བཏང་པའི་སྐྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་སྲིད་བཅན་འཕྲོག་དེར་ཕམ་ཉེས་
 གཏོང་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡོད། སྐྱ་ས་ནས་སྐྱེད་སྐྱོབ་ཀྱི་རྣམ་པའི་གོ་ཉོགས་ཡོད་པ་དེས་སྐབས་འགའ་
 །གས་ལ་འབད་ཚོལ་དེ་འགོ་ག་པར་འདྲང་དེས་བཞིན་པ་ཡོད། བྱ་སྐྱིག་གིས་སློན་འགོ་ག་སྐྱུན་བྱུང་།

གཞུང་གི་དཔལ་འབྲོག་འགོ་བཙུགས་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་འཕམ། སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་གྲིམས་
 མཐུན་དོན་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དེ་ནི་ཁོང་ཚོས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པར་གྲིད་དོན་དང་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་
 ཐང་དེར་དོན་ལེན་བྱེད་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན། དེས་ན་གཞུང་གི་དཔལ་འབྲོག་མི་ཡོང་བའི་སྐྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་
 ཅའི་རྩ་འཛིན་དང་པོ་དེ་སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་གྲིམས་མཐུན་དོན་ལེན་གྱི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་མང་ཚོགས་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འགོ་བློ་ཚོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅན་དང་། མགོ་
 འཁོར་སྐྱ་བའམ། ཡང་ན། བྱ་འགྲུལ་མེད་མཁན་དེ་འདྲའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་
 གཞོད་འཚོ་ཕོག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྣང་ས་འཛིན་དམ་པོ་བཟོ་ཆེད་དུ་སློབ་སྦྱོན་པ་དང་
 བྱེད་མཁན་པ། སྤྱི་དམངས་ཞབས་ཞུ་བ་དང་ལས་ཁུངས་ལས་བྱེད་པ། འཛིན་སྐྱོང་བ་དང་གྲིམས་དཔོན་
 བཅས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། སྐབས་འཚོལ་བ་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུར་བཅོས་བྱས་པའི་
 སྤྱི་དབུས་དང་ལམ་སྟོན་ལོག་ཏུ་གར་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་དག་དམག་དབུང་སྡེ་དང་། ཉེན་རྟོག་པ། དཔལ་
 འབྱོར་ལམ་ལུགས། སྤྱི་ག་འདུགས་བཅས་ཆབ་སྤྱིད་ལམ་ལུགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཏུ་མའི་
 དགོས་མཁོ་ཡང་ཡོད།

གཞུང་གི་དཔལ་འབྲོག་མི་ཡོང་བའི་སྐྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཅའི་རྩ་འཛིན་གཉིས་པ་དེ་ནི་སྐབས་
 འཚོལ་བ་ཚོར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་སློལ་ས་འགོག་གོལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་
 རེད། ཁོང་ཚོར་དགོས་པའི་མཐུན་ལམ་དང་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱ་མེད། མདོར་ན་གྲིད་དབང་སྐྱུར་འཛིན་
 ལམ་ལུགས་པའི་ཐད་དུ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེ་ནང་བཞིན་ཉེན་ཁ་གསར་པ་དེའི་ཐད་

དུ་བེད་སྒྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཞོལ་སྒྲོད་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་མཚན་
ངོས་འཛིན་དང་མཐུན་ལམ་གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་གཞུང་གི་བཅའ་འཁམས་དང་མི་དོན་གྱི་ལྷ་གི་
ཐབས་ཏེ་ཤི་རྒྱ་དང་། མང་གཙོ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་རྒྱུར་གསོ་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྩ་ཁྲིམས་ཟིན་བྱིས་བྱེད་པ།

མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གསར་པ་དེར་འདོད་པར་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་རྒྱུ་ལྷ་གི་སྒྲོམ་གཞི་
གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཞིག་གི་དགོས་མཐོ་ཡོད། རྩ་ཁྲིམས་དེའི་ནང་དུ་རྒྱུ་ལྷ་གི་དགོས་
པ་དང་། གཞུང་གི་དབང་ཆར་མཚམས་འཛིན། གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ཁྲིམས་བཟོ་བ་འདེམས་སྐྱབས་
བྱེད་པའི་འོས་བསྐྱེད་ཐབས་ལམ་དང་དུས་ཚོད། མང་གཙོ་གྱི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་།

དབུས་གཞུང་དང་རིམ་བཤོག་མའི་གཞུང་གཞན་ཁག་གི་འབྲེལ་བ་བཅས་གསལ་འཁོད་དགོས་པ་ཡིན།

གལ་ཏེ་གཞུང་དེ་མང་གཙོ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གནས་རྒྱུ་ཡིན་ན། དབུས་གཞུང་དེའི་ནང་དུ་ཁྲིམས་བཟོ་
འཛིན་སྒྲོད་། ཁྲིམས་ཞིབ་བཅས་གཞུང་གི་ཡན་ལག་ཚོའི་དབར་ལ་དབང་ཆ་དེ་གི་བཞོལ་སྒྲོམ་གསལ་པོ་
ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱེད་དགོས། ཁྲིམས་མཐུན་སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་བླ་ས་འགོག་པར་དྲག་དམག་གྱི་དཔུང་རྩེ་
དང་། གསང་ལས་ཞབས་ཞུ་བ། ཉེན་རྟོག་པ་བཅས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཐོག་ཏུ་དམ་བསྐྱབས་ལུགས་ཆེ་ཡོད་
དགོས།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་གཅིན་སྐྱོད་དང་། མི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ཅན་གྱི་འགྲོ་སྐྱོད་དང་ཐབས་
ཤེས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོད་སྤྱོད་དང་། མངའ་སྡེ། ས་གནས་རིམ་པ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དབང་ཆ་གང་
འཚམ་རྒྱུ་འཛོགས་བྱས་ཡོད་པའི་སྤྱི་མཐུན་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབ་བྱེད་པའི་ཙུ་བློ་མས་ཞིག་བྱུང་ན་
ལེགས་པ་ཡོད། གནས་སྤངས་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་ཁུལ་རྒྱུ་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་ཚད་ལུགས་ཆེ་
ནས་བ་གང་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཇོར་ལེ་ཁེ་འི་ལམ་ལུགས་ནང་གི་རང་སྐྱོད་
མངའ་སྡེ་ལྟ་བུར་བསམ་ཞིབ་བྱེད་ཆོག

གལ་ཏེ་གསར་དུ་བཅིངས་ཤོལ་བྱུང་བའི་ཡུང་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་ཚེས་དུ་མ་འདི་དག་
དང་ལྡན་པའི་ཙུ་བློ་མས་ཞིག་དེ་སྤྱི་ཡོད་ན་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཏེ་བཀོལ་སྤྱོད་
སྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཁས་པའི་ཉམས་ཡིན། གལ་ཏེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ཙུ་བློ་མས་རྒྱུ་པ་ཞིག་མིད་
ན། བར་བསྐྱལ་གྱི་ཙུ་བློ་མས་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཡིན་སྲིད། དེ་མིན་ཙུ་བློ་མས་གསར་
པ་ཞིག་བཅོལ་གོས་པ་ཡིན། ཙུ་བློ་མས་གསར་པ་ཞིག་བཅོལ་བར་བསམ་སྐྱོད་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད།
དུས་ཚོད་ཀྱང་གང་འཚམས་དགོས། ཙུ་བློ་མས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་གསར་པ་དེར་གཏན་འབེབ་ཚོག་མཆན་སྤོད་
པའམ། ཡང་ན། སྐྱར་བཅོས་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱ་དེ་འོས་པ་
དང་། དགོས་མཁོ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཙུ་བློ་མས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་འབྱུར་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་མི་བྱུང་པའི་
ཁས་ལེན་ནམ། ཡང་ན། ཆེས་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གི་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་འབྲུ་དོན་གྱི་རིགས་

འགོད་རྒྱུ་ལྟོ་ལ་ཞེ་དགས་གཟབ་དགོས། གང་གིས་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ཀས་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་
ལམ་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་བྱུང།

ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཤམ་ཆེ་བས་ལས་སྐྱོད་པོ་གོ་རྟོགས་བྱུང་བ་
དགོས། ཁྲིམས་ཚོད་པ་དང་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་གཞན་དག་ཁོ་ནས་གོ་རྟོགས་བྱུང་བའི་རྩོད་གཞི་འཛིང་ས་ཅན་དང་།
གོ་བདེ་མིན་པའི་ཅ་ཁྲིམས་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་མེད།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སྲིད་བྱུང་ཞིག

བཅིངས་གོལ་བྱུང་བའི་ལུང་པ་དེར་སྲི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པས། དེའི་ཆེད་དུ་སྲུང་
སྐྱོབ་སྲིད་བྱུང་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ལུང་པ་དེར་སྲི་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྲིད་དོན། དག་
དམག་བཅས་ཀྱིས་དབང་སྐྱུར་འབད་ཚོལ་བྱེད་རྒྱུའི་སྲིག་ར་ཡང་སྲོད་སྲིད།

རྒྱལ་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་རྒྱན་འབྲོངས་ཡོད་པའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་
དགོས་མཁོར་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ལྷ་བའི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་རྒྱུར་མཚོ་
བསམ་བླགས་ཆེ་གཏོང་དགོས།¹⁵ འགོག་རྒྱོད་ཀྱི་རྣམས་པ་དེ་ཐད་ཀར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་དུ་བཞག་པ་
དེས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་བའམ། ཡང་ན་དོན་གནད་གཞན་ལ་ཁྱད་པར་མཁོ་བའི་དཔལ་

¹⁵ See Gene Sharp, *Civilian-Based Defence: A Post-Military Weapons System* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1990).

འགྲོང་གྱི་མཐུན་སྐྱེན་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་དགོས་པའི་སྟོབས་ལྷན་གསུམ་ཆེ་བའི་དྲག་དམག་གི་རྒྱས་པ་འདྲུགས་སྐྱུན་
བྱེད་རྒྱུའི་དགོས་པ་དེ་གཡོལ་ཐབས་བྱུང་བ་ཡིན།

དེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྗེ་ཁག་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་
གསར་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་དམིགས་ལུལ་བརྒྱུད་སྟེ། ཅུ་ཁྲི་མས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོད་
མེད་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེས་ན་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། ཐོབ་ཐང་། འགོ་ལུགས་བཅས་
གཅེས་སྲུང་བྱེད་པ་དང་། འབྲུང་སྲིད་པའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པའི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅི་དང་
ལེན་མི་ལུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པར་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་
བྱེད་སྐོ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན།

དགོ་མཚན་ལྡན་པའི་འགན་ཁུར་ཞིག

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱས་ལྷན་གསུམ་དེ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འདྲིན་པ་ནམས་སྐྱོ་ཞན་དུ་གཏོང་
བ་དང་། ཕྱིར་དབྱུང་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཅེས་མ་ཟད། བཅོན་གཞོན་ཕྱོད་མཁན་ཚོར་དབང་ཆ་སྤྱོད་རྒྱུ་དེ་ཡང་
རེད། ཐབས་ཚུལ་འདིས་དེ་སྟོན་རང་ཉིད་གཞོད་འཚོ་ཕོག་མི་འཇུག་མིག་མང་གི་སྡུར་འཚོར་བའི་མང་
ཚོགས་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ལས་རང་དབང་དང་། དྲང་བདེན་ལྷན་གསུམ་ཆེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དབང་ཆ་
ཐད་ཀར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བརྗོད་གི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཉམས་ཕྱོད་འདིར་དེ་སྲིད་དབང་ཆ་དང་བུལ་

བ་ནམས་ཀྱི་དབུས་སུ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་གིས་རང་ལ་བརྩི་མཐོང་བྱུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་
བར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱན་གལ་ཆེ་ཡོད།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་འཛུགས་རྒྱུར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུགས་ཐག་
རིང་ལ་ཁེ་ཕན་ལྡན་པའི་བྱུགས་རྒྱན་གལ་ཆེ་གཅིག་ནི། སྤྱི་ཚོགས་དེ་དེ་ཡོད་དང་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་
ཁག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། འདི་དག་གི་ནང་དུ་མ་འོངས་སྲིད་གཞུང་དེའི་སློབ་ཁྲིམ་
རུལ་སྤངས་དང་བྱེད་ཉེས། མེ་ཁག་གང་རུང་གི་བྱེད་སྤྲངས་ངན་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱང་བའི་ནམ་ཡིན་
པ། སྲིད་དོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་ཁྲུང་ཚོས་ལ་མཚམས་འདྲིན་བྱེད་པ་བཅས་བསྟུས་ཡོད།
སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་པའི་མང་ཚོགས་དེ་མ་འོངས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
འདྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་དུ་རྩེད་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན།

བཅིངས་གྲོལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འབད་ཚོལ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཡོད་པ་དེས། མང་གཙོ་
དང་། སྤྱི་དམངས་རང་དབང་། བྱངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། དེ་བཞིན་སྤོངས་དང་། མངའ་སྡེ།
ས་གནས། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་ཁག་གི་དམིགས་བསལ་དབང་ཚད་བཅས་སྤྱུང་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྤོང་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སྐབས་དེ་སྤྱོད་ལམ་སྤྱི་ཁག་གིས་
འཇབ་དམག་དང་འདྲིགས་སྐྱུལ་རིང་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེའི་ཐོག་དུ་མང་
ཚོགས་དང་། མེ་ཁག་གིས་ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཆེས་བསམ་རྩལ་མི་མཐུན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་
སྤོང་གྱི་ཡོད།

མི་དོན་གྱི་བཀའ་བཅིངས་ལེན་མི་ཞུ་བའམ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དོན་དཔྱད་བྱས་
པའི་བསམ་སྒྲོ་འདི་དག་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རང་
དབང་ལ་བཅིངས་ཀྱི་བྱེད་པའི་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་པ་དང་།
མང་ཚོགས་ནམས་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱི་བཙན་གཞོན་ནས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ་འབད་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཁག་དང་
སྤྱི་པོ་སྐྱེར་ཚང་མར་མན་ཐོགས་ཡོང་བར་ཀུན་ནས་བསྤངས་པ་ཡིན།

འདིར་ནག་གྱིས་སྤྱི་བཀོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དེར་མཇུག་བསྐྱོམས་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད།

། མི་དོན་དབང་སྐྱེར་འདིན་ལམ་ལུགས་ནས་བཅིངས་པོ་ལ་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་།

། དེ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཆེས་དོ་སྣང་ཅན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་། འཐབ་བྱས་སྐྱུན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
ཡོད།

། བསམ་ཆེ་བར་འགྲོ་བོན་བྱུགས་ཆེ་གཏོང་དགོས་མི་དཔེ་སྤྱང་སྤྱང་དོད་པོ་དང་། འབད་བཅོམ། རྒྱིག་
ལམ་སྐྱུན་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

ཡང་ཡང་ལུང་འདིན་བྱས་པའི་ཚིག་སྐྱོར་ **རང་དབང་ནི་རིན་མེད་མ་རེད།** ཅས་པ་དེ་བཞེན་པ་

རེད། བཙན་གཞོན་སྤངས་པའི་མང་ཚོགས་ལ་ཆེས་དགོས་འདོད་ཡོད་པའི་རང་དབང་དེ་སྤོད་པར་སྤྱིའི་

ཉུང་བྱུགས་སུ་ཡང་ཡོང་གི་མེད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ལེན་

དགོས་པ་ཞེས་དགོས། དེ་ལས་སྤྱི་པོ་ཡོང་མི་ཐུབ།

གཡ་ཉེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅོངས་ལོ་ལྟེ་ཆེད་དུ་དགོས་པའོ་ག་རེ་ཡོད་པ་རྟོགས་
ཐུབ་ན། དཀའ་ཚོགས་མང་པོ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མ་དེར་རང་དབང་ཡོད་ཆུང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བརྗོ་
བཀོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་ནམ་དུའོད་ཀྱི་སློ་ནས་མང་གཙོའི་རིམ་པ་གསར་པ་ཞིག་འདྲུགས་
སྐྱུན་དང་། དེའི་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསྐྱིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འདི་འདྲའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐོབ་
པའི་རང་དབང་དེ་ཕྱགས་ཐུབ་ཡོད་ངེས། རང་དབང་དེ་ནི་དེའི་གཅེས་སྐྱོང་དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆུང་དམ་
བཅོམ་བྱས་པའི་དམ་འདྲིན་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱན་འབྲོངས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྩུབ་རྒྱུན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་¹⁶

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ངོ་ཚྭ་ལ་དང་རྩུབ་རྒྱུ་ལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

ལུགས་མཐུན་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ།

༡། བྱ་བྱེད་གཏམ་བཤད་གྱི་རིགས།

༢། རྩུབ་རྒྱོད་རམ་དགག་བྱའི་ཡིག་འབྲེལ་ཁག

༣། མྱི་ག་འདྲུགས་དང་ཚོགས་པའི་གསལ་བསྐྱབས་ཁག

༤། མིང་ཉགས་འཁོད་པའི་ཡོངས་བྱེད་བསྐྱབས་གཏམ་ཁག

༥། བསམ་འདུན་དང་ལུ་གཏུག་གི་གསལ་བསྐྱབས་ཁག

༦། སྤྲི་ཚན་ནམ་ཡང་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟན་ལུ།

མི་མང་མོན་ཚེན་མོར་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་པ།

༧། འཕོད་ཚིག་དང་རྩུབ་ཟུའི་རི་མོ། མཚོན་ཉགས།

༨། འཕྲིད་དར་དང་། སྤྱར་ཡིག་འབྲེལ་སྟོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག

¹⁶ This list, with definitions and historical examples, is taken from Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action*, Part Two, *The Methods of Nonviolent Action*.

༧། དེབ་དང་། ཤོག་སྒྲི། དེབ་རྒྱུང་གི་རིགས།

༡༠། ཚོགས་ཤོག་དང་དུས་དེབ་ཁག

༡༡། སྐྱེ་འཛིན་འཁོར་ཐག་དང་། རྒྱུང་འབྲིན། གཞུགས་མཐོང་རྒྱུང་འབྲིན།

༡༢། གནམ་དང་ས་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ།

སྡེ་ཚན་མཉམ་ཐུབ་ཀྱི་ཞུ་འགྲུལ།

༡༣། འཕུས་མིའམ་སྐྱེ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་།

༡༤། འཕུ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞེང་ས་རྟགས།

༡༥། སྡེ་ཚན་རྒྱུར་མཇུག་གི་བྱེད་སྐོ་སྡེ་ལ་བ།

༡༦། རོ་སྐོལ་རམ་སྐོན་བྱེད་སྲིར་གཅིག་པུར་ལངས་སྐོད་པ།

༡༧། འཕུ་སྐྱོད་འོས་འདེམས་བྱེད་པ།

མང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལས་འགྲུལ།

༡༨། དར་ཆ་དང་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཚོན་མདོག་འཕྱར་བ།

༡༩། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིགས་གྲོན་པ།

༢༠། ཁ་འདོན་དང་དགེ་སྦྱོར།

༢༡། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འབྲེམས་སྐྱོད།

༢༢། རོ་སྐོལ་གྱིས་གོས་བཤུ་བ།

༡༩༡ རང་ཉིད་གྱི་མཁར་དབང་གཏོར་བཞིག

༡༩༢ ལྷང་བའི་མཚོན་རྟགས།

༡༩༣ འདྲ་པར་གྱི་འགྲེམས་སྟོན།

༡༩༤ རོ་རྒོལ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚོན་ཚི་བྱུག་པ།

༡༩༥ མིང་དང་རྟགས་གསར་པ་ཁག

༡༩༦ མཚོན་རྟགས་གྱི་སྒྲ།

༡༩༧ མཚོན་རྟགས་གྱི་ས་ཁང་ཕྱིར་བསྟུ།

༡༩༨ ཚིང་སྟོན་གྱི་ནམ་འགྲུར།

སྒྲིབ་ཐོག་གཞོན་བྱུགས།

༡༩༩ མཐོ་མིམ་ལས་བྱེད་པར་རྒྱན་དུ་བསྟུན་འཁོར་བྱེད་པ།

༢༠༠ མཐོ་མིམ་ལས་བྱེད་པར་རྒྱར་ཟའི་འཕྲ་སྟོན་བྱེད་པ།

༢༠༡ མཛོལ་གྲོགས་འཆམ་མཐུན་བཟོ་བ།

༢༠༢ བྱར་བྱེད་པ།

སྒྲིབ་གར་དང་རོལ་དབྱེངས།

༢༠༣ དགོད་གྲོ་བའི་གཏོམ་བརྗོད་དང་ཁྲིལ་ཚེད།

༢༠༤ སྒྲིབ་གར་འབྲེལ་སྟོན་དང་རོལ་དབྱེངས་གཏོར་བ།

༩༥། ལྷ་གཞུང་གཏོང་བ།

ཏུ་སྐྱིག་ཁོམ་སྐོར།

༩༦། བོམ་བཟོད།

༩༧། ཏུ་སྐྱིག

༩༨། ཚེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུ་སྐྱིག་ཁོམ་སྐོར།

༩༩། བཞུས་བསྐོར།

༡༠༠། མོ་འའི་ཏུ་སྐྱིག

འདས་པོར་གྲུས་བཅི།

༡༠༡། མིང་དོན་གྱི་ལྷ་རན།

༡༠༢། འཕྲ་སྐོར་ལྷ་གས་འབྲུལ།

༡༠༣། རམ་སྐོར་གྱི་ལྷ་གས་འབྲུལ།

༡༠༤། དུར་ཁོང་ཁག་ཏུ་གྲུས་བཟུང་ལྷ་བ།

མི་མང་འདུ་འདྲོམས།

༡༠༥། དོ་ཚོལ་ལམ་ཡང་ན་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱེན་འདྲོམས།

༡༠༦། དོ་ཚོལ་ཚོགས་འདུ།

༡༠༧། སྐྱིབ་གཡོགས་བྱས་པའི་དོ་ཚོལ་གྱི་ཚོགས་འདུ།

༥༠། རྩོམ་གསེའི་རྒྱུང་བདད།

སྤྱི་འཐུན་དང་དུལ་འཛོགས།

༥༡། ཚོགས་འདུ་དང་ལྷན་འཛོམས་སོགས་ནས་དོ་སྐོལ་གྱིས་སྤྱིར་བོན།

༥༢། དག་བཅད།

༥༣། ཆེ་མཐོང་སློབ་བཏང་།

༥༤། རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

གང་ཟེགས་སྤྱི་དུལ་གསུམ་སྤྱིར་འབྲུད་ཟུར་འདོན་བྱེད་པ།

༥༥། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིར་སློབ།

༥༦། གང་ལ་ཁ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིར་སློབ།

༥༧། འདོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པ།

༥༨། སྤྱི་དུལ་གསུམ་སྤྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ།

༥༩། ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་བྱ་བར་འགོག་སྐོལ་དང་མཚམས་འཛོགས།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སློབ་དང་། སྤྱི་ག་འདུགས། བྱེད་སློབ་ཁག་བཅས་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༦༠། སྤྱི་ཚོགས་དང་ཅིད་སྤྱིའི་བྱེད་ལས་མཚམས་འཛོགས།

༦༡། སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་གྱི་སྤྱིར་སློབ།

༤༣། རྩོམ་ཕྱག་གི་ལས་མཚམས་འདོག་པ།

༤༣། རྩི་ཚོགས་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་བ།

༤༤། རྩི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱིག་འདུགས་ཁག་ནས་སྤྱིར་འབྲེན།

རྩི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ལུགས་ནས་སྤྱིར་འབྲེན།

༤༥། རང་བྱིམ་དུ་སྡོད་པ།

༤༦། རྒྱར་གྱི་མཐུན་ལམ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ།

༤༧། ལས་མིའི་ཕྱོས་ཕྱོལ།

༤༨། དབེན་གནས་བསྟེན་པ།

༤༩། རུན་མོང་སྤང་ཡལ།

༥༠། མི་འཁོར་སྡོམ་བཞུད་ཀྱི་རོ་ཚོལ། ལྷིང་རྒྱུ་ཏ།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

༡ དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིར་སྡོམ་ག

འདོད་རྗེས་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་བྱེད་ལས།

༢༡། འདོད་རྗེས་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་སྤྱིར་སྡོམ་ག

༢༢། སྤངས་ཟེན་པའི་དངོས་ཚོག་ལོངས་སུ་མི་སྤྱོད་པ།

༢༣། འདོད་རྗེས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་བྱུས།

པ༤༡ ཁང་ཟླ་བཀར་ཉར་བྱེད་པ།

པ༤༢ ཁང་པ་མི་གཡོར་བ།

པ༤༣ རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོགས་སྐྱོད་པ།

པ༤༤ རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོགས་སྐྱོད་པ།

ལས་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཁག་གི་བྱེད་ལས།

པ༤༥ ལས་མིའི་སྤྱིར་སྐྱོབ།

པ༤༦ ཐོན་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་སྐྱོབ།

བར་ཁི་བའི་བྱེད་ལས།

༤༠༡ བའི་སྐྱོད་པ་དང་ལག་བརྒྱུད་འབྲེལ་སྐྱོད་པའི་སྤྱིར་སྐྱོབ།

བདག་པོ་དང་འདྲིན་སྐྱོད་པའི་བྱེད་ལས།

༤༡༡ ཚོང་པའི་སྤྱིར་སྐྱོབ།

༤༢༡ བའར་དབང་ཉེ་ཚོང་དང་ཟླ་བཀོད་མི་བྱེད་པ།

༤༣༡ བཟོ་བྱ་སྐྱོ་རྒྱལ་པ།

༤༤༡ བཟོ་ལས་ཀྱི་རོགས་རམ་མི་སྐྱོད་པ།

༤༥༡ ཚོང་པ་ཚོས་ལས་མཚམས་འདོགས་པ།

དབལ་འབྱོར་གྱི་མ་དདུལ་བདག་པོ་ཚོའི་བྱེད་ལས།

༤༦། དངུལ་ཁང་ནས་མ་དངུལ་གསོག་འཛོག་གྱིར་འབྲིན་བྱེད་པ།

༤༧། ཁལ་དང་། ཐོབ་ཁྲ། ཡོན་སོགས་མི་སྲོད་པ།

༤༨། སྐྱོད་ཀ་དང་བྱ་ལོན་མི་སྲོད་པ།

༤༩། མ་དངུལ་དང་བྱ་ལོན་མཚམས་འཛོག

༥༠། དཔུ་ཁལ་མི་བསྐྱུ་བ།

༥༡། གཞུང་གི་དངུལ་མི་ལེན་པ།

སྐྱོད་གཞུང་གི་བྱེད་ལས།

༥༢། རྒྱལ་ནང་གི་དངོས་ཚོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༣། ཚོང་པ་ཚོ་མིང་ཐོན་ག་པོར་འགོད་པ།

༥༤། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་འབྲེམས་པས་དངོས་ཚོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཉོ་མཁན་ཚོས་དངོས་ཚོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༦། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་ཚོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

༡ ལས་བཤོལ་ངོ་རྒོལ།

མཚོན་ཉལས་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒོལ།

༥༧། ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ།

༧༩། ལྷུང་པའི་ཕྱིར་ཐོན། ཏུས་ཚོད་ལྷུང་པོ་དང་ལྷུང་ཏུའི་ཚེད་ཏུ་ལྷོ་ལྷུང་ལས་མཚམས་འཛོག་པ།

སོ་ནམ་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༧༧། ཞིང་པས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༠། ཕུགས་གསོ་འབྲོག་ལས་པས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༡། བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ངལ་ཚོལ་མི་བྱེད་པ།

༡༠༢། བཙོན་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༣། ལག་ཤེས་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༤། ཚེད་ལས་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

བཟོ་ལས་གྱི་ངོ་ཚོལ་དུགས་མ།

༡༠༥། འཇུགས་སྐྱུན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༦། བཟོ་བྱ་ཆེ་ཁག་གིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༧། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༨། ཞིབ་པའི་རྒྱས་བཅད་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༠༩། ལོ་ལེགས་གྱི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༡༠། ལས་ཀ་དལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་མཚམས་དོ་རྟོགས།

༡༡༡། ཁྱིམ་ས་ལུགས་དབང་སྐྱུར་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༢། རྟ་དགོངས་ལྷ་ལེན་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༣། ཚུ་དགོངས་ལྷ་བའི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༤། མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༥། གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

བཟོ་ག་རྣམ་མང་གིས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༦། སྤྱི་ཡོངས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

༡༡༧། སྤྱིར་བཏང་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པའི་དོ་རྟོགས།

དཔལ་འབྱོར་སྐོར་རྒྱལ་དང་དོ་རྟོགས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་ལས་མཚམས་འདྲིལ་པ་ཁག

༡༡༨། ཏར་ཏུ་ལ།

༡༡༩། དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞི་སྐོར་རྒྱལ།

སྤྱི་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

དབང་ཚར་མི་བརྩི་བ།

༡༢༠། ལུས་བརྩི་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ། ལུས་བརྩི་མི་བྱེད་པ།

༡༢༡། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ།

ཧྲ༡༣། འགོག་ཚོལ་སྤྱིལ་བའི་གཏམ་བཤད་དམ་ཡིག་ཆ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་གཞུང་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

ཧྲ༡༣༤། འཇིགས་བརྩོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཚོགས་མིའི་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༣༥། འོས་བསྟུན་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༣༦། གཞུང་གི་ལས་ཀ་དང་གོ་གནས་ཀྱི་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༣༧། གཞུང་གི་ལྷན་ཁང་དང་། སྡེ་ཚན། ལས་ཚབ་ཁང་བཅས་ཀྱི་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༣༨། གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བརྩི་གནས་ཁག་ནས་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༣༩། གཞུང་གིས་འོགས་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྤྱི་གཞུང་གསལ་ཁག་གི་སྤྱིར་སྡོམ་གྱི།

ཧྲ༡༤༠། གཞུང་གི་ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་པ་ཚོར་རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པ།

ཧྲ༡༤༡། རང་རྟོགས་དང་ས་ཆའི་རྟོགས་སྤྱིར་བསྟུ།

ཧྲ༡༤༢། གཞུང་བསྐོས་དཔོན་རིགས་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ།

ཧྲ༡༤༣། ད་ཡོད་སྤྱི་གཞུང་གསལ་ཁག་མེད་པར་བརྩོན་ལྷན་ཁག་ལེན་མི་བྱེད་པ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལུ་བའི་ཚབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

ཧྲ༡༤༤། ཉན་འདོག་བྱེད་པར་འདོད་སྡོམ་མེད་པ་དང་སྡོད་དལ།

ཧྲ༡༤༥། དངོས་སུ་ལྷ་རྟོག་མེད་སྐབས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ལུ་བ།

ཧྲ༡༤༦། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ལུ་བ།

196 | རྣམ་པ་བརྒྱུས་པའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སློབ་མི་ལྷ་བ།

197 | ལྷན་འདྲེས་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཚོགས་འདུ་མི་བྱེས་པ།

198 | ཚོགས་མེད་བྱེད་པ།

199 | རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་དང་དམག་སྤྱུལ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

200 | རྩོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གསང་ཡིབ་བྱེད་པ། ཆས་རྒྱུ་བྱེད་པ།

201 | ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མི་མང་གིས་བཙུག་སྤྱིར་མི་ལྷ་བ།

གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས།

202 | གཞུང་གི་ལས་འགན་པ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྱི་གནད་དོན་འགར་འགས་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ།

203 | བཀོད་འདོམས་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་འགོག་པ།

204 | ལས་ཀར་གཡོལ་བ་དང་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བ།

205 | སྤྱིར་བཏང་འདྲིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

206 | ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

207 | ལག་བརྒྱར་ལས་ཚབ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྱིས་ལས་དོན་འགར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་།

ཆེད་མངགས་ལས་ཀའི་རྣམ་ཚད་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བ།

208 | དམག་མིའི་རོ་ཕོག

རྒྱལ་ནང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

1499 ཕྱིད་ཁྱིམ་མཚུན་གྱི་གཟུང་ཕྱོད་དང་ནར་འགྲུངས།

1500 གཟུང་གི་ལྷུང་ཆའི་སྡེ་ཚོན་གྱིས་མཚུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

1501 རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་དང་དོ་ཚབ་གཞན་དག་གི་འགྲུང་བ།

1502 རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་བྱེད་སྐོ་ཁག་སྤྱིར་བཤོལ་དང་ནར་འགྲུངས།

1503 རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་དོས་ལེན་མི་སྤོད་པ།

1504 རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཅོད་པ།

1505 རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱིག་འདུགས་ཁག་ནས་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་པ།

1506 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ནང་ཚོགས་མིར་མི་ཞུགས་པ།

1507 རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱིག་འདུགས་ཁག་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག།

སེམས་ཁམས་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

1508 རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་སྣོ་བས་བྱུགས་ལ་དམར་འདོན་བྱེད་པ།

1509 ཟས་བཅད།

1600 བཟང་སྤོད་གཞོན་བྱུགས་གྱི་ཟས་བཅད།

1601 ཟས་བཅད་དོ་རྒོལ།

ང། བདེན་པའི་ལུ་ཚུགས་ཀྱི་ཟས་བཅད།

༡༦༠། བོ་རྫོག་ཞིབ་དུང་།

༡༦༡། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བསུན་འཆོར།

ཕྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༦༢། ནང་དུ་སྡོད་པ།

༡༦༣། ལངས་ཏེ་སྡོད་པ།

༡༦༤། འཕྱལ་འཁོར་ལ་བཞེན་ཏེ་གནས་པ།

༡༦༥། ཚུ་ནང་དུ་འཇུག་པ།

༡༦༦། འདྲུ་འཛོམས་བྱེད་པ།

༡༦༧། ཁ་འདོན་དག་སྦྱོར་ལ་གཞོལ་བ།

༡༦༨། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྡོག་བཤེར།

༡༦༩། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་ཚོལ་དུང་།

༡༧༠། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅན་འཇུག།

༡༧༡། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བར་གཅོད།

༡༧༢། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་རྒྱུན།

༡༧༣། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བདག་བརྩུང་།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༧༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ལུགས་གསར་གཏོད།

༡༧༥། མཐུན་ཉེན་གྱི་ཁུར་མི་རུ་གཏོང་བ།

༡༧༦། ལས་ཀ་མོས་དལ་དུ་གཏོང་བ།

༡༧༧། སྐད་ཆ་ཤོད་པ།

༡༧༨། འཇབ་དམག་འཁྲབ་སྟོན།

༡༧༩། སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ག་འདུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

༡༨༠། བནས་ཚུལ་ཁུབ་སྤེལ་ལས་ལུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

༡༨༡། ལོ་ལོ་ག་ལས་མཚམས་འདོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༨༢། ལས་གྲར་སྡོད་པའི་ལས་མཚམས་འདོག་པའི་ངོ་ཚོལ།

༡༨༣། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ས་ཆའི་བདག་བཟུང་།

༡༨༤། བཀག་འགོག་ལ་བརྩི་མེད།

༡༨༥། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་བཅོས་རྒྱ།

༡༨༦། ཉོ་མི་ཚོག་པའི་དངོས་པོ་ཉོ་བ།

༡༨༧། རྒྱ་དངོས་བདག་བཟུང་།

1551 ཚེད་མངགས་པམ་ཚོང་རྒྱག་པ།

1552 གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འགོ་འདོན་འཚོ་རྒྱུང་།

1553 ཁྲོམ་རའི་གདམ་ཁ་གཞན།

1554 འགྲིམ་འབྲུལ་རྒྱིག་འདུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

1555 དཔལ་འབྱོར་རྒྱིག་འདུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

1556 འདོན་རྒྱུང་གི་འགོ་སྤངས་ལས་འཕོར་མྱི་ཏུ་གཏོང་བ།

1557 གསང་བའི་ལས་ཚབ་ཀྱི་དོ་བོ་གསང་བའི་ལ་བྱེད་པ།

1558 བཙོན་འདུག་ཡོང་བར་འབད་པ།

1559 སྤྱི་སྟོ་མས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བ།

1560 ལག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ལས་དོན་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་པ།

1561 མངའ་དབང་གཉིས་སྡེན་དང་། དོ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་བཅས་སོ།།